

М А Ъ Л У М О Т

оид ба натиҷаи мониторинги маҷмӯи ҳолати иҷрои Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021- 2025) бо ҷамъбасти соли 2023

Дар баробари ба имзо расонидан ва тасдиқи Конвенсияи Созмони Миллалӣ Муттаҳид зидди коррупсия мувофиқан солҳои 2006 ва 2008 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон як қатор ислоҳоти ҳуқуқӣ ба миён омада, ин иқдом ба ҷараёни умумимиллии ислоҳоти қонунгузорӣ ва муқовимат ба коррупсия замина гузошт.

Аввалин “Стратегияи мубориза бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2008-2012” бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 январи соли 2008, №34 ва аз 30 августи соли 2013, №1504 бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дуюмин “Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020” ба тасвиб расида, дар асоси ин санадҳои барномавӣ сиёсат, амалияи пешгирӣ ва муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи моддаи 5 Конвенсияи Созмони Миллалӣ Муттаҳид зидди коррупсия муқаррар карда шуд.

Баъди ба анҷом расидани муҳлати амали “Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020” зарурати идома додани ин равандро ба инобат гирифта, дар асоси банди 1 Нақшаи чорабиниҳо барои солҳои 2020-2021 оид ба амалисозии Консепсияи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2028, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 феввали соли 2020, №115 тасдиқ шудааст, таҳияи барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ пешбинӣ гардид.

Минбаъд бо фармоиши директори Агентӣ аз 18 майи соли 2020, №66 Гурӯҳи кории байниидоравӣ чиҳати таҳияи Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он таъсис дода шуд, ки ба аъзогии он намояндагони Прокуратураи генералӣ, вазоратҳои адлия, молия, рушди иқтисод ва савдо, Маркази миллии қонунгузорӣ, Агентии хизмати давлатӣ, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон шомил карда шуданд.

Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 августи соли 2021, №222 ба тасвиб расида, барои иҷро ба вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, корхона, муассиса ва дигар ташкилотҳои давлатӣ дастрас гардид.

Дар як вақт матни Стратегия дар сомонии расмӣ Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон <https://www anticorruption.tj/images/PDF/strategiya1.pdf> барои дастрасии омма интишор гардида, дар доираи нақшаи баргузории чорабиниҳои таблиғотию ташвиқотӣ, инчунин бо натиҷаи санҷишу таҳлилҳои гузаронидашуда оид ба иҷрои он масъулини Агентӣ мунтазам муқаррароти ин барномаи давлатии

зиддикоррупсиониро миёни хизматчиёни давлатӣ ва кормандони дигар мақомоти давлатӣ шарҳу тавзеҳ доданд.

Аз ҷумла, соли 2023 кормандони Агентӣ дар маҷмӯъ 3 конфронс, 69 семинар, 34 мизи мудаввар ва 1045 суҳбату вохӯриҳо баргузор намуда, зимни он мазмун ва муҳтавои ин санади барномавиرو ба самъи иштирокчиёни чорабиниҳои зикргардида расониданд.

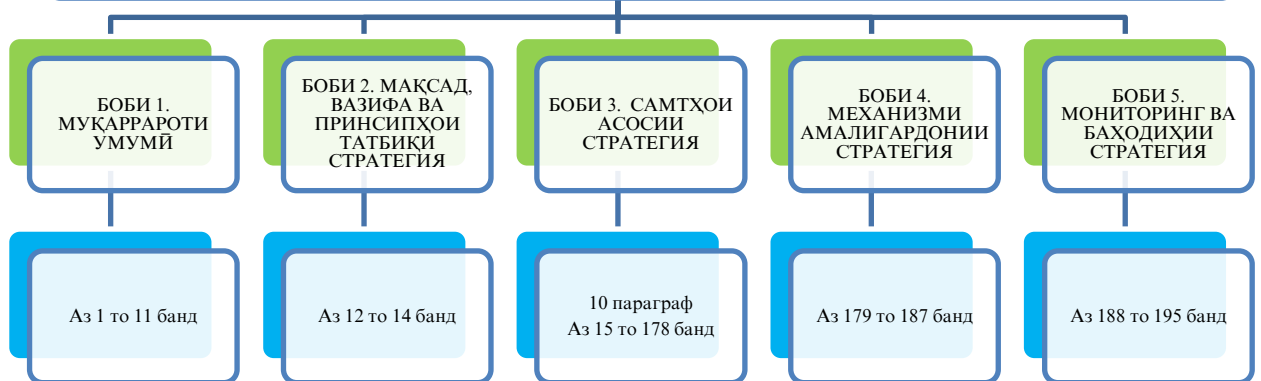
Ҳамзамон масъулини Агентӣ дар ҳамбастагӣ бо Агентии хизмати давлатӣ ва Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи барномаҳои “Идоракунии давлатӣ дар замони муосир”, “Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Стандартҳои миллӣ ва байналмиллалӣ ҳифзи ҳуқуқи инсон” 3 маротиба дар курсҳои тақмили ихтисос барои раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, масъулони кор бо мақомоти маҳаллӣ ва котибони судҳои вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо доир ба мавзӯи мазкур ба шунавандагон машғулияти дарсӣ гузарониданд.

Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳамчун барномаи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия ба ҳисоб рафта, дар ҳамкорӣ бо мақомоти давлатӣ, ҷомеаи шаҳрвандӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ амалӣ карда мешавад.

Сохтори Стратегия аз барнома ва нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) иборат буда, муҳлати амалӣ барнома то соли 2030 пешбинӣ карда шуда, нақшаи чорабиниҳои татбиқи он ба ду марҳилаи панҷсола, яъне марҳилаи якум барои солҳои 2021-2025 ва марҳилаи дуюм, ки он дар панҷсолаи дуюм бояд тасдиқ гардад, ҷудо карда шудааст.

**СОҲТОРИ БАРНОМАИ СТРАТЕГИЯИ ДАВЛАТИИ
МУҚОВИМАТ БА КОРРУПСИЯ ДАР ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН БАРОИ ДАВРАИ ТО СОЛИ 2030**

**Барномаи Стратегия аз 5 боб ва 195
банд иборат аст**

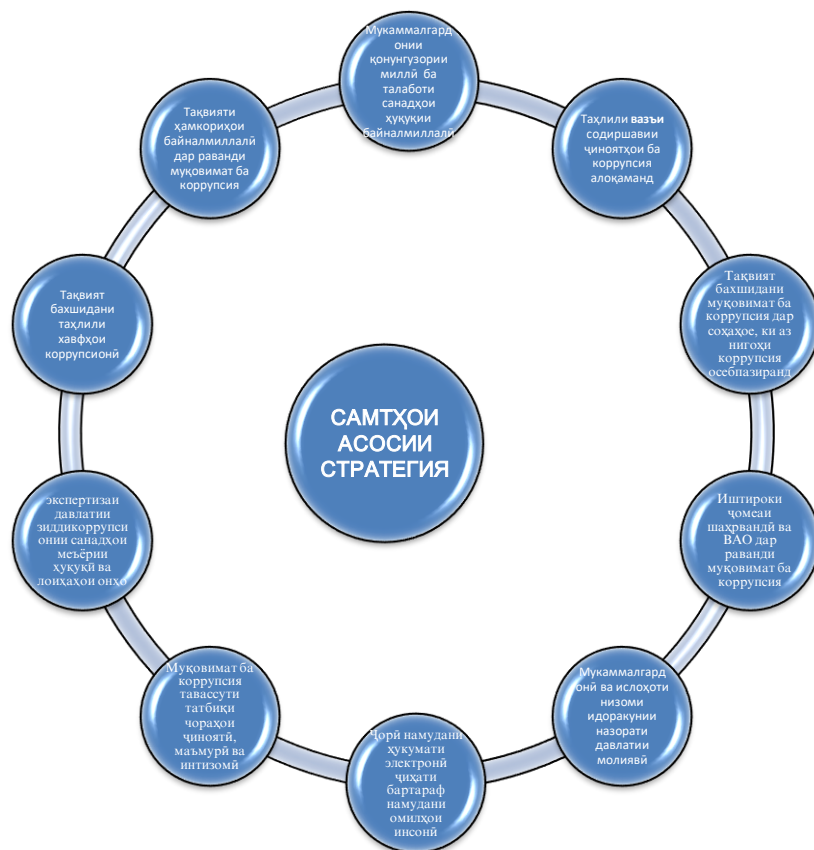

**ЗАМИНАҲОИ АСОСИИ БА ТАСВИБ РАСИДАНИ СТРАТЕГИЯ ДАР
БОБИ 1 БА ТАРИҚИ ЗАЙЛ ПЕШБИНӢ ГАРДИДААСТ:**

**СТРАТЕГИЯ БА МАҚСАД, ВАЗИФА ВА ПРИНЦИПҲОИ ЗЕРИН АСОС
ЁФТААСТ (БОБИ 2)**

БОБИ 4 МЕХАНИЗМИ АМАЛИГАРДОНИИ СТРАТЕГИЯРО МУҚАРРАР КАРДААСТ, КИ БА ТАРИҚИ ЗАЙЛ РОҲАНДОЗӢ МЕГАРДАД:

ДАР БОБИ 5 УСУЛҲОИ МОНИТОРИНГ ВА БАҲОДИҲИИ СТРАТЕГИЯ ЧУНИН ПЕШБИНӢ ГАРДИДААСТ:

Давра ба давра амалисозии муқаррароти Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ба воситаи Нақшаи чорабиниҳо, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст, таъмин мегардад.

ИРСОЛИ МАЪЛУМОТНОМА ОИД БА ИҶРОИ СТРАТЕГИЯ ВА НАҚШАИ ЧОРАБИНИҲОИ АМАЛИСОЗИИ ОН

Моддаи 663¹ Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иҷро накардани чорабиниҳои барномаҳои давлатии зиддикоррупсионӣ ва нақшаи татбиқи онҳо ҷавобгарӣ муқаррар намудааст.

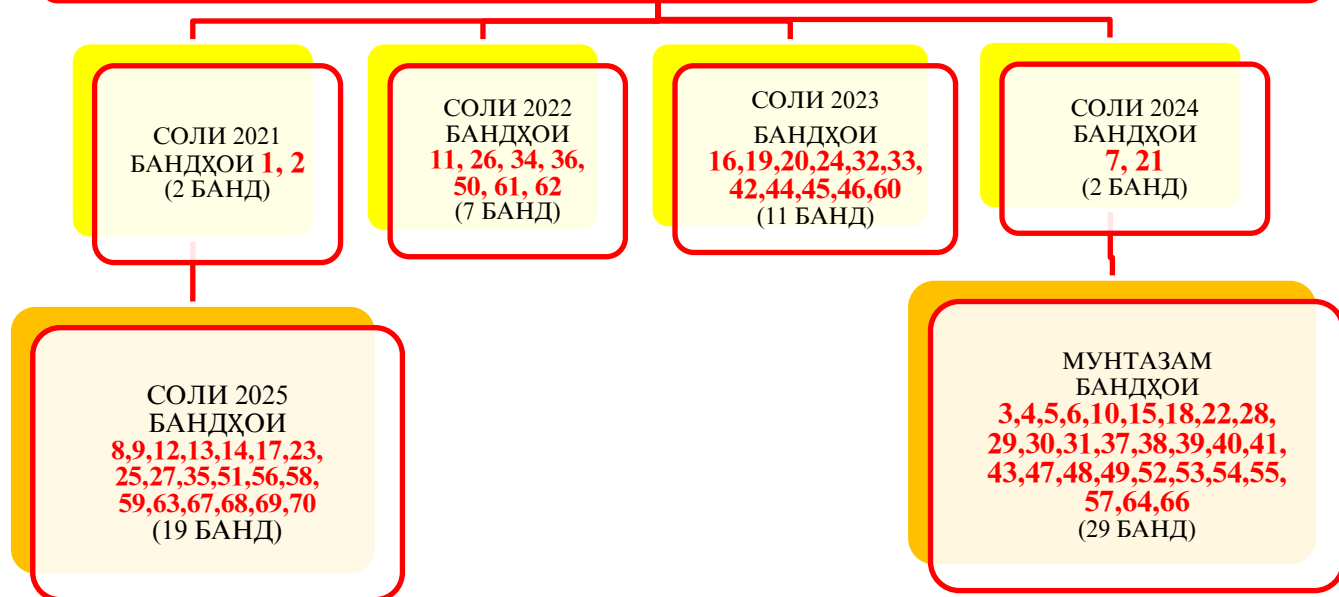
Аз руи 70 банди Нақшаи
чорабиниҳои амалисозии
Стратегия **22** вазорату идораҳо
ҳамчун иҷрокунандаи асосӣ
баромад мекунанд, аз ҷумла
бандҳои:

Ҳамчунин, дар Нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия 6 банди умумӣ пешбинӣ гардидааст, ки муқаррароти он ба ҳамаи иҷрокунандагон мансубият дорад

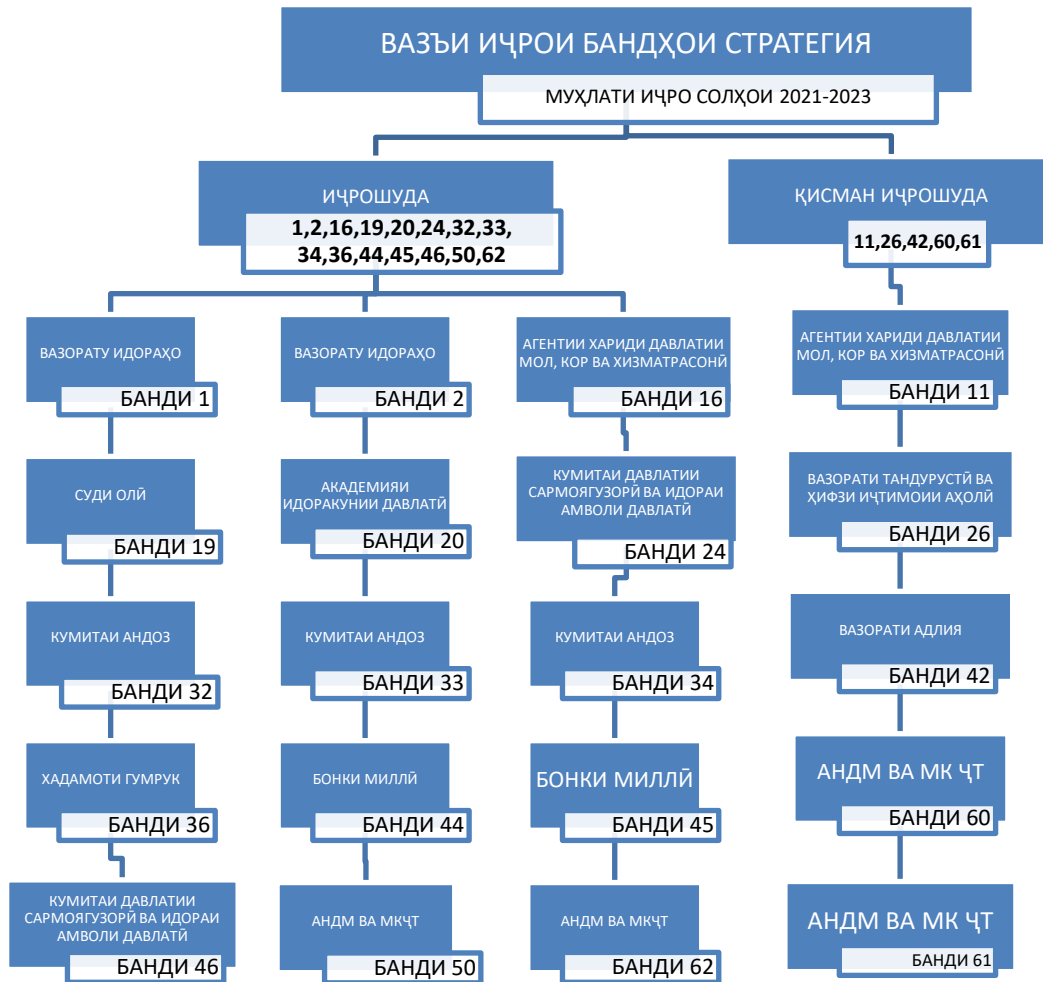

Мухлати иҷрои бандҳои Стратегия ба таври зайл пешбинӣ гардидааст

Натиҷаи мониторинг ва арзёбӣ дар соли 2022 собит намудааст, ки муҳлати амали 9 банди Нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) дар солҳои 2021 ва 2022 пешбинӣ гардида, аз ин ҳисоб 5 банд (1, 2, 34, 36, 62) иҷро ва 4 банди дигар (11, 26, 50, 61) қисман иҷро карда шудааст. Сабаби дар муҳлати муқарраршуда таъмин нагаштани чорабиниҳое, ки аз талаботи бандҳои 11, 26, 50, 61 Нақшаи Стратегия бармеоянд ва иҷрокунандагони асосии онҳо Агентии харида давлатии мол, қор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб меёбанд, бинобар дар баррасӣ қарор доштани лоиҳаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии таҳиянамуда, мавқуф гузошта шудани такмили қонунгузорӣ дар баъзе самтҳо ва дарёфти манбаи маблағгузорӣ арзёбӣ гардидааст. Дар умум бо ҷамъбасти соли 2022 аз 70 банди Нақшаи чорабиниҳои Стратегия иҷрои 25 банд ё ин ки 35,7%-и он пурра таъмин карда шуда, 40 банд ё худ 57,2% қисман ва 5 банди он, ки 7,1%-ро ташкил медиҳад, ба иҷро расонида нашудааст.

Аз мониторинг ва баҳодиҳии ҳолати иҷрои Стратегия ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он дар соли 2023 бармеояд, ки муҳлати иҷрои 20 банди Нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) дар солҳои 2021 ва 2023 пешбинӣ гардида, аз ин ҳисоб 15 банд (1, 2, 16, 19, 20, 24, 32, 33, 34, 36, 44, 45, 46, 50, 62) иҷро ва 5 банди дигар (11, 26, 42, 60, 61) қисман амалӣ карда шудааст.

Таҳлилҳо собит намуданд, ки сабаби ноиҷро ё қисман иҷрогардида баҳогузори намудани чорабиниҳои Нақшаи Стратегия аз он бармеояд, ки дар аксар мавридҳо маълумоти пешниҳоднамудаи вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тамоми бандҳои дахлдори Нақшаро фарогир набуда, мухтасар ё нопурра таҳия гардидаанд. Ё ин ки дар давраи таҳлилӣ масъулини иҷро ба мақомоти Агентӣ доир ба иҷрои чорабиниҳои муайян умуман маълумот манзур накардаанд.

Асоси дигар бошад, риоя нагардидани муқаррароте, ки дар эзоҳи Нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) оварда шудааст, мебошад. Яъне иҷрокунандагони якум дар таъмини иҷрои бандҳои Нақшаи чорабиниҳои татбиқи Стратегия масъул буда, дар мавридҳои зарурӣ гурӯҳҳои кории байниидоравӣ таъсис медиҳанд ва вобаста ба бандҳое, ки дар онҳо иҷрокунандаи асосӣ махсуб меёбанд, бояд иттилоотро бо маълумоти ҳамҷрокунандагон ва иҷрокунандагони умумӣ омода ва пешниҳод намоянд.

Дар навбати худ дигар ниҳодҳое, ки дар таъмини иҷрои бандҳои хусусияти умумидошта ба ҳайси вазорату идораҳои дахлдор масъуланд, бояд бевосита маълумотро ба Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол кунанд.

Ҳамзамон шахсони мутасаддӣ ва масъулон назорати чараёни иҷрои Стратегия ва Нақшаи чорабиниҳои онро дуруст ба роҳ намонда, аз воҳидҳои сохтории мақомоти худ маълумотҳои заруриро сари вақт дастрас намеkunанд ва ё дар ин ниҳодҳо арзёбии татбиқи нақшаҳои дохилиидоравии

зиддикоррупсионӣ гузаронида намешаванд. Дар натиҷа иҷрокунандагони ин барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ бо ҷамъбасти сол бе гузаронидани таҳлилҳои амиқ маълумоти нопурра ё берун аз мавзӯро унвонии Агентӣ пешниҳод менамоянд, ки ин ҳолат дар минбаъда ҷиҳати таҳияи маълумотномаи ҷамъбастӣ ва баҳодиҳии чараёни амалисозии Стратегия монеа эҷод менамояд.

Мавҷуд будани камбудҳои оид ба татбиқи Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он дар фаъолияти иҷрокунандагон боиси ба ҷавобгарӣ кашидани масъулини ин ниҳодҳо гардидааст.

Аз ҷумла, дар соли 2023 масъулини Агентӣ дар вазорату идораҳо, муассисаҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоят, шаҳр ва ноҳияҳои ҷумҳурӣ 201 санҷишу таҳлили ҳолати иҷрои Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030-ро гузаронида, ҷиҳати бартараф намудани камбудҳои дар ин самт ошкоргардида унвонии вазорату муассисаҳои санҷидашуда 231 пешниҳод ва 706 дастури хаттӣ таҳия ва ирсол намуданд ва барои иҷро накардани чорабиниҳои барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ 418 нафар масъулини ин ниҳодҳо мутобиқи моддаи 663¹ Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии маъмурӣ кашида шуданд.

Ҳамин тариқ, дар асоси таҳлил ва мониторинг муайян карда шуд, ки сабабҳои асосии иҷро нагардидан ё қисман иҷро гардидани баъзе бандҳои барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ, аз ҷумла ба таври зарурӣ роҳандозӣ нагаштани муқовимат ба коррупсия дар соҳаҳои хизмати давлатӣ, маорифу тандурустӣ, андозу гумрук, хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ ва дигар соҳаҳои фаъолиятшон аз нигоҳи коррупсия осебпазир, ин баланд набардоштани сатҳи маърифатнокии зиддикоррупсионии аҳоли, ҷалб нашудани иштироки ҷомеаи шаҳрвандӣ ва воситаҳои ахбори омма ба ин раванд, такмил надодани қонунгузориҳои миллӣ вобаста ба тақозои замон, наандешидани чораҳои назорати давлатии молиявӣ, ҷиноятӣ, маъмурӣ, интизомӣ ва дигар омилҳо гардидаанд, ки онҳо воқеан барои содир гардидани кирдорҳои коррупсионӣ дар мақомоти давлатӣ шароитҳои мусоид фароҳам меоранд.

Чунки мунтазам гузаронидани баҳодиҳии ҳавфҳои коррупсионӣ, чорабиниҳои таблиғотию ташвиқотию омӯзишӣ ва пешгирикунанда, мониторинги татбиқ, арзёбии дохилиидоравӣ ва экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, такмил додани қонунгузорӣ, андешидани чораҳои дахлдор ҷиҳати беҳтар намудан вазъи иҷтимоӣ, баланд бардоштани рӯҳияи хизматчиёни давлатӣ ва пешгирии коррупсия дар байни онҳо, баррасии ҳолисонаи муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, парвандаҳо дар мақомоти судӣ, ташаккули маърифати зиддикоррупсионӣ, аз байн бурдани омилҳои инсонӣ, фароҳам овардани фазои озоди иқтисодӣ, ҷалби сармоягузoron, ҳавасмандгардонии шаҳрвандон барои ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ба низом даровардани тартиби хизматрасонии давлатӣ, пешгирии коррупсия ҳангоми истифодаи маблағҳои буҷетӣ ва воситаҳои грантӣ, омилҳои коррупсионӣ ҳангоми барасмиятдарории гумрукӣ, сари вақт ҳисоб намудани пардохт ва бақияпулиҳои андоз, батанзимдарории низоми қарзӣ, ба самъи аҳоли расонидани натиҷаи фаъолият, ба вучуд овардани фазои тоқатнопазирӣ ба коррупсия, аз байн бурдани такроршавии функсияҳои назоратӣ ва

нишондиҳандаҳои сунъии оморӣ, барҳам додани санҷишҳои бесамар ва такрорӣ, пурзӯр намудани ҷавобгарӣ барои кирдорҳои коррупсионӣ, ошкор ва бартараф намудани омилҳои ба коррупсия мусоидаткунанда ва хавфҳои идоравӣ, ҳамзамон таъмини иҷроии санадҳои меъёрии ҳуқуқии байналмилалӣ, муқаррар намудани сатҳи коррупсия дар кишвар ва дигар чорабиниҳо аз муқаррароти Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021- 2025) бармеоянд.

Ногуфта намонад, ки нодида гирифтани ӯ роҳ додан ба мамонияту маҳдудиятҳо дар мансаби давлатӣ ва мансаби ба он баробаркардашуда, бархӯрди манфиатҳо ва иҷро накардани муқаррароти болозикр ба осебпазирии фаъолият мусоидаткунанда, боиси шиддат ёфтани ҳолатҳои коррупсионӣ дар ҷумҳурӣ мегардад.

Аз рӯи нишондиҳандаҳои оморӣ чиноятҳои аз ҷониби Агентӣ бақайдгирифта бармеояд, ки дар 3-соли охир вазъи содиршавии чиноятҳои коррупсионӣ ва иқтисодии ба коррупсия алоқаманд дар баъзе вазорату идораҳо сол то сол рӯ ба афзоиш дорад, аз ҷумла:

Номгӯи вазорату идораҳо	ҲАМАГӢ чиноят	2021	2022	2023
Дар мақомоти иҷроияи маҳалли ҳокимияти давлатӣ	778	273	283	222
Вазорати адлия	40	8	14	18
Вазорати корҳои дохилӣ	176	65	61	50
Вазорати мудофия	89	27	23	39
Вазорати кишоварзӣ	47	10	8	29
Вазорати маориф ва илм	560	137	245	178
Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли	376	87	142	147
Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли	111	29	49	33
Вазорати молия	32	1	15	16
Вазорати нақлиёт	60	21	37	2
Вазорати корҳои хориҷӣ	1	1	0	0
Вазорати рушди иқтисод ва савдо	1	0	0	1
Вазорати саноат ва технологияи нав	17	4	11	2
Вазорати фарҳанг	32	24	3	5
Вазорати энергетика ва захираҳои об	5	1	1	3
Кумитаи давлатии амнияти миллӣ	6	2	4	0
Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ	438	135	134	169
Кумитаи давлати сармоягузори ва идораи амволи давлатӣ	5	1	3	1
Кумитаи андоз	52	9	11	32
Кумитаи меъморӣ ва сохтмон	14	4	4	6
Кумитаи телевизион ва радио	-	0	0	0
Кумитаи ҳифзи муҳити зист	30	13	3	14
Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофияи граждани	2	0	0	2

Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиш	17	0	10	7
Кумитаи рушди сайёҳӣ	-	0	0	0
Кумитаи бехатарии озуқаворӣ	8	3	4	1
АНДМ ва МК ҚТ	1	0	0	1
АНМН назди Президенти ҚТ	4	0	4	0
Агентии стандартизасия метрология сертификасия ва нозироти савдо	13	10	0	3
Агентии харидаи давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ	-	0	0	0
Хадамоти гумрук	12	5	3	4
Хадамоти иҷро	26	7	8	11
Ҳокимияти судӣ	33	22	5	6
Мақомоти Прокуратура	4	2	0	2
Бонкҳо	317	115	89	113
Ширкати саҳомии холдингии кушодаи «Барқи тоҷик»	193	88	67	38
Гвардияи миллӣ	7	2	1	4
Дигар идораву корхонаҳои давлатӣ	379	123	145	111
Субъектҳои хоҷагидорӣ ғайридавлатӣ (ҚДММ, ҚСК, ҚСП, КИ, КООП,Х/Д)	911	262	309	340
Соҳибкорони инфиродӣ ва шаҳрвандон	648	265	167	216
ҲАМАҲӢ	5 445	1 756	1 863	1 826

Мутаассифона ин ва дигар ҳолатҳо боис мегарданд, ки дар радабандиҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон мавқеъҳои пастро ишғол менамояд.

Аз ин рӯ, баҳри баланд бардоштани сифати хизматрасонӣ, таъмини шаффофият, ошкорбаёнӣ ва самаранокии фаъолияти мақомоти давлатӣ, ворид намудани тағйирот дар қонунгузорӣ, тақмили расмиёти назорат, омӯзишу тақмили ихтисоси кормандон, пешгирии коррупсия дар ҳамаи соҳаҳо, инчунин боло бурдани мавқеи кишвар дар радабандиҳои байналмилалӣ ва муайян намудани дигар тадбирҳои муваффақ чихати паст кардани шиддати коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тамоми мақомоти давлатӣ, ташкилоту корхонаҳо, воситаҳои ахбори омма ва ҷомеаи шаҳрвандиро зарур аст, ки талаботи Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва дигар санадҳои меъёрии ҳукукиро дар ин самт дар ҳамбастагӣ иҷро намуда, бо ин роҳ сиёсати зиддикоррупсионии Ҳукумати кишварро чихати коҳиш додани ин зухуроти номатлуб амалӣ гардонанд.

ТАҲЛИЛИ ҲОЛАТИ ИҶРОИ

НАҚШАИ ЧОРАБИНИҲОИ АМАЛИСОЗИИ СТРАТЕГИЯИ ДАВЛАТИИ МУҚОВИМАТ БА КОРРУПСИЯ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ ДАВРАИ ТО СОЛИ 2030

БАРОИ МАРҲИЛАИ ЯКУМ (СОЛҲОИ 2021- 2025) БО ҶАМЪБАСТИ СОЛИ 2023

Дар асоси боби 5 барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ, банди 4 Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 августи соли 2021, №222 “Дар бораи Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030”, инчунин бандҳои 3 ва 70 Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021- 2025) аз ҷониби Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар сол санчишу таҳлил, мониторинг ва баҳодиҳии стратегия гузаронида шуда, аз натиҷааш унвонии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот манзур мегардад.

Мониторинги маҷмӯии натиҷаи иҷрои стратегия ва нақшаи чорабиниҳои амалисозии он дар соли 2023 дар асоси санчишу таҳлилҳои Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумоти вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар баргузор карда шуд.

Дар натиҷаи мониторинг муайян гардид, ки чараёни иҷрои “Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 (минбаъд - Стратегия) ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021- 2025)” (минбаъд - нақша) дар ҳолати зерин қарор дорад.

Аз ҷумла, фасли 1-уми нақша, ки “Чорабиниҳои умумӣ оид ба амалисозии Стратегия” номгузорӣ гардидааст, аз 3 банд иборат буда, талаботи бандҳои **1 ва 2-и он** (муҳлати иҷрои соли 2021) ба ҳама иҷрокунандагони барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ, яъне вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар, новобаста аз шакли моликият тааллуқ дошта, бо мақсади таъмини иҷрои пурра ва воқеъбинонаи Стратегия ва ба низом даровардани рафти таъмини иҷрои он равона гардидааст.

Дар доираи **банди 3 Нақша** (муҳлати иҷро мунтазам) бошад, назоратбарии давра ба давраи рафти таъмини иҷрои Стратегия бо роҳи гузаронидани санчишу таҳлил чиҳати муайян намудани ҳолати иҷрои он ва дар ин асос пешниҳод намудани маълумоти солона ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудааст, ки ин раванд бояд аз ҷониби Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда шавад.

Зимнан мониторинг ва баҳодиҳӣ, инчунин санчишҳои гузаронидашуда собит намуд, ки дар вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шахру ноҳияҳо барномаҳои дохилидоравии зиддикоррупсионӣ ба тасвиб расида, ҳамасола нақшаи чорабиниҳои он тасдиқ карда шуда, фаъолияти минбаъда дар самти амалигардонии Стратегия тибқи чорабиниҳои банақшагирифташуда роҳандозӣ мегардад. Вале на дар ҳама маврид нақшаҳои батасвибрасонидаи ин ниҳодҳо аз муқаррароти нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия бармеояд.

Ҳамзамон, новобаста аз муайян гаштани шахси мутасаддӣ аз ҳисоби роҳбарони аввали (анқариб дар ҳамаи ниҳодҳо яке аз муовинони роҳбари

мақомот ҳамчун шахси мутасаддӣ оид ба иҷрои Стратегия муайян шудаанд) мақомоти давлатӣ то ҳол рафти таъмини иҷрои Стратегия дуруст ба низом дароварда нашуда, масъулини иҷро бо чамъбасти сол ҳангоми таҳия ва пешниҳоди маълумот оид ба корҳои анҷомдода дар ин самт унвонии Агентӣ бе таҳлилҳои амиқ иттилооти хаттиро манзур менамоянд. Алалхусус, дар маълумотҳои ирсолгардида оиди санаи ба тасвиб расидани нақшаи дохилиидоравии зиддикоррупсионӣ, аз чанд банд иборат будан, кадом чорабиниҳоро дар бар гирифтани ва ба кадом бандҳои нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия мансубият доштани он ишора намекунад.

Ё ин ки, дар маълумотнома қайд менамоянд, ки вобаста ба иҷрои Стратегия мақомоти марбута чораҳои дахлдорро роҳандозӣ намуда истодааст. Ба ҳамин монанд бархе аз иҷрокунандагон дар иттилооти худ дарҷ намудаанд, ки дар давраи ҳисоботӣ якчанд чорабиниҳои омӯзиширо бо иштироки кормандони Агентӣ доир намудаанд ва фаъолият дар самти амалигардонии Стратегия идома дорад.

Маврид ба зикр аст, ки Агентӣ ҳамчун мақоми масъул чӣхати муайян намудани ҳолати иҷрои Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар вазорату идораҳо, муассисаҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилоят, шаҳр ва ноҳияҳои ҷумҳурӣ 201 санҷишу таҳлилро дар соли 2023 гузаронида, чӣхати баргараф намудани камбудии дар ин самт ошкоргардида унвонии вазорату муассисаҳои санҷидашуда 231 пешниҳод ва 706 дастури хаттӣ таҳия ва ирсол гардида, барои иҷро накардани чорабиниҳои барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ 418 нафар масъулини ин ниҳодҳо тибқи моддаи 663¹ Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгари маъмурӣ кашида шуданд.

Тақвият бахшидани муқовимат ба коррупсия дар соҳаҳои хизмати давлатӣ, маорифу тандурустӣ, андозу гумрук, харида давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ ва соҳаҳои дигаре, ки фаъолиятшон аз нигоҳи коррупсия осебпазир маҳсуб меёбанд, дар фасли 2 нақшаи мазкур пешбинӣ гардида, фарогири бандҳои 4 - 46 мебошад.

Бо дар назар доштани вазъи иқтисодию иҷтимоӣ ва имкониятҳои буҷетӣ идома додани ислоҳоти музди меҳнат дар низоми хизмати давлатӣ аз талаботи **банди 4 Нақша** (муҳлати иҷро мунтазам) бармеояд, ки ҳадафи он баланд бардоштани вазъи иҷтимоии хизматчиёни давлатӣ буда, дар таъмини иҷрои ин чорабинӣ Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун иҷрокунандаи асосӣ, Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ба ҳайси ҳамичрокунанда ба ҳисоб мераванд.

Тибқи маълумотҳои пешниҳоднамудаи ниҳодҳои болозикр чӣхати амалӣ намудани ислоҳоти музди меҳнати хизматчиёни давлатӣ ва бо мақсади беҳтар намудани вазъи иҷтимоии аҳоли зиёд намудани маоши вазифавии хизматчиёни ҳарбӣ, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, кормандони муассисаҳои соҳаи маориф, илм, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ, андозаи нафақа ва стипендия тибқи фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 феввали соли 2023, №526 “Дар бораи тадбирҳои тақвият бахшидани сатҳи ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва зиёд намудани маоши амалкунандаи вазифавии кормандони ташкилотҳои

бучетӣ, андозаи нафақа ва стипендия” маоши вазифавии хизматчиёни ҳарбӣ, кормандони ҳифзи ҳуқуқ ба андозаи 25 фоиз ва дигар кормандони ин мақомот ба андозаи 20 фоиз ва аз 1 июли соли 2023 музди меҳнати вазифавии кормандони муассисаҳои маориф, илм, тандурустӣ, соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ ба андозаи 20 фоиз зиёд карда шудааст.

Инчунин, аз 1 июли соли 2023 нафақаи заминавӣ 20 фоиз зиёд гардида, ба андозаи 250 сомонӣ муқаррар карда шуд ва ҳамзамон стипендияҳои амалкунандаи донишҷӯён ва намудҳои дигари стипендия ба андозаи 20 фоиз баланд бардошта шуд.

Нафақаҳои суғуртавӣ, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ» таъин карда шудаанд, ба андозаи 16 фоиз баланд бардошта шуда, нафақаҳои дигари амалкунанда, ки дар асоси қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини нафақаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ» таъин гардидаанд, ба андозаи 20 фоиз аз меъёри нафақаи заминавӣ зиёд гардидааст.

Интиҳоб ва ҷобачогузориҳои дурусти кадрҳо бо роҳи гузаронидани озмун, баҳодиҳии фаъолият, аттестатсия, ҷойивазкунии (ротатсия) хизматчиёни давлатӣ ҳамчун чораҳои муассири зиддикоррупсионӣ дар **банди 5 Нақша** (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025) пешбинӣ гардидааст, ки он баҳри пешгирӣ намудани коррупсия дар байни хизматчиёни давлатӣ равона карда шудааст.

Тибқи иттилои Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар иҷрокунандагон соли 2023 дар ин самт корҳои муайян ба анҷом расонида шудааст.

Бо мақсади тақмили низоми интиҳоби озмунии қабул ба хизмати давлатӣ ва тақвияти раванди интиҳоби кадрҳои соҳаи хизмати давлатӣ бо роҳи арзёбии сифатҳои касбӣ ва қобилияти кории довталабон бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 апрели соли 2023, №544 ба Низомнома дар бораи тартиби гузаронидани озмун барои ишғоли мансабҳои холии маъмурии хизмати давлатӣ (бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 марти соли 2016, №647 тасдиқ карда шудааст) тағйиру иловаҳо ворид карда шуд.

Дар давраи мониторингӣ масъулини Агентии хизмати давлатӣ дар 419 озмунҳои эълоннамудаи мақомоти давлатӣ, барои ишғоли 6176 мансаби холии маъмурии хизмати давлатӣ иштирок намуданд. Аз ҳисоби озмунҳои барои ишғоли 3862 мансаби холибуда эълонгардида, бо иштироки 8922 нафар, аз он зан-1210 нафар довталаб озмун гузаронида шуда, 3551 нафар аз он зан-892 нафар барои ишғоли мансабҳои холии маъмурии хизмати давлатӣ тавсия дода шуданд.

Ҳамзамон баҳодиҳии фаъолияти хизматчиёни давлатии мақомоти давлатӣ ҳамасола аз ҷониби Агентии хизмати давлатӣ тибқи талаботи моддаи 20¹ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатӣ» ва Қоидаҳои гузаронидани баҳодиҳии фаъолияти хизматчиёни давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таҳкими арзёбии натиҷаи фаъолияти хизматчиёни давлатӣ, ки омили боз ҳам самаранок гардидани нишондиҳандаҳои корӣ мебошад, ташкил, баргузор ва мавриди таҳлил қарор дода мешавад.

Баҳодиҳии фаъолият ҳамасола дар моҳи декабр гузаронида шуда, имконияти муайян намудани сатҳи самаранокии иҷроӣ уҳдадорҳои мансабии

ҳар як хизматчиӣ давлатиро дар назди роҳбари бевоситаи худ (роҳбари воҳиди сохтории мақомоти давлатӣ) ва роҳбари мақоми давлатӣ фароҳам меорад.

Мақсади баҳодиҳии фаъолият ин муайян кардани натиҷаҳои кори хизматчиӣ давлатӣ дар давраи як соли тақвимӣ мебошад ва аз ҷамъбасти баҳодиҳӣ бояд натиҷаҳои мусбӣ қадردонӣ гардида, барои бартараф намудани паҳлуҳои манфии фаъолият тадбирҳои мушаххас андешида шаванд.

Мувофиқи талаботи қонунгузории хизмати давлатӣ мониторинги баргузории баҳодиҳии хизматчиёни давлатӣ (категорияҳои якум-ҳафтум) аз рӯи пешниҳоди маълумоти мақомоти давлатӣ ва санҷиши бевоситаи Агентии хизмати давлатӣ гузаронида шуд.

Таҳлили маводи пешниҳодгардида нишон дод, ки дар соли 2023 аз шумораи 18024 нафар хизматчиӣ давлатии фаъолияткунанда 14912 нафар ё 82,7 фоизи онҳо ба баҳодиҳӣ фаро гирифта шудаанд.

Натиҷаи баҳодиҳии фаъолияти 15202 нафар хизматчиёни давлатӣ чунин аст:

- ба мақсад бо бартарӣ ноил шудаанд ё баробар ба баҳои «5» (аъло) - 2212 нафар ё 14,8 фоиз;

- ба мақсад ноил шудааст ё баробар ба баҳои «4» (хуб) - 10585 нафар ё 70,9 фоиз;

- ба мақсад қисман ноил гардидаанд ё баробар ба баҳои «3» (қаноатбахш) - 2113 нафар ё 14,1 фоиз;

- ба мақсад ноил нагардидаанд ё баробар ба баҳои «2» (ғайриқаноатбахш) - 2 нафар ё 0,01 фоиз.

Муайян гардид, ки 3112 нафар ё 17,2 фоиз хизматчиёни давлатӣ ба баҳогузори фаро гирифта нашудаанд. Аз ин ҳисоб, баҳогузории 599 нафар (4,0 фоиз) ишғолкунандагони мансабҳои сиёсӣ ва мансабҳои маъмурии категорияи олӣ, 151 нафар (1,0 фоиз) хизматчиӣ давлатии ба синни ниҳой расида, 1704 нафар (11,4 фоиз) аз 6 моҳ кам фаъолият дошта, 423 нафар (2,8 фоиз) дар рухсатии нигоҳубини кӯдак буда, дар маҷмӯъ 2946 нафар (16,9 фоиз)-ро қонунгузорӣ пешбинӣ накарда, чунин хизматчиёни давлатӣ аз баҳогузори озод мебошанд.

Инчунин, 43 нафар (0,2 фоиз) дар рухсатии меҳнатӣ ва 56 нафар (0,3 фоиз) бо сабаби беморӣ, ҷамъ 99 нафар (0,9 фоиз) бо сабабҳои узрнок ба баҳодиҳӣ фаро гирифта нашуданд, ки бояд баъди бартараф гардидани чунин ҳолатҳо дар муҳлати то 15 рӯз баҳогузори гарданд.

Дар давоми соли 2023 вазъи баҳодиҳии фаъолияти хизматчиёни давлатӣ 2 маротиба мавриди таҳлил қарор дода шуда, ба мақомоти давлатӣ барои чораҷӯӣ ва ислоҳи камбудии гузоришҳо ирсол гардида бошад ҳам, камбудии солҳои қаблӣ дар фаъолияти баъзе мақомоти давлатӣ такрор меёбанд.

Мувофиқи талаботи банди 17 Қоидаҳои баҳодиҳӣ роҳбари мақомоти давлатӣ метавонад аз натиҷаи баҳодиҳии фаъолият на дертар аз 5 рӯзи корӣ нисбат ба хизматчиӣ давлатӣ дар бораи дохил кардан ба захираи кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатӣ, бо риояи талаботи тахассусӣ ба мансаби баландтар таъин намудан (барои натиҷаҳои бартариятнок), ба курсҳои тақмили ихтисос пешниҳод намудан (барои натиҷаҳои ғайриқаноатбахш) қарор қабул намояд.

Дар як вақт тибқи талаботи банди 18 Қоидаҳои баҳодиҳӣ ба мансаби

баландтар таъин кардан барои 10 фоизи шумораи умумии хизматчиёни давлатии баҳои «5» (аъло) гирифта татбиқ карда мешавад. Хизматчиёни давлатии дигаре, ки баҳои «5» (аъло) гирифтаанд, ба захираи кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатӣ тавсия карда мешаванд. Аммо таҳлил нишон дод, ки аз шумораи умумии 2212 нафар хизматчиёни давлатие, ки баҳои «5» (аъло) гирифтаанд, талаботи мазкур танҳо нисбати 771 нафар (182 нафар барои таъин намудан ба мансаби баландтар ва 589 нафар барои дохил кардан ба рӯйхати захираи кадрҳои роҳбарикунанда) тавсия карда шудааст.

Дар давраи таҳлилӣ кормандони дастгоҳи марказӣ ва сохторҳои маҳаллии Агентии хизмати давлатӣ дар 169 (мақомоти марказӣ-66 ва мақомоти маҳаллӣ-103) ҷаласаҳои комиссияҳои аттестатсионии мақомоти давлатӣ иштирок намуданд.

Мувофиқи рӯйхат ва ҷадвалҳои пешниҳоднамудаи мақомоти давлатӣ аз 3600 нафар хизматчиёни давлатӣ, ки бояд ба аттестатсияи навбатӣ фаро гирифта мешуданд, 3295 нафар, аз он зан - 630 нафар хизматчиёни давлатӣ ба аттестатсия ҷалб шуда, 305 аз он зан - 58 нафар бо сабабҳои узрнок (рухсатии меҳнатӣ, сафари хизматӣ, беморӣ ва дигар ҳолатҳои пешбиниnamудаи қонунгузорӣ) дар аттестатсияҳо иштирок накарданд.

Тибқи хулосаҳои комиссияи аттестатсионӣ аз 3295 нафар хизматчиёни давлатии ба аттестатсия фаро гирифташуда 3093 нафар, аз он зан - 551 нафар ба мансаби ишғолнамуда мувофиқ баҳогузори карда шуданд. Аз ин ҳайат 53 нафар, аз он зан - 6 нафар барои ба мансаби баландтар таъин намудан, 83 нафар, аз он зан - 14 нафар барои дохил кардан ба захираи кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатӣ, 136 нафар, аз он зан - 31 нафар барои пеш аз муҳлат додани рутбаи таҳассусии навбатӣ тавсия гирифтанд.

Дар як вақт тибқи хулосаҳои комиссияҳои аттестатсионӣ 202 нафар, аз он зан - 21 нафар ба мансаби ишғолнамуда номувофиқ баҳогузори карда шудаанд. Аз ин ҳайат ба 187 (зан-15) нафар барои тақмили ихтисос, ба 6 (зан-2) нафар барои ба мансаби пасттар гузаронидан ба 9 (зан-4) нафар барои аз мансаб озод кардан тавсия дода шудааст.

Ҳолати ҷойивазкунӣ дар соли 2022 (дар аввали соли 2023 ҷамъбаст карда шуд) муайян намуд, ки дар соли 2022 ба ҷуз аз шахсони мансабдори мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ 34 нафар кадрҳои роҳбарикунанда (ҳама аз мақомоти марказӣ) ба ротатсия фаро гирифта шудаанд.

Аз ҷумла, дар Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа 4 нафар, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия 3 нафар, вазоратҳои маориф ва илм 2 нафар, саноат ва технологияҳои нав 2 нафар, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли 2 нафар, агентҳои меҳнат ва шӯғли аҳоли 2 нафар, обуҳавошиносӣ, стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо 1 нафар ба ҷойивазкунӣ фаро гирифта шуданд.

Дар Вазорати корҳои хориҷӣ ротатсияи 17 нафар, аз он 4 нафар тибқи Қоидаҳои ҷойивазкунӣ ва 13 нафар дар асоси талаботи моддаи 12 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати дипломатӣ» гузаронида шудааст.

Тибқи маълумотҳои Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 31-уми декабри соли 2022 дар мақомоти давлатӣ ба истиснои ишғолкунандагони мансабҳои сиёсӣ 169 нафар хизматчиёни давлатии ба ротатсия фарогирифташаванда ҷаъолият дошта, аз он 91 нафар ба

мақомоти марказӣ (бо сохторҳои маҳаллӣ) ва 78 нафар ба мақомоти маҳаллӣ рост меояд.

Аз ин ҳайат 157 нафар (83 нафар дар мақомоти марказӣ, 74 нафар дар мақомоти маҳаллӣ) зиёда аз 5 сол ва 12 нафар (8 нафар дар мақомоти марказӣ, 4 нафар дар мақомоти маҳаллӣ) бештар аз 10 сол фаъолият доранд.

Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти тобеи он (Нозироти давлатии иёргирӣ, Хазинаяи сарватҳои давлатӣ, Агентии рушди бозори қоғазҳои қиматнок ва бақайдгирии махсусгардонидашуда) бархилофи талаботи банди 20 Қоидаҳои болозикр оиди ҷойивазкунии кадрҳои роҳбарикунанда маълумот пешниҳод накардаанд.

Дар маҷмӯъ, аз таҳлили муқоисавии нишондодҳо оид ба ҷойивазкунии (ротатсияи) хизматчиёни давлатӣ давоми солҳои 2014-2022 бармеояд, ки теъдоди кадрҳои ротатсияшаванда аз 489 нафар (соли 2014) ба 169 нафар (соли 2022) расида тамоили пастравӣ дорад.

Дар банди 6 Нақша “Вусъат додани раванди бо манзили истиқоматӣ ва қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ таъмин намудани хизматчиёни давлатӣ, ҷудо намудани қарзҳои бефоиз ва дарозмуддат барои сохтмони манзили истиқоматӣ ва бо ин мақсад таҷдиди назар намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор ҷиҳати аз байн бурдани монеаҳо” пешбинӣ гардида, ҳадафи асосии он беҳтар намудани вазъи иҷтимоии хизматчиёни давлатӣ мебошад (муҳлати иҷро мунтазам).

Иҷрои ин банди нақша ба зиммаи вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, Бонки миллии Тоҷикистон, мақомоти худидоракунии шаҳраку деҳот ва ташкилоту муассисаҳои дигари давлатӣ воғузор гардидааст.

Дар робита ба ин, бо мақсади беҳтар намудани вазъи иҷтимоии хизматчиёни давлатӣ ва бо манзили истиқоматӣ таъмин намудани кормандони эҳтиёҷманд Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон 15 ададманзили истиқоматии - 1 ҳуҷрагӣ ва 40 адад -2 ҳуҷрагӣ, Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиёда аз 70 нафар, Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои 24 оила, Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров ба 3 нафар ва Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ 50 манзилҳои истиқоматиро ба кормандони эҳтиёҷманд таъмин кардаанд.

Аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо дархости Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (Сарраёсати иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ) ба 2 нафар, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба 128 нафар, Кумитаи ҳолатҳои фақуллода ва мудофияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба 3 нафар кормандони эҳтиёҷманд қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ барои сохтмони манзили истиқоматӣ ҷудо гардидааст.

Роҷеъ ба иҷрои банди мазкури нақша, баҳри беҳтар намудани вазъи иҷтимоии хизматчиёни давлатии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2006, №197 “Дар бораи муқаррар намудани имтиёзҳо ба омӯзгорони ҷавон” ҳамасола дар якҷоягӣ бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва КВД «Бонки амонатгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк» қарзи имтиёзноки дарозмуддат ба омӯзгорони ҷавон ба маблағи 6000 сомонӣ барои омӯзгори

чавони деҳот дар се соли аввали фаъолияти меҳнатиашон дода мешавад. Бояд қайд намуд, ки дар соли 2023 барои 315 омӯзгорони чавон, ки барои гирифтани қарзи имтиёзнок мурочиат намудаанд аз ҳисоби буҷети давлатӣ 1 миллиону 890 ҳазор сомонӣ маблағ чудо гардид.

Инчунин, дар ин давра ба 4 нафар хизматчиёни ҳарбии Кушунҳои хушкигарди Қувваҳои Мусаллаҳ бо риояи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ қарзҳои бефоида ва дарозмуддат чудо карда шудааст.

Дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда дар соли таҳсили 2022-2023 ба 30 нафар омӯзгорони Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон, кормандони Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва муҳофизати граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гирифтани манзили истиқоматӣ иҷорапулӣ чудо карда дода шудааст.

Қоидаҳои додани қарзи бефоида ба хизматчиёни давлатӣ барои харидан, сохтмони манзил ва беҳтар намудани шароити манзилӣ дар доираи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 майи соли 2008, №272 ва Кодекси манзили Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда шудааст.

Баҳри боз ҳам мушаххас намудани ин самт қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Тартиби баҳисобгирии давлатии фонди манзил” аз 29 майи соли 2023, №208, “Дар бораи Тартиби эътироф кардани шаҳрвандони эҳтиёҷманд ба манзили истиқоматие, ки бо шартномаи кирои иҷтимоӣ дода мешавад” аз 29 майи соли 2023, №211, “Дар бораи қоида ва меъёрҳои нигоҳдорӣ, хизматрасонӣ, истифодабарӣ ва таъмири фонди манзил дар соҳаи манзил” аз 29 майи соли 2023, №212 “Дар бораи Тартиби ташаккули фонди манзили давлатии иҷтимоӣ” аз 29 майи соли 2023, №209, “Дар бораи Номгӯи бемориҳои вазнини музmine, ки истиқомати яққояи шаҳрвандонро дар як хона имконнопазир мегардонад” аз 29 майи соли 2023, №214, “Дар бораи Номгӯи ва шакли ҳуҷҷатҳои зарурӣ барои баҳисобгирии шаҳрвандони эҳтиёҷманд ба манзили истиқоматӣ, ки тибқи шартномаи кирои иҷтимоӣ дода мешавад” аз 29 майи соли 2023, №213 ва “Дар бораи Тартиби иваз намудани манзилҳои истиқоматии тибқи шартномаи кирои иҷтимоӣ додашуда” аз 29 майи соли 2023, №210 қабул карда шуданд.

Дар умум оид ба чудо намудани қитъаи замин наздиҳавлигӣ чиҳати сохтмони манзил ба хизматчиёни давлатӣ ва шартҳои додани қарз барои харидан, сохтмони манзил ва беҳтар намудани шароити манзилии хизматчиёни давлатӣ, инчунин тартиби баргардонидани онҳо бо санадҳои болозикр пурра танзим гардидаанд.

Банди 7 Нақша “Таҷдиди назар намудани мутобиқати қонунгузори хизмати давлатӣ, муқовимат ба коррупсия ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавӣ вобаста ба доғи судӣ ва оқибатҳои он”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2024).

Баъди ба имзо расидани Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он барои марҳилаи якум (солҳои 2021- 2025), яъне аз моҳи августи соли 2021 то давраи мониторинги соли 2023 чиҳати татбиқи чорабиниҳои мазкур аз ҷониби Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон корбарӣ карда нашудааст.

Банди 8 Нақша “Таъсис додани махзани маълумот дар бораи шахсоне, ки чиноят ва ҳуқуқвайронкунии маъмурии ба коррупсия алоқамандро содир намудаанд” пешбинӣ намуда, муҳлати иҷрои он солҳои 2021-2025 мебошад.

Тибқи талаботи банди 5 қисми 2 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба коррупсия” анҷом додани таҳлил ва арзёбии маълумоти оморӣ оид ба вазъи муқовимат ба коррупсия ба ваколати Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун субъекти бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда дохил мешавад.

Дар асоси талаботи Методологияи мониторинги омории вазъи мубориза бар зидди коррупсия, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 майи соли 2018, №253 тасдиқ шудааст, таҳлил ва арзёбии маълумоти оморӣ оид ба вазъи мубориза бар зидди коррупсия аз ҷониби Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокуратураҳои зертобегӣ он амалӣ карда мешаванд.

Дар як вақт Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳри мушаххас намудани баҳисобгирии ҳуқуқвайронкуниҳои вобаста ба коррупсия ва омори ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, инчунин тартиби пешбурди ҳисоботи оморӣ оид ба вазъи ошкор ва тафтиши ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта бо мақсади мутамарказ ба роҳ мондани раванди бақайдгирии ҷиноятҳо ва ҳуқуқвайронкунии маъмурий вобаста ба коррупсия Тартиби баҳисобгирии ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқамандро таҳия намуд, ки он бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 октябри соли 2022, №506 тасдиқ гардида, аз 1 январи соли 2023 мавриди амал қарор гирифт.

Дар доираи қарорҳои болозикр Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси маълумоти гирифташуда оид ба вазъи пешгирӣ, ошкоркунӣ, бақайдгирӣ, рафъ намудан, кушодани ҷиноятҳои коррупсионӣ, паҳншавии онҳо дар мақомоти давлатӣ ва соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷомеа, вазъи таҳқиқу тафтиш ва баррасии судии парвандаҳои ҷиноятӣ дар ин самт, самаранокии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар муқовимат ба коррупсия, риояи ҳуқуқ ва манфиатҳои шаҳрвандон, давлат ва ҷомеа дар раванди муқовимат ба коррупсия ҳар нимсола ба Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот пешниҳод менамояд.

Ҳамзамон аз тарафи Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи ирсоли мактубҳои иттилоотӣ ба маълумоти субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда натиҷаи мониторинг расонида мешавад, ки он минбаъд аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ ҷиҳати таҳияи чорабиниҳо оид ба пешгирии коррупсия, методикаи муосири ошкоркунӣ, таҳқиқу тафтиш, баамалбарории назорати прокурорӣ ва баррасии судии парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта ва пешниҳоди таклифҳо оид ба тақмили қонунгузорӣ дар ин самт истифода мегардад.

Тибқи иттилои Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки иҷрокунандаи асосии чорабиниҳои мазкур ба ҳисоб меравад, фаъолият дар самти таъсис додани маҳзан идома дорад.

Дар ин ҷода Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоъ додааст, ки аз 17 январи соли 2024, №02-80 ба вазорату идораҳо дархост оид ба пешниҳоди маълумот вобаста ба содир намудани

чиноят ва ҳукуквайронкунии маъмурӣ аз ҷониби хизматчиёни давлатӣ ирсол намудааст.

Дар банди 9 Нақша “Роҳандозӣ намудани чораҳо вобаста ба ҳавасмандгардонии хизматчиёни ҷавони давлатӣ ва таҳким баҳшидани арзишҳои зиддикоррупсионии онҳо” пешбинӣ гардидааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025).

Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2023 иттилоъ додааст, ки дар ҳамкорӣ бо Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти давлатӣ 34 курси таълимӣ, аз ҷумла 3 курси азнавтайёркунӣ, 2 курси сайёри таҷрибаомӯзӣ ва 29 курси тақмили ихтисосро ташкил намудааст ва дар курсҳои мазкур 1889 (зан-637) нафар ба таълим фаро гирифта шудаанд, ки аз ин 316 нафар ҷавонони то 35-сола мебошанд.

Дар курсҳои омӯзишии мазкур дар баробари дигар мавзӯҳо ҳамзамон мавзӯҳои “Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030”, “Шарҳи Кодекси одоби хизматчии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Заминаҳои ҳуқуқии хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Шарҳи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба коррупсия”, “Таҳлили хавфҳои коррупсионӣ дар мақомоти худидоракунии шахрак ва деҳот” ва “Таҳлили хавфҳои коррупсионӣ дар фаъолияти мақомоти давлатӣ” омӯзонида шудаанд.

Ҳамчунин, дар Академияи идоракунии давлатӣ курси махсуси тақмили ихтисос барои котибони судҳои вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо аз рӯйи барномаи “Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 16 то 21 октябри соли 2023 бо фарогирии 74 (зан-12) нафар гузаронида шуданд.

Хизматчиёни ҷавони давлатие, ки дар дастгоҳи марказии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият менамоянд, мутобиқи талаботи моддаи 38 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатӣ» ва зербанди 14 банди 11 Низомномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 марти соли 2014, №145 тасдиқ шудааст, барои фаъолияти назаррас ва саҳми босазо гузоштан дар пешрафти соҳаи илм ва маориф тибқи талабот давра ба давра бо мукофотҳои соҳавӣ қадрдонӣ карда мешаванд.

Ҷиҳати ҳавасмандгардонии хизматчиёни ҷавони ҳарбӣ ва давлатӣ ва таҳким баҳшидани арзишҳои зиддикоррупсионии онҳо соли 2023 бо фармоиши вазирӣ мудофиа 501 нафар хизматчиёни ҳарбии қисму воҳидҳои Вазорати мудофиа, Кумитаи марказии ташкилоти ҷамъиятии мададгори мудофиа, Сарпрокуратураи ҳарбӣ ва судҳои ҳарбӣ бо рутбаҳои навбатии ҳарбӣ, пеш аз муҳлат ва як зина боло аз рӯйи штати вазифавӣ сарфароз гардонидани шудаанд, аз ҷумла:

- 435 нафар дар Вазорати мудофиа;
- 29 нафар дар Сарпрокуратураи ҳарбӣ;
- 20 нафар дар мақомоти судӣ;
- 17 нафар Кумитаи ташкилоти ҷамъиятии мададгори мудофиа.

Дар Вазорати фарҳанг бошад, аз ҳисоби маблағҳои суратҳисоби махсуси вазорат ба 10 нафар корманди ҷавон кӯмаки якҷақта ба маблағи 1500 сомонӣ пардохт карда шудааст.

Аз маълумотҳои пешниҳоднамуда бармеояд, ки вобаста ба иҷрои банди мазкур аз ҷониби мақомоти ваколатдори хизмати давлатӣ танҳо ҷорабиниҳои омӯзишӣ ба роҳ монда шуда, дигар мақомоти давлатӣ дар ахбороти худ оиди ҳавасмандгардонии кормандон ба тариқи умумӣ қайд намуда, дар кадом маврид татбиқ гаштани ин ҷораҳоро шарҳу тавзеҳ надодаанд.

Бо мақсади пешгирӣ намудани кирдорҳои коррупсионӣ тақмил додани қонунгузориҳои андоз, гумрук, замин, иҷозатномадиҳӣ, суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа, стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо аз муқаррароти **банди 10 Нақша** бармеояд (муҳлати иҷро мунтазам).

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав аз 23 декабри соли 2021, №1844 қабул ва аз 1 январи соли 2022 мавриди амал қарор гирифта, дар муқоиса бо Кодекси андози қаблӣ шумораи қисмҳо бетағйир, фаслҳо 3 адад кам, ҳамзамон шумораи бобҳо 7 адад ва моддаҳо 70 адад зиёд гардида, мафҳумҳо васеъ ва меъёрҳо мушаххас карда шудаанд. Бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 13 январи соли 2023, №2000 ба моддаи 248 Кодекси мазкур тағйиру иловаҳо ворид карда шуд.

Баъди ба тасвиб расидани Кодекси андоз дар он таҳияи 96 лоиҳаи санадҳои зерқонунӣ пешбинӣ гардидааст, ки айни замон 84 санади зерқонунӣ тибқи тартиби муқарраршуда тасдиқ карда шуда, мавриди амал қарор дорад.

Ҳамзамон бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 13 ноябри соли 2023, № 2001 ба моддаҳои 10, 86, 309, 375, 376, 377, 390 ва 398 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тағйиру иловаҳо ворид карда шуд. Аз ҷумла, тибқи талаботи қисми 1 моддаи 309 минбаъд бобҳои гумрукӣ ва андоз аз ҷониби шахсони воқеӣ ҳангоми эълomiaкунонии мол дар шакли хаттӣ тариқи ғайринақдӣ пардохта мешаванд. Ба шахсе, ки бобҳои гумрукӣ ва андозро пардохт намудааст, нусхаи супоришномаи пардохт, ки шакли онро мақомоти гумрук дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудааст, тариқи электронӣ ирсол карда мешавад.

Баҳри мукамал гардонидани санадҳои меъёрии ҳукукии соҳавӣ дар Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон Гурӯҳи корӣ оид ба мукамал сохтани қонунгузориҳои соҳаи замин амал мекунад ва лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Консепсияи сиёсати давлатӣ дар соҳаи истифодаи замин барои давраи то соли 2038 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”, лоиҳаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав ва лоиҳаи қарори раиси Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Тартиби додан, иваз намудан ва аз эътибор соқит намудани Шаҳодатномаи саҳми замин” дар баррасии гурӯҳ қарор дорад.

Дар соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа аз ҷониби Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба таъмини иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 24 феввали соли 2023, №36 “Дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар

соли 2022 ва вазифаҳо барои соли 2023” “Тартиби таъин ва пардохти нафақа бо назардошти мушаххас намудани манбаи маблағгузорию онҳо аз рӯи намуди нафақаҳо ва ҷиҳати ҳарчи зудтар тариқи электронӣ ташкил намудани “Феҳрасти ягонаи давлатии нафақагирон” чораҳои зарурӣ андешида шуда, Тартиби мазкур баъди мувофиқа бо вазорату идораҳои дахлдор барои бақайдгирӣ ба Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст.

Илова бар ин, бо ба инобат гирифтани анҷом додани фаъолияти меҳнатии шаҳрвандон дар ҳудуди Федератсияи Россия ҳамчун муҳоҷири меҳнатӣ ва ё шахсоне, ки дар он ҷо истиқомати доимӣ доранд, “Созишномаи маъмурӣ байни Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии Федератсияи Россия” аз 3 март соли 2023 оид ба татбиқи Шартнома байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия барои ҳамкорӣ дар соҳаи таъмини нафақа ба имзо расонида шудааст.

Дар соҳаи стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 22 июни соли 2023, №1979 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъмини ченаки ягона” дар таҳрири нав қабул гардида, мавриди амал қарор гирифт. Тибқи талаботи моддаи 18 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъмини ченаки ягона” “Тартиб ва даврияти гузаронидани санҷиши эътимоднокии воситаҳои ченак” таҳия ва 21 июли соли 2023 барои бақайдгирӣ ба Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст.

Аз маълумотҳои Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бармеояд, ки дар асоси моддаи 89 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» Вазорат мутобиқати санадҳои меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумихатмидоштаи вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, мақомоти назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон, Агентии амнияти ядрӣ ва радиатсионии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳотро ба санадҳои қонунгузорӣ, фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муҳлати як моҳ месанҷад ва бақайдгирии давлатии онҳоро амалӣ мекунад.

Дар давраи соли 2023 ҷиҳати бақайдгирии давлатии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба Вазорат аз ҷониби Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон 8 санад, Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 3 санад, Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (Тоҷикстандарт) 2 санад, Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 7 санад барои бақайдгирии давлатӣ пешниҳод шуданд. Аз ин шумора 6 санад аз Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1 санад аз Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2 санад аз Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (Тоҷикстандарт) ва 2 санад аз Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо эроду пешниҳодҳо бозпас гардонида шуда, боқимонда санадҳо баъди корбарӣ ва ислоҳи камбудихо ба қайди давлатӣ гирифта шудаанд.

Банди 11 Нақша “Таҷдиди назар кардани ҷавобгарии маъмурӣ барои бидуни усулҳои муқарраргардидаи хариди давлатӣ анҷом додани фаъолияти харидорӣ”-ро пешбинӣ намуда, мақсади асосии он муқовимат намудан ба коррупсия дар соҳаи хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ мебошад (муҳлати иҷро солҳои 2021-2022).

Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон”-ро таҳия намуда, санаи 19 майи соли соли 2023, №2/3-2082-1 ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои баррасӣ ирсол намудааст.

Мутобиқи тағйиру иловаҳои ба моддаи 519 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳодгардида, андозаи ҷаримаи маъмурӣ нисбатан баланд бардошта шудааст.

Дар банди 12 Нақша “Давра ба давра тақмил додани низоми хариди электронӣ бо дар назар доштани ҳамгироии он бо низомҳои иттилоотии мақомоти давлатӣ ва бонкҳо” пешбинӣ гардидааст, ки муҳлати иҷрои он солҳои 2021-2025 мебошад.

Моҳи марти соли 2023 аз ҷониби Бонки Ҷаҳонӣ ҳамчун маблағгузори ҷузъи дуюми “Лоиҳаи мукамалгардонии идоракунии молияи давлатӣ” арзёбии мутобиқатии Портالي ягонаи хариди электронии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси Дастурамали Бонки Бисёрҷанбаи Рушд оид ба хариди электронӣ (Compliance Assessment using MDB e-Tendering Guidelines) ба анҷом расида, 29 марти соли 2023 Ҳисобот оид ба арзёбии Портал (Assessment of the Tajikistan e-Government Procurement System (TjePS) пешниҳод гардид. Арзёбӣ аз рӯи маҳакҳои “Дастрасӣ ба низом”, “Интишори эълонҳо”, “Паҳни ҳуҷҷатҳои озмунӣ”, “Мукотибот, Тағйирот ва Тавзеҳот”, “Ирсоли пешниҳодҳои озмунӣ”, “Пайгирии аудиторӣ”, “Кушодашавии пешниҳодҳои озмунӣ”, “Арзёбии пешниҳодҳои озмунӣ” “Вобастакунонии шартномаҳои харид”, “Танзими шикоятҳо”, “Идоракунии бехатарии иттилоот”, “Айнияткунонӣ” ва “Пардохтҳо” гузаронида шуда, муайян гардид, ки Портали ягонаи хариди давлатии электронии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳамаи маҳакҳо мутобиқат мекунад. Вобаста ба ҳолати мазкур дар ҳисоботи Бонки Ҷаҳонӣ дарҷ карда шудааст, ки Порталро барои анҷом додани харидҳо дар доираи лоиҳаҳои аз ҷониби он маблағгузоришаванда истифода хоҳад намуд.

Бояд таъakkур дод, ки барои соли 2024 идомаи тақмили Портали ягонаи хариди давлатии электронӣ пешбинӣ шуда, дар ҳамкорӣ бо Бонки Ҷаҳонӣ таҳияи супориши техникӣ дар назар дошта шудааст. Бо ин мақсад, ҷиҳати ҷалби коршиносони байналмилалӣ ба мувофиқа расида, коршиносон баъди қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки аз муқаррароти Қонуни нави Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи хариди давлатӣ” аз 15 марти соли 2023, №1955 бармеоянд, ба кор шурӯъ менамоянд. Дар ин давра, аз ҷониби Агентӣ 9 санади зерқонунӣ таҳия гардида, қисми онҳо ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардида, боқимонда дар раванди мувофиқа бо вазорату идораҳо қарор дорад.

Дар давраи таҳлилӣ ҷиҳати мусоидат ба фаъолияти комиссияҳои тендерӣ ва ҳамзамон осон гардонидани чараёнҳои корӣ барои молрасонон (пудратчиён), Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ дар ҳамкорӣ бо Кумитаи

андоз фаъолиятро идома дода, имконияти нав - дастрасӣ ба тавозуни муҳосибавии молрасонон (пудратчиён)-ро дар шакли электронӣ фароҳам овард.

Қаблан дар асоси созишномаи тарафайн бақайдгирии молрасонон (пудратчиён) дар Портали хариди давлатии электронӣ тавассути ворид намудани рақами мушаххаси андозсупоранда ва пайвастшавӣ ба маълумоти Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродӣ, мубодилаи электронии маълумот оид ба қарздорӣ андозии молрасонон (пудратчиён) ва ирсали автоматикии маълумот дар бораи қарордодҳои хариди давлатӣ чиҳати пайгирии уҳдадориҳои андозии ғолибони озмун роҳандозӣ мегардид.

Бо мақсади васеъ намудани доираи хизматрасониҳои электронӣ, Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ баъди баргузори курси омӯзишӣ барои кормандони бонкҳо модули интишори электронии кафолатҳои бонкӣ дар Порталро омода намуд, ки ба иштирокчиёни озмун тавассути модули “Паёмакҳо” дар хусуси имконияти истифодаи он хабар дода шудааст.

Дар банди 13 Нақша “Андешидани тадбирҳо чиҳати таъсис ва ба роҳ мондани фаъолияти комиссияи байниидоравӣ оид ба баррасии арзу шикоятҳо оид ба хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ” муайян гардидааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025).

Вобаста ба татбиқи ин чорабинӣ Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъсиси Комиссияи байниидоравӣ оид ба баррасии шикоятҳо»-ро таҳия намуда, 19 сентябри соли 2023, №1/2-538 ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод кардааст.

Тибқи лоиҳаи қарори мазкур ҳайати Комиссияи байниидоравӣ оид ба баррасии шикоятҳо ва Низомномаи комиссия тасдиқ гардида, заминаи ҳуқуқӣ барои баррасии беғаразонаи шикоятҳои иштирокчиёни озмун ва таҳвилгарон фароҳам оварда мешавад.

Мутобиқи лоиҳа, ҳайати комиссияи байниидоравӣ аз раис, муовини раис, се аъзо ва котиб иборат буда, низомномаи комиссия муқаррароти умумӣ, асосҳои ташкили фаъолияти комиссияи байниидоравӣ, вазифаҳои комиссияи байниидоравӣ ва уҳдадориҳои раис ва котиби он, ваколатҳои комиссияи байниидоравӣ, инчунин шакли Протоколи чаласаи комиссия, Эълومия дар бораи бархӯрди манфиатҳои аъзо ва котиби Комиссияи байниидоравиро мутобиқи замимаҳои 1 ва 2 муқаррар менамояд.

Банди 14 Нақша “Қорӣ намудани усулҳои нави хариди давлатӣ”-ро пешбинӣ кардааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025), ки бо дар таҳрири нав қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи хариди давлатӣ” аз 15 март соли 2023, №1955 усулҳои нави хариди давлатӣ, аз ҷумла созишномаҳои қолабӣ, ауксионӣ баръакси электронӣ ва музокироти рақобатӣ пешбинӣ гардида, механизми баргузори онҳо бояд мувофиқи Қоидаҳои расмиёти хариди давлатӣ ва Ҳуҷчатҳои стандартӣ озмунӣ муайян карда шавад.

Дар асоси супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 апрели соли 2023, лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Қоидаҳои расмиёти хариди давлатӣ» ба вазорату идораҳои дахлдор санаи 14 августи соли 2023, №1/2-468 пешниҳод гардидааст. Лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ҳуҷчатҳои стандартӣ озмунӣ барои хариди мол» ба

вазорату идораҳо санаи 11 июли соли 2023, №1/2-405 пешниҳод гардида, бо дарназардошти таклифу эродҳо такмил дода шуда, мавриди мувофиқаи дубора қарор дорад.

Илова ба ин, ҷорӣ намудани усулҳои нав такмили Портали ягонаи хариди давлатии электрониро тақозо дошта, соли 2024 корҳои амалӣ оғоз хоҳанд гардид.

Хадамоти зиддиинҳисории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи моддаи 17 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи рақобат» мониторинги дурустии баҳогузории озмунҳо барои ҷойгиркунии фармоишҳо ҷиҳати таҳвили мол, иҷрои кор ва хизматрасониҳоро барои эҳтиёҷоти давлатӣ амалӣ намуд.

Дар ин раванд, зимни гузаронидани мониторинг ва таҳлили ҳуҷжатҳои мансуб ба озмуни хариди мошинҳои махсуси партовбарор ҳолати бо нақзи дағалонаи талаботи қисми 1 моддаи 17 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҳимояи рақобат”, Тартиб ва Қоидаҳои хариди Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд баргузор гардидани озмунро аз ҷониби Корхонаи воҳиди давлатии кумунналии “Хизматрасонии нақлиёти санитарии шаҳри Хучанд”-ро дар доираи лоиҳаи “Идоракунии партовҳои саҳти маишӣ шаҳри Хучанд, марҳилаи 2” KhSWMP-11-006 муайян намудааст.

Банди 15 Нақша “Роҳандозӣ намудани чораҳои дахлдор ва шаффоф ҷиҳати пешгирии омилҳои рақобати бевичдонона вобаста ба манъ намудани соҳиб шудан ва дидаю дониста истифода бурдани ҳуқуқҳои истисноӣ ба воситаҳои инфиродикунонии мол, истифодаи тамғаҳои молӣ, тамғаҳои молии маъруфшуда, кор ва хизматрасониҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, аз ҷумла шахсони хориҷӣ, инчунин пеш аз муҳлат бекор намудани тамғаҳои молии бақайдгирифташуда”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Тибқи муқаррароти пешбиниамудай моддаи 21 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҳимояи рақобат” Хадамоти зиддиинҳисорӣ барои татбиқи сиёсати зиддиинҳисорӣ дар соҳаи рушди бозорҳо ва рақобати фаъолияти соҳибкорӣ масъул буда, бо мақсади мусоидат ба рақобати солим ва андешидани чораҳо оид ба ғайриинҳисорӣ қардани истехсол ва муомилоти мол, назорати риояи талаботи қонунгузории зиддиинҳисориро амалӣ менамояд.

Дар асоси қисми 2 моддаи 22 Қонуни мазкур Хадамоти зиддиинҳисорӣ бо мақсади пешбурди сиёсати зиддиинҳисорӣ ва таъмини ҳимояи рақобат, санадҳои меъёрии ҳуқуқиро дар шакли фармоиш (қарор, амрнома), барои иҷрои ҳатмӣ қабул намуда, чораҳои дахлдорро оид ба қатъ намудани амалҳои мувофиқашуда, қатъ намудани амалҳои суиистифодабарии субъектҳои хоҷагидор аз мавқеи худ дар бозор иҷрои амалҳои, ки ба таъмин намудани ҳимояи рақобат ва пешгирии рақобати бевичдонона равона шуда бошанд, татбиқ менамояд.

Бояд тазаккур дод, ки мутобики талаботи моддаи 16 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи рақобат» истифодаи худсаронаи тамғаи молӣ, тамғаи молии хизматрасонӣ, тамғаҳои молии маъруфшуда, ном ё нишонгузории фирмавӣ, инчунин нусхабардории борҷома ва намуди зоҳирии молӣ ва дигар субъекти хоҷагидор, ки метавонанд рақибонро аз фаъолияти соҳибқориашон маҳрум созанд ва ё манфиати онҳоро халалдор созанд, ҳамчун амали рақобати бевичдонона ҳисобида мешаванд.

Дар ин асос, тибқи муқаррароти қисми 2 моддаи мазкур рақобати бевичдонона, ки вобаста ба соҳиб шудан ва истифодаи ҳуқуқҳои истисноӣ ба воситаҳои инфиродикунонии мол, истифодаи тамғаҳои молии маъруфшуда, корҳои иҷрошаванда ё хизматрасонӣ алоқаманд аст, манъ карда шудааст.

Хадамоти зиддинҳисорӣ мавриди ошкор гардидани ҳолатҳои зикргардида, чиҳати бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо санадҳои дахлдор қабул намуда, барои пеш аз муҳлат қатъ намудани амали бақайдгирии объекти ҳуқуқҳои истисноӣ оид ба беэтибор эътироф намудани бақайдгирии он, ба мақомоти давлатии ваколатдор қарор ва амрномаҳоро ирсол менамояд.

Дар ин замина Хадамот вобаста ба андешидани тадбирҳо чиҳати иҷрои Созишномаи сарони давлатҳои ИДМ оид ба ҳамкорӣ дар соҳаи муқовимат ба истеҳсол ва паҳн кардани маҳсулоти қалбакӣ, ки 26 майи соли 2017 дар шаҳри Қазони Федератсияи Россия ба имзо расонида шудааст, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 апрели соли 2019, №180 ваколатдор гардидааст.

Тибқи созишномаи мазкур молу маҳсулоте, ки дар яке аз давлатҳои ИДМ ҳамчун тамғаи молӣ ба қайд гирифта шудааст ва дар дигар давлати ИДМ нусхабардорӣ гардида ба қайд гирифта мешавад, ҳамчун маҳсулоти қалбакӣ, ки истеъмолкунандаро мавриди харидорӣ ва истифодабарӣ ба иштибоҳ меорад, ҳисобида шуда, тибқи талаботи қонунгузори зиддинҳисорӣ амали рақобати бевичдонона баҳогуздорӣ мегардад.

Аз ин ҷост, ки соли 2023 Хадамот дар ҳамоҳангӣ бо Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлил ва мониторинги муштарак гузаронида муайян кард, ки дар нуқтаҳои фурӯши ҳудуди ҷумҳурӣ молу маҳсулоти қалбакии косметикӣ ва шустушӯӣ марбут ба брендҳои машҳур аз қабili “Nivea” хеле зиёд дар муомилот қарор доранд. Дар ин маврид ҳуқуқҳои истеъмолкунандагон бобати харидории молу маҳсулоти асл ва интиҳоби озоди молу маҳсулот поймол гардида, ба рушди соҳибкорӣ таъсири манфӣ расонида шуда, ба фурӯши маҳсулоти аслӣ монеа эҷод карда шудааст.

Аз рӯйи натиҷаи гузаронидани мониторинг нисбати шахсони воқеие, ки дар самти истифодабарии тамғаи молӣ ва борҷомаҳо ҳуқуқвайронкунӣ содир намудаанд, тибқи талаботи пешбиниамудаи қисми 2 моддаи 377 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҷӯӣ гардида, маҳсулотҳои қалбакӣ аз муомилот гирифта шуд.

Таҳлил ва омӯзиши вазъи рақобат дар бозори моли ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз он шаҳодат медиҳад, ки имрӯзҳо амалҳои соҳибкорони алоҳида вобаста ба поймол намудани ҳуқуқҳои истеъмолкунандагон ва маҳдуд кардани фаъолияти субъектҳои хочагидор дар бозор бо роҳи инфиродикунии молу маҳсулот ва бо ин роҳ ба даст овардани ҳолати инҳисоркунонии бозори мол зиёд гардидаанд.

Дар банди 16 Нақша “Таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намудани лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъсиси Корхонаи воҳиди давлатии “Маркази рушди низоми хариди электронӣ”-и назди Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ” пешбинӣ гардидааст, ки муҳлати иҷрои банди мазкур солҳои 2021-2023 муқаррар карда шудааст.

Дар ин замина, лоиҳаҳои қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъсиси Корхонаи воҳиди давлатии “Маркази рушди низоми хариди

электронии давлатӣ”-и Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2010, №228” аз ҷониби мақоми ваколатдори соҳа таҳия ва санаи 18 ноябри соли 2022, №1/2-1036 барои баррасӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст.

Тақвият додани фаъолият дар самти ҷорӣ намудани таҷрибаи тақсимои электронии парвандаҳо дар байни судяҳо аз **банди 17 Нақша** маншаъ мегирад ва ҳадафи асосии ин банд пешгирии коррупсия хангоми баррасии парвандаҳо дар судҳо мебошад (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025).

Мавриди зикр аст, ки бо мақсади зина ба зина гузаштан ба коргузории электронии судӣ, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи дастрасӣ ба иттилоот оид ба фаъолияти судҳо” аз 25 июни соли 2021, №1783 қабул гардида, бо фармоиши Раиси Суди Олӣ аз 10 феввали соли 2022, №5 “Дар бораи таъсис додани гурӯҳи кории доимоамалкунанда оид ба омӯзиш ва воридкунии барномаи рақамии “Коргузории электронии судӣ” қабул карда шуда, бо назардошти хароҷоти калони молиявиро талаб кардани гузариш ба ин низоми фаъолият корҳо дар ин самт бо ҷалби ташкилотҳои байналмилалӣ (шарикони рушд) идома доранд.

Айни ҳол бо мақсади ба таври таҷрибавӣ оғоз намудани фаъолият вобаста ба тақсимои электронии парвандаҳо, барнома ва таҷҳизоти зарурии он дар судҳои шаҳру ноҳияҳои Хучанд, Бохтар, Хоруғ, Фирдавсӣ ва Рӯдакӣ васл карда шудаанд.

Ҳамзамон ҷиҳати марҳила ба марҳила ҷорӣ намудани коргузории электронӣ моҳи июни соли 2023 гурӯҳи кории Суди Олӣ сафари корӣ ба хориҷа анҷом доданд, ки ҳадаф аз сафари мазкур шинос шудан ба фаъолият дар самти коргузории электронӣ ва таҷрибаи истифодабарии унсурҳои электронӣ иборат буд.

Банди 18 Нақша “Наشري санадҳои судии эътибори қонунипайдокарда дар сомонаҳои расмӣ”-ро баҳри таъмини шаффофият дар фаъолияти судҳо пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои сомонаи расмӣ (www.sud.tj) мебошад, ки дар он ба ғайр аз маълумотҳои дигар, инчунин рӯйхати парвандаҳои барои баррасӣ дар марҳилаҳои яқум, кассатсионӣ ва назоратӣ таъиншуда ҷой карда мешаванд. Тартиби ҷой додани санадҳои судиро дар сомона Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи дастрасӣ ба иттилоот оид ба фаъолияти судҳо”, кодексҳои граждани, мурофиавии ҷиноятӣ ва мурофиавии ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда, наشري санадҳои судии эътибори қонунипайдокарда дар сомонаҳои судҳо танҳо бо розигии иштирокчиёни мурофиаи судӣ иҷозат дода шудааст.

Тибқи муқаррароти қонунгузории дар боло зикршуда баъд аз эълони санади судӣ судяҳо бо розигии иштирокчиёни мурофиаи судӣ масъалаи дар сомонаи суди дахлдор ҷойгир намудани санади судиро ҳал менамоянд.

Дар банди 19 Нақша пешбинӣ карда шудааст, ки “Қонунгузории мурофиавӣ оид ба баррасии парвандаҳои ҷиноятӣ, граждани, маъмурӣ, иқтисодӣ ва оилавӣ мукамал карда шаванд” ва мақсади ин чорабинӣ бартараф

намудани омилҳои бавучудоварандаи коррупсия дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ буда, иҷрои он солҳои 2021-2023 ба нақша гирифта шудааст.

Ҷиҳати мутобиқгардонии қонунгузорӣ, бартараф кардани норасоииҳои ҷойдошта, мушаххас намудани ваколатҳои мақомот ва шахсони мансабдори дахлдор дар муҳлати муқаррарнамудаи банди болозикри нақша қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 23 декабри соли 2021, №1811, аз 18 марти соли 2022, № 1853, аз 19 июли соли 2022, № 1900, аз 24 декабри соли 2022, № 1926, аз 3 январи соли 2024, №2017, “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мурофиавии граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 23 декабри соли 2021, №1817, аз 18 марти соли 2022, №1855, №1856 аз 19 июли соли 2022, №1898, аз 24 декабри соли 2022, №1930, аз 13 ноябри соли 2023, №1987 ва аз 3 январи соли 2024, №2022, “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мурофиавии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 18 марти соли 2022, №1858, №1860, “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мурофиавии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 23 декабри соли 2021, №1818, аз 18 марти соли 2022, №1857, аз 19 июли соли 2022, №1899, аз 24 декабри соли 2022, №1931, “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси оилаи Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 3 январи соли 2024, №2030, №2031 қабул карда шудаанд.

Фароҳам овардани шароит барои ба тақмили ихтисос фаро гирифтани шахсони мутасаддӣ оид ба таъмини иҷрои Стратегия дар Маркази тақмили ихтисоси кормандони мақомоти муборизабаранда бар зидди коррупсия ва судии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз муқаррароти **банди 20 Нақша** бармеояд (муҳлати иҷро солҳои 2021-2023).

Дар Донишқадаи тақмили ихтисос ва бозомӯзии хизматчиёни Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023 бо мақсади амалӣ намудани банди мазкур дар мавзӯҳои «Салоҳиятнокии касбии хизматчиёни давлатӣ ва нақши он дар пешгирии коррупсия», «Пешгирии омилҳои коррупсионӣ ҳангоми истифодабарии замин», «Коррупсия - падидаи иҷтимоӣ-сиёсӣ», «Таҳлили хавфҳои коррупсионӣ дар фаъолияти мақомоти давлатӣ», «Тартиби гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсионӣ дар мақомоти давлатӣ», «Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то 2030», “Нақши стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то 2030 дар муқовимат ба зухуроти коррупсионӣ”, “Сиёсати зиддикоррупсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Нақши ҳуҷҷатҳои давлатии стратегӣ дар таъмини муқовимат ба омилҳои коррупсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Шарҳи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба коррупсия”, “Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба коррупсия” дар 17 курси тақмили ихтисос, 46 соати таълимӣ машғулиятҳо гузаронида шуд, ки дар маҷмӯъ 995 нафар категорияҳои гуногуни хизматчиёни давлатии мақомоти иҷроияи марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ иштирок намуданд.

Банди 21 Нақша “Таъсиси ихтисосҳои нав дар факултетҳои ҳуқуқшиносии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҷиҳати тайёр намудани кадрҳо дар самти муқовимат ба коррупсия”-ро пешбинӣ мекунад. Ҳадаф аз ин

банд бо кадрҳои соҳибтахассус таъмин намудани мақомоти муқовиматкунанда бар зидди коррумпсия мебошад (муҳлати иҷро солҳои 2022-2024).

Вобаста ба иҷрои ин банд Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон қайд намудааст, ки дар заминаи талаботи нақша ва барномаҳои таҳсилоти ихтисосҳои зикргардида (хусусан дар машғулиятҳои таълимии фанҳои мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, назарияи давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи конституционӣ, ҳуқуқи маъмурӣ ва мурофиаи маъмурӣ, мурофиаи ҷиноятӣ, мурофиаи граҷданӣ, назорати прокурорӣ, ҳуқуқи гумрукӣ, ҳуқуқи андоз ва ғайра.) ба донишҷӯён доир ба назария ва амалияи самти муқовимат ба коррумпсия роҳандозӣ карда мешаванд.

Айни замон дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, Донишқадаи давлатии Данғара, Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав, Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон ва Донишқадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд, аз рӯи ихтисосҳои ҳуқуқшиносӣ, ҳуқуқи байналмилалӣ, фаъолияти ҳифзи ҳуқуқ, ҳифзи ҳуқуқи моликияти зеҳнӣ, ҳуқуқи байналмилалӣ тижоратӣ, ҳуқуқи гумрукӣ ва ҳуқуқи иқтисодӣ мутахассисони соҳа ва самтҳои мухталифи ҳуқуқ ва ҳуқуқҳои соҳавӣ тайёр карда мешаванд.

Баҳри баланд бардоштани сатҳи дониши ҳуқуқӣ ва ҷаҳонбинии донишҷӯён дар дарсҳои лексионӣ “Ҳуқуқи гумрукӣ”, “Ҳуқуқи ҷиноятӣ”, “Ҳуқуқи маъмурӣ”, “Ҷиноятҳо дар соҳаи фаъолияти иқтисодӣ” оид ба пешгирии ҳар гуна амалҳои номатлуб, аз ҷумлаи қонунвайронкуниҳо, эҳтиром нисбати санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва риояи қатъии онҳо мавзӯҳои алоҳида гузаронида мешаванд.

Бо назардошти дар Таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (қарори Ҳуқуқмати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2007, №349) ихтисоси махсуси равияи ҳуқуқшиносӣ дар самти муқовимат ба коррумпсия дарҷ нагардидааст, таъсиси ин ихтисос мавқуф гузошта шудааст.

Бо мақсади ташаккули мафкураи зиддикоррупсионӣ аҳоли, хусусан наврасону ҷавонон дар банди **22 Нақша** “Таҳия ва интишори китобҳо, асарҳои саҳнавӣ, барномаҳои телевизионӣ дар мавзӯҳои марбут ба муқовимат ба коррумпсия” муқаррар гардидааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Тибқи иттилои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор намудани барномаҳои радиӣ ва телевизионӣ, таҳия ва нашри китобу дастурҳои тарбиявӣ ва баргузори асарҳои саҳнавӣ дар муассисаҳои таълимӣ дар робита ба пешгирии коррумпсия ва амалҳои номатлуби ришваситонӣ аз масъалаҳоеанд, ки зери назорати доимии роҳбарияти вазорат қарор дошта, барои пешгирии амалҳои мазкур корҳои фаҳмондадиҳӣ ва тарғиботӣ миёни хонандагону донишҷӯён ва омӯзгорон мунтазам сурат мегирад.

Дар нашри такрории китоби дарсии «Асосҳои давлат ва ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар синфи 9-ум дар боби 12, параграфи 7 роҷеъ ба сохтор, вазифаҳои асосӣ ва самтҳои фаъолияти Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррумпсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва доираи ваколатҳои он, амалӣ намудани мубориза бо коррумпсия дар тамоми шохаҳои ҳокимияти давлатӣ,

тарзи гузаронидани таҳлили ҳавфҳои коррупсия, гузаронидани чорабиниҳои оперативию ҷустуҷӯӣ бо мақсади огоҳсозӣ, пешгирӣ, ошкорсозӣ, рафъ ва ғошнамории ҷиноятҳои коррупсионӣ дар ҳаҷми 5 саҳифа мавод ворид карда шудааст.

Илова бар ин, аз ҷониби масъулини Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ва Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон, Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров дастуру васоити таълимӣ ва брошюра таҳти унвони “Сиёсати зиддикоррупсионӣ”, “Ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта”, “Ҳуқуқи зиддикоррупсионӣ”, “Проблемаҳои тафтишоти ва пешгирии коррупсия” ва “Ҳаёт бидуни коррупсия” нашр шудааст.

Ҳамзамон Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати иҷрои банди мазкур 4 суҳбату вохӯриҳо, 4 асари мазҳакавӣ, 2 намоиш, 2 семинар дар бораи оқибатҳои зараровари коррупсия дар зерсохторҳои вазорат таҳия намуда, чорабиниҳои болозикр баргузор карда шуд.

Дар банди 23 Нақша “Амалӣ намудани чораҳо оид ба ҷорӣ намудани низоми ягонаи иттилоотӣ баҳри кам намудани робитаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо хизматчиёни давлатӣ, инчунин муайян намудани рақами телефони боварии доимоамалкунанда ва ғайроти нигоҳ доштани сомонаҳои расмӣ” пешбинӣ карда шудааст, ки муҳлати иҷрои он солҳои 2021-2025-ро дарбар мегирад.

Бояд зикр намуд, ки бо ташаббуси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мусоидати филиали Ассотсиатсияи «ХЕЛВЕТАС Свис Интеркорпорейшн» ва Ҳазинаи Авруосиёгии Осиеи Марказӣ - Тоҷикистон дар Вазорат хатти телефони ройғони 3040 (горячая линия) ташкил шуда, шахрвандон тавассути он вобаста ба масъалаҳои гуногуни ҳуқуқӣ муроҷиат менамоянд.

Қор дар самти Махзани муттамаркази иттилооти ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Адлия» ба таври мукамал ҷорӣ гардида, аз 1-уми январи соли 2023 то инҷониб 1157 санади меъёрии ҳуқуқӣ бо забони тоҷикӣ ва 1097 санади меъёрии ҳуқуқӣ бо забони русӣ ба махзан ворид карда шуда, 1740 нафар аз он истифода мебаранд.

Ҳамчунин дар ҳамин давра ба Портали интернетии иттилооти ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон 198 дархост ҷиҳати бақайдгирии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, мақомоти давлатӣ ворид гардидааст.

Гузариш ба шакли электронии сабти ҳуҷҷатҳо ва ташкил намудани Низоми ягонаи электронии сабти асноди ҳолати шахрвандӣ (НЯЭСАҲШ) самтҳои афзалиятноки фаъолияти мақомоти сабти асноди ҳолати шахрвандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, он тибқи лоиҳаи «Дастгирии параметрҳои асосии системаи иттилоотии САҲШ дар Тоҷикистон -ЕРОS» то моҳи декабри соли 2018 амалӣ гардида буд. Аз январи соли 2019 он дар доираи лоиҳаи «Ислоҳоти низоми бақайдгирии асноди ҳолати шахрвандӣ дар Тоҷикистон - Марҳилаи 2» амалӣ шуда истодааст.

Баҳри кам намудани робитаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо хизматчиёни давлатӣ аз соли 2019 дар бахшҳои сабти асноди ҳолати шахрвандӣ қадам ба қадам хизматрасонӣ бо усули ташкили «Равзанаи ягона» роҳандозӣ карда шуда истодааст. Айни замон чунин раванд дар бахшҳои сабти асноди ҳолати

шаҳрвандии шаҳру ноҳияҳои Кӯлоб ва Рӯдакӣ пурра ва дар бахшҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандии шаҳру ноҳияҳои Норақ, Ваҳдат, Фирдавсӣ ва Исмоили Сомонӣ қисман татбиқ шуда истодаанд.

Илова бар ин, дар доираи лоиҳаи «Ислоҳоти низоми бақайдгирии асноди ҳолати шаҳрвандӣ» - марҳилаи 2 шарикони рушд ба 58 бахшҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандии шаҳру ноҳияҳо таҷҳизот (компютер, принтер, сканер ва ғайра) харидорӣ карда, таъмин менамояд.

Принсипи кор аз рӯйи усули «Равзанаи ягона» ин сарфаи вақт барои дастрас намудани ҳуҷҷатҳои зарурӣ, кам намудани робитаи шаҳрвандон бо кормандон, содда ва оммафаҳм кардани низом ва дар баробари ин осон намудани хизматрасонӣ барои шаҳрвандон мебошад.

Ҳамзамон сомонаҳои расмӣ раёсати сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (rahsh-adlia.tj) шубҳаҳои асноди ҳолати шаҳрвандии раёсатҳои адлияи вилоятҳои Суғд (sahsh.tj) ва Хатлон (sahsh-khatlon.tj), инчунин дар шабакаи иҷтимоии «Фейсбук» саҳифаҳо кушода шуда, фаъл мебошанд. Илова бар ин, аз тарафи раёсати адлияи вилояти Суғд дар шабакаи иҷтимоии «Telegram» барои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон бахши «Ёрии ҳуқуқӣ» фаъл аст, ки масъалаҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ низ дар он матраҳ мегарданд.

Вобаста ба татбиқи банди мазкур ҳамчунин дар Корхонаи воҳиди давлатии “Маркази рақамикунонии соҳаи нақлиёт” идоракунии раванди иҷозатномадиҳӣ ва сертификатсиякунонӣ, баҳисобгирӣ ва додани рухсатнома барои амалӣ намудани ҳамлу нақли байналмиллалӣ ва рақамикунонии тақсимот, истифодабарӣ, коркард ва назорати варақаҳои роҳхат, борхат ва E-CMR ба таври электронӣ барномарезӣ карда, мавриди коркард ва истифода қарор дорад.

Дар Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаи низоми иттилоотии ҳуҷҷатгузории электронӣ (НИҲЭ-“ISED”) аз моҳи январи соли 2023 дар дастгоҳи марказии вазорат ва сарраёсату раёсатҳои мақомотҳои молия насб ва омӯзиши нави низоми гардиши ҳуҷҷатҳои электронӣ оғоз гардида, он пурра ба итмом расид.

Илова бар ин, дар барномаи НИҲЭ -“ISED” гардиши ҳуҷҷатҳо тавассути системаи ягонаи почтаи электронии “Outlook” низ амалӣ карда мешавад.

Аз ҷониби Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти рушди технологияҳои муосири иттилоотию коммуникатсионӣ ҷиҳати маҳдуд намудани робитаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо хизматчиёни давлатӣ портали хизматрасониҳои электронӣ давра ба давра васеъ карда шуда, соли 2023 барои андозсупорандагон ва шаҳрвандон зиёда аз 84 адад модули хизматрасонӣ ба роҳ монда шуда, ташкили чунин хизматрасониҳо барои сода ва беҳтар намудани иҷрои уҳдадориҳои андозӣ мусоидат менамоянд.

Рохандозӣ намудани хизматрасониҳои электронии мазкур шароит фароҳам меоранд, ки шаҳрвандон ва андозсупорандагон дар ҳар вақти барои худ муносиб, бе ташриф овардан ба мақомоти андоз навгониҳо ва дигар маълумотҳои дахлдорро оид ба иҷрои уҳдадориҳои андоз дастрас намоянд.

Дар Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон моҳи декабри соли 2023 Маркази ягонаи тамос бо рақами кӯтоҳи 15-00 (Call center) таъсис дода шуд, ки вазифаи асосии он қабули муроҷиатҳои телефонӣ дар бораи ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ ва

машварат ба шахрвандон оид ба масъалаҳои мубориза бо коррупсия мебошад. Маркази мазкур бо технологияҳои муосир мучахҳаз гардонида шуда, фаъолияти муназзами он аз ҷониби кормандони масъул ва тариқи худкор (автоответчик) амалӣ гардида, тамос бо он тариқи тамоми дастгоҳҳои телефони шахрӣ, байнишахрӣ ва мобилӣ ройгон мебошад.

Илова бар ин, сомонии расмӣ мақомот таҳти домени anticorruption.tj фаъл буда, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тариқи whatsapp, viber 880-00-63-77 ё почтаи info@anticorruption.tj муроҷиатҳои хаттӣ ва электронӣ худро ба Агентӣ манзур менамоянд.

Дар як вақт дар гардиши дохилии ҳуҷҷатҳо дар мақомоти Агентӣ тариқи электронӣ ба роҳ монда шудааст.

Банди 24 Нақша “Содагардонии расмӣ маъмурӣ дар самти фаъолияти соҳибкорӣ бо роҳи татбиқ намудани барномаҳои зиддикоррупсионӣ мақсаднок, аз ҷумла бекор намудани қоидаҳои барзиёд вобаста ба сертификатсия ва иҷозатномадихӣ”-ро пешбинӣ кардааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2023).

Баҳри беҳтар намудани фазои сармоягузорию соҳибкорӣ, идома додани ислоҳот дар самти танзими муносибатҳои иҷозатномадихӣ ва иҷозатдихӣ, такмил додани қонунгузорию соҳа, инчунин дар доираи як санади меъёрии ҳуқуқӣ танзим намудани муносибатҳо ва то 60 фоиз коҳиш додани номгӯи ҳуҷҷатҳо лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи низомии иҷозатдихӣ” дар таҳрири нав бо назардошти таҷрибаи миллӣ ва байналмилалӣ аз 22 июни соли 2023, №1968 қабул ва мавриди амал қарор дода шуд.

Қонуни мазкур аз 6 боб ва 47 модда иборат буда, татбиқи он аз 1 сентябри соли 2023 муқаррар карда шудааст. Яке аз муҳимтарин муқаррароте, ки дар Қонун пешбинӣ шудааст, ин меъёрҳои муайянкунандаи тамоми намудҳои фаъолиятҳо ва амалҳои, ки барои пешбурди фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси иҷозатнома, ҳуҷҷати иҷозатдихӣ, инчунин масъалаҳои алоқаманд бо додани ҳуҷҷатҳои хусусиятҳои иҷозатдихидошта ба фаъолият, амал, мол, қор ва хизматрасонӣ амалӣ мешаванд дар доираи як қонуни мукамал минбаъд танзим мегарданд.

Қабул гардидани Қонуни мазкур, ба муҳити соҳибкориву сармоягузорӣ дар ҷумҳурӣ шароити мусоид фароҳам оварда, сарбориро аз баҳши хусусӣ ва омилҳои бавучудоварандаи коррупсияро ҳангоми давра ба давра додани ҳуҷҷатҳои хусусияти иҷозатдихидошта аз байн мебарад ва ҷолибияти Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои ҷалби сармоягузорӣ дар байни кишварҳои ҳамсоя бештар мегардонад.

Инчунин, бо мақсади аз байн бурдани ҳуҷҷатҳои хусусияти иҷозатдихидошта барои амал ва фаъолияти соҳибкориву сармоягузорӣ ва мутобиқ намудани баъзе санадҳои меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумидошта ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи низомии иҷозатдихӣ” лоиҳаи қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тағйирот ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ” ва “Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тағйирот ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон” аз 15 марти соли 2023, №1659 ва №1960 қабул ва мавриди амал қарор дода шуданд.

Дар робита ба иҷрои муқаррароти ба қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон» ва «Дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ» воридгардида яқҷо бо Хадамоти зиддиинҳисорӣ ва дар ҳамкорӣ бо вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи номгӯи ташкилоту объектҳои савдо, хизматрасонии маишӣ ва дигар намуди хизматрасоние, ки аз ҷиҳати танзим муҳим мебошанд» аз 29 августи соли 2023, № 398 ба тасвиб расид.

Бо мақсади ба танзим даровардани фаъолияти назоративу санчиши мақомоти давлатӣ, аз байн бурдани ҳолатҳои санчиши ғайриқонунӣ ё даҳолат ба фаъолияти соҳибкорону сармоягузoron лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тайиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор” бо тартиби муқарраргардида таҳия гардид, ки он аз 15 марти соли 2023, №1958 қабул ва мавриди амал қарор дода шуд. Бо қабул ва мавриди амал қарор гирифтани лоиҳаи Қонуни мазкур, шумораи мақомоти санчишӣ дар доираи Қонун аз 27 ба 23 адад расонида шудааст.

Ҳамзамон, тибқи тағйироти воридгардида аз ҷониби мақомоту сохторҳои давлатие, ки тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дорои ваколатҳои назоратӣ (назорати давлатӣ, қорҳои назоратӣ) ва санчишӣ буда, дар моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор» пешбинӣ нашудаанд, ба истиснои муқаррароти қисми 2 ҳамин модда ва мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ, гузаронидани назорат (назорати давлатӣ, қорҳои назоратӣ) ва санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор манъ карда шуд.

Инчунин, Барномаи давлатии дастгирии бахши хусусӣ барои солҳои 2023-2027, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 марти соли 2023, №250 қабул гардидааст.

Бо мақсади амалӣ намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи шарикии давлат ва бахши хусусӣ” дар доираи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2 июли соли 2013, №289 Муассисаи давлатии “Маркази татбиқи лоиҳаҳои шарикии давлат ва бахши хусусӣ” амал мекунад.

Айни замон бо бастанӣ созишнома байни мақомоти давлатӣ ва шарикони хусусӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи шарикии давлат ва бахши хусусӣ” ва қарорҳои Шӯро оид ба шарикии давлат ва бахши хусусӣ 14 лоиҳаи шарикии давлат ва бахши хусусӣ бо ҷалби беш аз 494 миллион сомонӣ сармояи бахши хусусӣ ба иқтисодиёти ҷумҳурӣ татбиқ шуда истодааст, ки дар натиҷаи татбиқи лоиҳаҳои шарикӣ уҳдадорҳои иҷтимоии давлат коҳиш дода шуда, беш аз 560 ҷойи қорӣ ва зиёда аз 14 миллион сомонӣ ба буҷети давлат андоз пардохт гардидааст.

Мавриди зикр аст, ки бо мақсади беҳтар намудани ҳамкориҳои давлат бо бахши хусусӣ, ҷалби сармояи бахши хусусӣ ба иқтисод ва фароҳам овардани заминаи меъёрии ҳуқуқии шарикии давлат ва бахши хусусӣ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи шарикии давлат ва бахши хусусӣ” ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи консессияҳо” дар доираи як қонун таҳия карда шуда, ҳоло дар баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад.

Ҳамзамон, лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Барномаи рушди шарикии давлат ва бахши хусусӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

барои давраи то соли 2030” ва Нақшаи чорабиниҳои марҳилаи якуми Барномаи мазкур барои солҳои 2022 - 2026” таҳия карда шуда, ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур гардидааст.

Бо ташаббуси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чиҳати дастрасӣ ба маълумотҳо оид ба фаъолияти соҳибкорӣ сармоягузoron, Барномаи мобилии “Соҳибкор” бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) дар шабакаи интернетӣ роҳандозӣ гардида, дар барномаҳои “Play Market” ва “AppStore” ҷойгир карда шудааст, ки тавассути он истифодабарандагон маълумоти муфассалро оид ба санадҳои меъёриву ҳуқуқии фаъолияти соҳибкорӣ пайдо намоянд.

Инчунин, чиҳати баланд бардоштани маърифати иқтисодию ҳуқуқии соҳибкорон дар назди Кумитаи Муассисаи Давлатии «Ташаккул ва рушди соҳибкории Тоҷикистон» ва шуъбаҳои он дар шаҳрҳои Бохтар, Кулоб, Хучанд ва Хоруғ таъсис дода шуда, мақсади баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии соҳибкорон маркази навтаъсиси омӯзишӣ дар назди КВД “Тоҷинвест” фаъолият намуда истода, дар давоми фаъолият зиёда аз 250 чорабиниҳои омӯзишӣ барои соҳибкорон гузаронида шуд ва минбаъд ин раванд боз ҳам тақвият дода мешавад.

Чиҳати ҳавасманд гардонидани соҳибкорону сармоягузoron айни замон тибқи қонунгузории амалкунанда беш аз 100 имтиёзу сабукиҳо муқаррар карда шудааст, ки 80 фоизи онҳо ба имтиёзҳои фискалӣ, яъне андозӣ ва гумрукӣ рост меояд.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар натиҷаи гузаронидани ислохотҳои иқтисодӣ, ки ба мусоид намудани фазои соҳибкориву сармоягузорӣ замина гузоштанд, шумораи соҳибкорон дар миқёси кишвар муназам тамоюл ба афзоишро доранд.

Агар ба маълумотҳои оморӣ нигарем солҳои 2012-2020 шумораи субъектҳои фаъолияткунанда аз 187,0 ҳазори соли 2012 то 348,2 ҳазор дар нух моҳи соли 2023 расонида шуд.

Бо тавачҷӯх ба ин, қайд кардан бамаврид аст, ки айни замон саҳми баҳши хусусӣ бо дарназардошти заминаи мусоиди пешбурди фаъолият дар Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ - 70 фоиз, дар таъмини аҳоли бо шуғл - 67 фоиз ва дар ташаккули бучети давлатӣ беш аз 80 фоизро ташкил медиҳад.

Бо мақсади муаррифии молу маҳсулотҳо, пайдо намудани шарикони тиҷоратӣ ва сармоягузoronи хориҷӣ портали интерактивии соҳибкор бо соҳибкор (B2B) ташкил карда шуд, ки айни замон, субъектҳои соҳибкорӣ аз хизматрасониҳои портали мазкур самаранок истифода бурда истодаанд.

Бо дарназардошти имкониятҳо соҳибкорони дар ҷумҳурӣ фаъолияткунанда бо беш аз 80 давлати хориҷӣ робита барқарор намуда, амалиётҳои содиротию воридоти худро амалӣ менамоянд ва тайи солҳои охир ҳамчун шарикони бозьтимод эътироф шудаанд.

Маблағгузории қарзӣ яке аз воситаҳои асосии таъмини рушди устувори иқтисодӣ, вусъат додани истеҳсолоти ватанӣ, устувор намудани иқтисодии содиротӣ ва ташкили ҷойҳои нави корӣ дар кишвар ба ҳисоб меравад.

Дар асоси маълумоти Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади зиёд намудани эътимоди мардум ба низоми бонкӣ, ба ташкилотҳои қарзӣ баҳри баланд бардоштани сифати хизматрасонӣ ва афзун намудани ҳаҷми қарзҳо ба

муштариёни боэътимод, аз ҷумла додани қарзҳои хурди дорои фоизи паст ба соҳибкорон аз рӯи имкониятҳои мавҷуда мусоидат менамоянд.

Тибқи маълумоти Бонки миллии Тоҷикистон дар моҳҳои январ-август соли 2023 аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба иқтисодист ба маблағи 12343,3 млн. сомонӣ қарз пешниҳод карда шудааст, ки ин нишондиҳанда нисбат ба ҳамин давраи соли 2022-юм 3441,2 млн. сомонӣ ё 38,7 фоиз зиёд мебошад. Аз ҳаҷми умумии қарзҳои аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ дар давраи ҳисоботӣ додашуда маблағи 7054.4 млн. сомонии он ба соҳаи соҳибкорӣ дода шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022-юм 1574,8 млн. сомонӣ ё 28,7 фоиз зиёд мебошад.

Қарзҳои хурди додашуда дар давраи ҳисоботӣ 8850,0 млн. сомони ро ташкил медиҳад, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 2281,6 млн. сомонӣ ё 34,7 фоиз гардидааст.

Тибқи маълумотҳои пешниҳоднамудаи Вазорати рушди иқтисод ва савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маълум гардид, ки ҷиҳати дастгирии соҳибкорони ватанӣ тавассути содагардонии расмиеи савдо Портали савдои Тоҷикистон дар назди вазорати номбурда аз 26 апрели соли 2019 мунтазам фаъолият намуда истодааст.

Портали мазкур аввалин шуда, дар байни давлатҳои Осиёи Марказӣ таъсис дода шудааст, ки дар он маълумоти муфасссал оид ба расмиеи содиротию воридотӣ ва транзитӣ бо 3 забон пешниҳод гардидааст.

Дар маҷмӯъ портал доир ба расмиеи содиротию воридотӣ ва транзитии 53 гурӯҳи молӣ, аз ҷумла 20 расмиеи содиротӣ, 30 расмиеи воридотӣ ва 3 расмиеи транзитӣ маълумот пешниҳод мекунад, ки он зиёда аз 1500 номгӯи молу маҳсулотро дарбар мегирад.

Дар портали мазкур дар бораи расмиеи коркард дар ҳудуди гумрукӣ ва берун аз он, реэкспорт ва реимпорт, воридот ва содироти муваққатӣ ва расмиеи махсуси гумрукӣ маълумот дода шуда, санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимгари фаъолияти савдои хориҷӣ, шаклҳои зарурӣ, дастури видеоӣ оид ба тарзи истифодабарӣ ва суроғи муассисаҳои давлатӣ ҷойгир карда шудаанд.

Роҳандозии чораҳои муосир оид ба ҷорӣ намудани тарзу воситаҳои ҳимояи шахсонеро, ки ба ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ҳамкорӣ менамоянд, **банди 25 Нақша** пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025). Мақсади асосии ин банд ҳавасмандгардонии шаҳрвандон барои ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ мебошад.

Вобаста ба иҷрои ин банд аз ҷониби масъулини Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар субъектҳои маълумотҳои дахлдор пешниҳод нагардид, ки ин аз ноиҷро мондани чорабиниҳои мазкур шаҳодат медиҳад.

Банди 26 Нақша “Такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба танзими хизматрасониҳои пулакӣ дар соҳаи тандурустӣ”-ро пешбинӣ намудааст. Ҳадафи он ба низом даровардани тартиби хизматрасонии пулакӣ, аз ҷумла маълумотномаҳои тиббӣ ба аҳоли буда, муҳлати амали банди мазкур дар солҳои 2021-2022 ба анҷом расид.

Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон қайд намудааст, ки самти хизматрасониҳои пулакиро қарори Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 декабри соли 2008, №600 “Дар бораи Тартиби хизматрасониҳои тиббию санитарӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои системаи давлатии тандурустӣ”, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 майи соли 2020, №252 “Дар бораи Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар шаҳру ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2022” ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 июли соли 2016, №336 “Оид ба гузаронидани муоинаҳои ҳатмии пешакӣ ва давравии тиббӣ” ба танзим медароранд.

Дар соли 2023 дар асоси супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 апрели соли 2023, №11263 (25-2) бинобар сабаби ба итмом расидани муҳлати татбиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 майи соли 2020, №252 “Дар бораи Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ дар шаҳру ноҳияҳои таҷрибавии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2022” ва идома додани фаъолияти онҳо аз 1 майи соли 2023 тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 декабри соли 2008, №600 “Дар бораи Тартиби хизматрасонии тиббию санитарӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои системаи давлатии тандурустӣ” фармоиши вазорат аз 24 апрели соли 2023, №254 ба тавсиб расид.

Дар ин замина, аз 1 майи соли 2023 фаъолияти тамоми муассисаҳои тандурустии ҷумҳурӣ тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 декабри соли 2008, №600 “Дар бораи Тартиби хизматрасонии тиббию санитарӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои системаи давлатии тандурустӣ” роҳандозӣ гардида, чиҳати дар шакли нав таҳия ва ба талаботи замон мувофиқ намудани Барномаи кафолатҳои давлатӣ оид ба таъмини аҳоли бо кӯмаки тиббию санитарӣ тибқи фармоиши вазорат аз 10 июли соли 2023, №442 Шӯрои ҳамоҳангсозии соҳавӣ оид ба таҳия намудани Маҷмӯи хизматрасониҳои тиббии кафолатнок ва гурӯҳи кории техникӣ таъсис дода шуд.

Бо мақсади татбиқи Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 июни соли 2023, №586 “Дар бораи тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ” дар банди 23 Тартиби хизматрасонии тиббию санитарӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муассисаҳои системаи давлатии тандурустӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 декабри соли 2008, №600 тасдиқ карда шудааст, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 сентябри соли 2023, №472 тағйиру иловаҳо ворид гардид.

Тибқи банди 23 Нақшаи чорабиниҳо оид ба пешгирии таъсири хавфҳои эҳтимолӣ ба иқтисоди миллӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18 марти соли 2022, №116 тасдиқ гардидааст, бо мақсади пешгирии болоравии нархҳо, баландшавии тарифҳои хизматрасонии коммуналӣ (нерӯи барқ, об ва гармидиҳӣ), нақлиёти мусофиркашонӣ ва тиббию маориф мавқуф ва бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 октябри соли 2022, №36551 (26,5) дар соли 2023 низ нархномаҳои хизматрасонии соҳа бетағйир боқӣ гузошта шуд.

Банди 27 Нақша “Такмил ва шаффоф намудани тартиби хариди таҷҳизоти тиббӣ, маводи доруворӣ ва назорати сифати онҳо”-ро пешбинӣ намудааст

(муҳлати иҷро солҳои 2021-2025). Мақсади он пешгирии омилҳои коррупсионӣ ҳангоми хариди таҷҳизоти тиббӣ ва маводи доруворӣ буда, иҷрокунандагон Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд.

Аз маълумоти Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон бармеояд, ки ҷиҳати такмил ва шаффоф намудани тартиби хариди таҷҳизотҳои тиббӣ, дору ва таъмири муассисаҳои тандурустӣ дар соли 2023 тибқи қонунгузории амалкунанда тавассути Портали ягонаи хариди электронии Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои таҳвили таҷҳизотҳои тиббӣ, маводҳои тиббӣ ва таъмири муассисаҳои тандурустӣ 30 хариди электронии таҷҳизотҳои тиббӣ, дору ва таъмири муассисаҳои тандурустӣ ба маблағии умумии 66 763 502,96 сомонӣ гузаронида шудааст, ки аз он 9 тендер бо усули “Харид аз як манбаъ” бо маблағи 42 500 003,00 сомонӣ, 3 тендери дору ба маблағи 36 105 001,16 сомонӣ ва 11 тендери таъмири муассисаҳои тандурустӣ ба маблағи 6 120 004,00 сомони ро ташкил медиҳад.

Бо мақсади назорати сифати дору дар соли 2023 Хадамоти назорати давлатии тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва раёсату шуъбаҳои дар вилоятҳо буда, фаъолияти 473 муассисаҳои фармасевтиро зерини санҷиш қарор дод. Ҳангоми санҷишҳо аз муассисаҳои фармасевтии ҷумҳурӣ 1454 номгӯи маводҳои доруворӣ ва молҳои тиббӣ ба миқдори 188 723 адад аз муомилот гирифта шуданд.

Дар ин давра аз тарафи шуъбаҳои Сарраёсатҳои назорати давлатии фаъолияти фармасевтии Хадамот ва дар вилоятҳо буда 126 896 кг дору, молҳои тиббӣ, маводҳои ороишию гигиенӣ ва ғизои кӯдаконаи мӯҳлати истифодабарияшон гузашта бе сертификати мутобикат ва ба талаботҳо ҷавобгӯӣ набуда, бо роҳи сузонидаи несту нобуд карда шудаанд.

Дар давраи ҳисоботӣ дар Корхонаи воҳиди давлатии «Экспертиза ва озмоиши маҳсулоти фармасевтӣ ва молҳои тиббӣ» ва корхонаҳои воҳиди давлатии дар вилоятҳо будаи Хадамоти назорати давлатии фаъолияти фармасевтӣ маводҳои доруворӣ зерини таҳхис қарор дода шуда, ба 30384 адад сертификатҳои мутобикат ва протоколи санҷиш дода шуд ва 327 намунаи онҳо бошад ба талаботҳои стандартӣ ҷавобгӯӣ набуда, аз муомилот гирифта шуданд.

Дар ин давра, мутобиқи моддаи 121 ва 122-и Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеию ҳуқуқӣ 392 протоколу қарор оид ба вайрон намудани қоидаҳои фаъолияти фармасевтӣ тартиб дода шуда, ҷамъ ба маблағи умумии 1 291 416 сомонӣ ҷарима карда, ба бучети давлат супорида шудааст.

Бо мақсади пешгирии омилҳои коррупсионӣ ҳангоми истифодаи маблағҳо ва воситаҳои грантӣ дар банди **28 Нақша** “Назорати истифодаи мақсадноки маблағҳо ва воситаҳои грантӣ, ки ба соҳаи тандурустӣ равона гардидаанд” пешбинӣ гардидааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Бо мақсади пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ ва истифодабарии мақсадноки маблағҳои бучетӣ ва ғайрибучетӣ дар муассисаҳои тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 марти соли 2014, таҳти №148 шуъбаи аудити

дохилий фаъолият менамояд. Новобаста аз фаъолияти ин сохтор дар соли 2023 аз ҷониби мутахассисони Агентӣ бо натиҷаи санҷишу тафтиши фаъолияти молиявӣ ҳоҷагии дастгоҳи марказӣ ва сохторҳои зертобеи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли **13,3 млн.** сомони зарари молиявӣ ошкор карда шуд.

Бо ба инобат гирифтани ҳолати болозикр роҳбарияти Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва сохторҳои зертобеи онро зарур аст, ки назоратро оид ба истифодаи мақсадноки маблағҳо ва воситаҳои грантӣ дуруст ба роҳ монда, ҷиҳати пешгирии содиршавии амалҳои коррупсионӣ дар самт чораҳои дахлдорро амалӣ намоянд.

Банди 29 “Пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ зимни тақсимои ихтисосҳои тиббӣ ва ҷобачогузорию дурусти кадрҳо дар соҳаи тандурустӣ”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Барои иҷрои талаботи ин банд ҳамасола раванди бо ҷойи кор таъмин намудани хатмкардагони Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино” баъди хатми донишгоҳ дар асоси дархости пешниҳоднамудаи роҳбарони муассисаҳои тиббии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурий назорат карда мешавад.

Зимнан санаи 9 июни соли 2023 вохӯрии вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, сардори раёсатҳои таҳсилоти тиббӣ фарматсевтӣ, сиёсати кадрҳо ва илм бо иштироки ректори Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино ва хатмкунандагон гузаронида шуда, онҳо ба талаботҳои муайяншудаи соҳаи тандурустӣ шинос карда шуданд.

Баҳри пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ зимни тақсимои ихтисосҳои тиббӣ ҳамасола аз ҷониби Вазорат комиссия таъсис дода мешавад, ки дар он намояндаи Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва Кумитаи давлатии амнияти миллӣ иштирок менамоянд. Аз ҷумла, рӯзҳои 15-21 июни соли 2023 тақсимои фардӣ хатмкунандагони солҳои таҳсили 2022-2023 Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино” бо иштироки намоянагони идораҳои болозикр доир гардид.

Баланд бардоштани дониши касбии санҷишгарони соҳаи андоз ва пешгирӣ намудани содиршавии кирдорҳои коррупсионӣ дар байни онҳо аз **банди 30 Нақша** бармеояд (муҳлати иҷро мунтазам).

Мақомоти андоз дар робита ба пешгирии содиршавии амалҳои коррупсионӣ як қатор чораҳои зарурӣ андешида, мунтазам дар байни кормандон омӯзиши муқаррароти қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи хизмати давлатӣ”, “Дар бораи муқовимат ба коррупсия”, кодексҳои одоби хизматчиӣ давлатӣ, одоби касбии корманди мақомоти андоз ва одоби шахсони мансабдори мақомоти санҷиширо роҳандозӣ намудааст.

Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи дониши кормандони мақомоти андоз, ҷиҳати омӯзиши масоили зиддикоррупсионӣ, ахлоқ ва одоби хизматчиёни давлатӣ пайваста дар Маркази тақмили ихтисоси ин ниҳод курсҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзӣ ташкил ва гузаронида мешаванд.

Тибқи нақшаи кории Марказ барои соли 2023 ва ҷадвалҳои дарсии тасдиқшуда 20 даври машғулиятҳои тахассусӣ барои зиёда аз 392 нафар корманд, бахусус кормандони шуъба ва бахшҳои санҷиши ҳуҷҷатии андоз,

гурӯҳҳои назорати камералӣ, бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ, хизматрасонӣ ба андозсупорандагон ва инчунин, занону ҷавондухтароне, ки ба мансабҳои роҳбарикунанда дар воҳидҳои сохтории мақомоти андоз таъин гардидаанд, дар мавзӯҳои “Омӯзиши муҳтавои Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 декабри соли 2022”, “Шарҳи мухтасари Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Шарҳи муқаррароти Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба муқовимат ба коррупсия”, “Кодексҳои одоби хизматчиӣ давлатӣ ва одоби касбии корманди мақомоти андоз”, “Стандарти ягонаи хизматрасонӣ ба андозсупорандагон” ва мавзӯҳои амсоли онҳо аз ҷониби кормандони раёсатҳои дахлдори дастгоҳи марказии Кумитаи андоз дарс гуфта шуданд.

Бо ташаббуси роҳбарияти Кумита барои гузаронидани машғулиятҳои тахассусӣ бо кормандони мақомоти андоз дар ҳолати зарурат мутахассисони баландихтисоси муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар, марказҳои илмию тадқиқотӣ ва кормандони дигар мақомоти давлатӣ низ ҷалб карда мешаванд.

Ҷиҳати аз байн бурдани омилҳои инсонӣ дар машғулиятҳо омӯзиши амиқи модулҳои барномаи компютери “Системаи ҳамгироии иттилоотии андоз”, модулҳои хизматрасониҳои электронии Кумитаи андоз ба андозсупорандагон, аз ҷумла тартиби истифодаи модули хизматрасонии “Ҳуҷраи шахсии андозсупоранда” ва дигар хизматрасониҳои вобаста ба ин ба роҳ монда шудааст. Чунки тақвияти ҳукумати электронӣ тақозои замони муосир буда, имкон медиҳад, ки пеш аз ҳама хизматрасонӣ ба аҳоли ва андозсупорандагон, табодули маълумот миёни мақомоти давлатӣ таъмин карда шуда, ба самаранокии фаъолият дар ҳамаи самтҳо таъсири мусбӣ расонида, барои гузариш ба иқтисоди рақамӣ ва то ҳадди ақал ба коҳиш додани хароҷоти андозсупорандагон дар иҷрои ухдадорихои андозӣ, ташрифи бевоситаи андозсупорандагонро ба мақомоти андоз истисно намуда, таъсири омилҳои инсониро ба раванди хизматрасонӣ дар иҷрои ухдадорихои андозӣ аз байн барад.

Новобаста аз чораҳои дар ин самт андешидаи Кумитаи андоз мутаассифона ҳолатҳои даст задани кормандони ин ниҳод ба ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд сол то сол тамоили афзоиш дорад. Аз ҷумла, дар соли 2023 аз ҷониби масъулини Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон 32 ҷинояти коррупсионӣ ва иқтисодии ба коррупсия алоқаманд, ки аз тарафи кормандони Кумита содир гардидааст, ошкор ва ба қайд гирифта шудааст. Аз ин лиҳоз, аз роҳбарияти мақомот андешидани чораҳои зарурӣ ҷиҳати пешгирии коррупсия дар байни кормандони соҳаи андоз тақозо мегардад.

Банди 31 Нақша “Мукамал намудани низоми ояндабинӣ ва банақшагириӣ дар самти даромад ва хароҷоти маблағҳои буҷети давлатӣ”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Бояд қайд намуд, ки бо мақсади идомаи ислоҳот ва дар ин замина баланд бардоштани самаранокии низоми молияи давлатӣ бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 январи соли 2020, №1446 “Стратегияи идоракунии

молияи давлатӣ барои давраи то соли 2030” тасдиқ гардида, якчанд чорабиниҳо баҳри беҳтар гардонидани натиҷадиҳии идоракунии низоми молияи давлатӣ, самаранок ва мақсаднок истифода намудани маблағҳои буҷетӣ пешбинӣ карда шудаанд.

Ҳамзамон, ҳадафҳои Стратегияи идоракунии молияи давлатӣ барои давраи то соли 2030 ва Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ба қорӣ намудани таҷрибаи “маблағгузории нерӯ” ҷиҳати идома додани буҷетикунони барномавӣ барои мақомоти ҳокимияти иҷроия ҳангоми чараёни банақшагирии буҷет бо банақшагирии стратегӣ, тақмили маъмурикунонии андоз барои сифатан беҳтар намудани ҷамъоварӣ, таъмини шаффофияти иҷрои буҷет дар ҳисоботи молиявӣ, беҳтар намудани назорати парламентӣ ва ҷалби ҷомеаи шаҳрвандӣ дар раванди буҷетикунонӣ равона гардидааст.

Дар ин робита, ҷиҳати мукаммал намудани низоми ояндабинӣ ва банақшагирӣ дар самти даромад бо дарназардошти таҷрибаи давлатҳои ҳамсоя дар самти дурнамои даромадҳои давлатӣ ва дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд дар лоиҳаи “Барномаи рушди маъмурикунонии андоз барои солҳои 2021-2025” таҳия ва қорӣ намудани модели нави (эмперикӣ) дурнамои даромадҳои давлатӣ пешбинӣ шудааст, ки татбиқи он марҳила ба марҳила дар доираи нақшаи амалисозии барномаи мазкур таъмин карда мешавад.

Инчунин, ҳамасола мутобиқ ба фармоиши дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таҳияи лоиҳаи буҷети давлатӣ барои давраи миёнамуҳлат Вазорати молия лоиҳаи самтҳои асосии сиёсати молиявӣ буҷетӣ ва андозиро барои давраи дар пешистодаи банақшагирии буҷет бо дарчи қорҷӯбаи миёнамуҳлати макрофискалӣ, ҳадди ниҳии даромад, хароҷот ва касри буҷет таҳия намуда, барои мувофиқа унвонии Комиссияи доимоамалкунандаи буҷетии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

Бори аввал соли 2017 дар сатҳи буҷети ҷумҳуриявӣ дар соҳаҳои маориф, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоӣ ва суғурта, комплекси сузишворӣ-энергетикӣ, кишоварзӣ, моҳидорӣ ва шикор, нақлиёт ва коммуникатсия низоми буҷетикунони барномавӣ (гурӯҳбандии барномавии буҷет) қорӣ гардида, аз соли 2023 мувофиқакунонӣ ва тасдиқи сметаи ягонаи даромад ва хароҷоти муассисаю ташкилотҳои буҷетӣ дар шакли электронӣ тавассути низоми иттилоотии идоракунии молияи давлатӣ ба роҳ монда шудааст.

Бо мақсади таъмини иҷрои талаботи **банди 32 Нақша**, яъне “Сода гардонидани низоми ҳисоб, пардохти андозҳо ва тақвият додани ҳамкориҳои мақомоти андоз бо субъектҳои хоҷагидор ва андозсупорандагони дигар дар солҳои 2021-2023” бо мақсади татбиқи Барномаи рушди маъмурикунонии андоз барои солҳои 2020-2025, сода гардонидани низоми андоз, баланд бардоштани сифати хизматрасониҳо ба андозсупорандагон, беҳтар намудани риояи ихтиёрии қонунгузории андоз Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 3 июни соли 2021 бо Ассотсиатсияи Байналмилалӣ Рушд Созишнома оид ба татбиқи Лоиҳаи “Амалиёт оид ба ислоҳоти андоз”-ро ба имзо расонидааст, ки дар натиҷа аз ҷониби созмони мазкур 50 млн. доллари ИМА барои татбиқи лоиҳаи болозикр, ки муҳлати он солҳои 2021-2026-ро дар бар мегирад, чудо гардидааст.

Инчунин, бо мақсади сода гардонидани низоми ҳисоб, пардохти андозҳо ва

тақвият додани ҳамкориҳои мақомоти андоз бо субъектҳои хоҷагидор ва андозсупорандагон ва коҳиш додани омаду рафти андозсупорандагон ба мақомоти андоз 224 адад семинар - машварат дар мавзӯҳои муқаррароти қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 ноябри соли 2018, №565 “Оид ба тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ”, тартиби пардохти маблағҳо тавассути хизматрасонии электронии “Амонатмобайл” ва тавассути низоми эквайрингии Кумитаи андоз пардохт намудани андозҳо ва бочҳо гузаронида шудааст.

Ҳамзамон ҷиҳати тақвият додани ҳамкориҳои мақомоти андоз бо субъектҳои хоҷагидор ва андозсупорандагон ташкили низоми таълими фосилавӣ дар Кумитаи андоз, зиёд кардани шумораи хизматрасониҳои фосилавӣ, тавсеа ва навкунии технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ, тавсеаи хизматрасониҳои машваратӣ ба андозсупорандагон дар Маркази тамос, таҳия ва татбиқи механизми алоқаи бозпас бо андозсупорандагон пешбинӣ гардидааст.

Бо мақсади беҳтар намудани риояи ихтиёрии қонунгузориҳои андоз аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор ва андозсупорандагон тавсеаи методология ва татбиқи низоми муассири идоракунии хавфҳо тавассути риояи қонунгузорӣ гузаронидани санҷишҳо дар асоси хавфҳо, сода гардонидани расмиёти баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда, ҷорӣ намудани усулҳои нави назорати андоз нисбати андозсупорандагони калон, аз ҷумла мониторинги андозӣ тавассути барномаи мониторинги андоз ва назорати нархгузориҳои трансфертӣ дар назар аст.

Банди 33 Нақша “Ба танзим даровардани санҷишҳои риояи қонунгузориҳои андоз, аз ҷумла кам кардани шумораи санҷишҳо, махсусан санҷишҳои камералӣ ва ба роҳ мондани фаъолияти шаффофи андозсупорандагон”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2023).

Аз маълумоти Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бармеояд, ки бо дар таҳрири нав қабул гардидани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 декабри соли 2021, №1844 тартиби гузаронидани назорати камералӣ низ тағйир дода шуда, минбаъд натиҷаи он дар ҳисобварақаи андозсупоранда сабт намегардад ва аз натиҷааш қарор қабул карда намешавад, ки ҳолати мазкур баҳсҳои беасосро кам ва сифати корҳои назоратиро баланд мебардорад.

Инчунин, мутобиқи талаботи Кодекси андоз аз соли 2022 санҷишҳои андозӣ дар асоси критерияи хавфҳо амалӣ гардида, танҳо нисбати андозсупорандагоне гузаронида мешавад, ки дар фаъолияти онҳо хавфҳои баланди андозӣ ҷой доранд.

Банди 34 Нақша “Сода гардонидани тартиби бақайдгирӣ ва қатъи фаъолияти соҳибкорӣ”-ро пешбинӣ намуда, мақсади асосии банди мазкур пешгирии содиршавии кирдорҳои коррупсионӣ мебошад ва муҳлати иҷрои он дар солҳои 2021-2022 ба итмом расидааст.

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати сода гардонидани тартиби бақайдгирӣ ва қатъи фаъолияти соҳибкорӣ ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” мунтазам тағйир иловаҳо ворид намудааст, ки барои аз байни бурдани омилҳои коррупсионӣ таъсиррасон мебошад.

Аз ҷумла, бо мақсади ройгон анҷом додани амалҳои бақайдгирии давлатии субъектҳои соҳибкорӣ ва ҳаддалимкон сода намудани чараёни бақайдгирии давлатӣ тибқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 январи соли 2020, №1680 ва №1681 ба қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” ва “Дар бораи бочи давлатӣ” тағйиру иловаҳо ворид карда шуда, ҳангоми анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ, барҳамдиҳии (қатъи) фаъолият, додани иқтибос аз Феҳристи ягонаи давлатӣ ва маълумотнома дар бораи дар Феҳристи мазкур мавҷуд набудани иттилоот дар бораи ҳар як субъект ройгон дода мешавад. Вобаста ба ин тибқи тағйиру иловаҳо ба Қонуни мазкур талабот оид ба пешниҳоди пардохтнома (квитансия) ҳангоми анҷом додани амалҳои бақайдгирии давлатӣ бекор карда шудааст, ки дар натиҷа номгуӣ ҳуҷҷатҳои барои анҷом додани амалҳои бақайдгирии давлатӣ пешниҳодшаванда 1 адад кам гардид.

Ҳамчунин, чиҳати ба роҳ мондани тартиби дар шакли электронӣ ба қайди давлатӣ гирифтани субъектҳои соҳибкорӣ, аз 1 январи соли 2018 дар сомонии Кумитаи андоз модули алоҳидаи хизматрасонӣ мавриди амал қарор дода шуд, ки чунин шакли хизматрасонӣ имкон медиҳад мурочиаткунандагон бе ташриф овардан ба мақомоти андоз ариза ва ҳуҷҷатҳояшонро барои бақайдгирии давлатӣ ба тариқи электронӣ пешниҳод намоянд.

Истифодаи дурусти тартиби мазкур таъсири омилҳои инсониро байни андозсупоранда ва мақомоти андоз кам намуда, ба шаҳрвандон ва сокинони ҷумҳурӣ имконият медиҳад, ки ҳангоми бақайдгирии давлатии фаъолияти соҳибкории худ ва ё таъсиси шахси ҳуқуқӣ ҳамагӣ як маротиба, он ҳам барои гирифтани шаҳодатномаи аслии фаъолияти соҳибкорӣ ба бахши бақайдгирии маҳалли фаъолияти худ ҳозир шаванд.

Илова бар ин, ҳангоми бақайдгирии фаъолияти соҳибкорӣ тариқи электронӣ ба субъектҳои хоҷагидор утоқи шахсии андозсупоранда дода мешавад ва андозсупоранда метавонад минбаъд ҳисоботҳои худро бе ташриф овардан ба мақомоти андоз тариқи электронӣ пешниҳод намояд.

Қайд кардан ба маврид аст, ки бо мақсади иҷрои супоришҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 майи соли 2021, №14541 (23-3), аз 21 июни соли 2021, №14767 (23-3) ва банди 16 Протоколи маҷлиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 октябри соли 2021, №10 дар асоси қисми 9 моддаи 79 Кодекси андоз дар таҳрири нав аз ҷониби Кумитаи андоз лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Қоидаҳои баҳисобгирӣ, додани рақами мушаххаси андозсупоранда ва рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан” таҳия карда шуд, ки дорои як қатор бартариҳо буда, барои аз байн бурдани омилҳои коррупсионӣ мусоидат менамояд.

Чунончи, тавассути Системаи ҳамгироии иттилоотии андоз гирифтани рақами мушаххаси андозсупоранда ва сабти он дар шиносномаи шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, кам кардани муҳлати баҳисобгирии шахси воқеӣ аз 3 рӯзи қорӣ ба 1 рӯзи қорӣ, ташкилотҳо, мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, инчунин ташкилотҳои ҷамъиятии (ғайритиҷоратӣ ва ғайриҳукуматӣ) давлатҳои хориҷӣ ё қайди баҳисобгирии филиалу намояндагӣҳои онҳо ва иттиҳодияҳои динӣ аз 10 рӯзи қорӣ ба 2 рӯзи қорӣ кам карда шуда, ҳолати мазкур хароҷоти маблағ ва вақти

андозсупорандаро сарфа менамояд, ки ин ба рақамикунонии иқтисодиёти мамлакат таъсири мусбӣ мерасонад.

Бо ташаббуси Кумитаи андоз ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” аз 15 март соли 2023, № 1952 тағйиру иловаҳо ворид гардида, муҳлати гузаронидани амалҳои бақайдгирии давлатӣ аз 5 рӯз ба 24 соат кам карда шуда, амалҳои бақайдгирии давлатии субъектҳои соҳибкорӣ пурра тариқи электронӣ ба роҳ монда мешавад, ки ин таъсири омилҳои инсонӣ ва ҳолатҳои коррупсиониро аз байн мебарад.

Банди 35 Нақша “Пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ дар мақомоти гумрук ва ҷобачогузории дурусти кадрҳо дар ин соҳа”-ро пешбинӣ намудааст ва мақсади ин банд пешгирии коррупсия дар байни кормандони соҳаи гумрук мебошад (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025), ки иҷрокунандаи асосии банди мазкур Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон махсуб меёбад.

Тазаккур бояд дод, ки қабул намудан ба хизмат дар мақомоти гумрук тибқи муқаррароти моддаи 498 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомнома оид ба тартиби интихоб ва фиристодани шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва кормандони мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мактабҳои олии давлатҳои хориҷӣ ва қоидаҳои гузаронидани озмун барои қабул намудан ба хизмат дар мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо фармоишҳои сардори Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 майи соли 2007 ва аз 20 феввали соли 2014 тасдиқ гардидаанд, ба роҳ монда шудааст.

Дар асоси Созишномаи бисёрҷонибаи байниидоравии давлатҳои ИДМ аз 23 ноябри соли 1994 байни Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Академияи гумруки Россия дар бораи ҳамкорӣ дар самти тайёр намудан ва тақмили ихтисоси кормандони мақомоти гумрук ҳамасола 21 нафар шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Академияи номбурда дар шаҳрҳои Любертси, Санкт Петербург ва Ростови Федератсияи Россия ба таҳсил фаро гирифта мешаванд.

Соли ҷорӣ 10 нафар шахрвандон баъди омӯзиши парвандаҳои номзадҳо ба кор дар мақомоти гумрук қабул карда шуда, нисбати 133 нафар кормандон ҷойивазкунӣ ба роҳ монда шудааст, аз ҷумла дар дастгоҳи марказии Хадамот 11 нафар, раёсати минтақавии гумрукӣ дар шаҳри Душанбе 23 нафар, раёсати минтақавии гумрукӣ дар вилояти Суғд 77 нафар, раёсати минтақавии гумрукӣ дар вилояти Хатлон 6 нафар, раёсати минтақавии гумрукӣ дар ВМКБ 9 нафар ва раёсати минтақавии гумрукӣ дар шаҳри Турсунзода 7 нафар мебошанд.

Банди 36 Нақша “Диверсификатсия ва автоматикунории механизмҳои пардохти бочҳои гумрукӣ ва андоз, аз ҷумла бо мақсади кам кардани сарбории маъмурӣ ба иштирокчиёни фаъолияти иқтисоди хориҷӣ ва баланд бардоштани самаранокии назорат аз болои дурустии ҳисобкунӣ ва пардохти саривақтии онҳо, таҳияи системаи дар низомии вақти воқеӣ (онлайн) супоридани пардохтҳои гумрукӣ ва пардохтҳои дигар, ки аз ҷониби мақомоти гумрук идора карда мешаванд” дар солҳои 2021-2022 пешбинӣ кардааст.

Дар самти мазкур тибқи талаботи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 ноябри соли 2018, №565 “Оид ба тадбирҳои вусъат додани

ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ”, бо мақсади диверсификатсия ва автоматикунории механизмҳои пардохти бочҳои гумрукӣ ва андоз аз ҷониби Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабули ҳаққи хизматрасониҳои бочҳои гумрукӣ ва андоз аз аҳоли бо истифодаи воситаҳои электронии пардохтӣ ба таври ғайринақдӣ имконпазир мебошад.

Кумитаи андоз барои иҷрои қарори мазкур ҷиҳати вусъат бахшидан ба ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ дар сомонии худ (andoz.tj) шакли нави хизматрасониро ба шаҳрвандон ва субъектҳои хоҷагидор қорӣ намудааст, ки бо истифода аз он андозсупорандагон имконият доранд бе ташриф овардан ба нуқтаҳои хизматрасонии БДА Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбонк” маблағи андоз аз объектҳои ғайриманқул, андози замин, андоз аз воситаҳои нақлиёт ва бочи давлатиро бо истифодаи қортҳои пардохтии бонкӣ анҷом диҳанд.

Дар Хадамоти гумрук низ дар доираи шартномаи ҳамкорӣ бо ҚДММ ТАҚХ “Душанбе Сити” аз 29 апрели соли 2019, №03-19 зернизоми пардохти электронӣ тарҳрезӣ гардида, бо фармоиши сардори Хадамоти гумрук аз 12 феввали соли 2021, №21-ф “Дар бораи дар истехсолот татбиқ намудани зернизоми пардохти электронӣ” қабули пардохтҳои гумрукӣ дар шакли электронӣ ба роҳ монда шудааст.

Дар КВД “Маркази равзанаи ягонаи”-и Хадамоти гумрук дар ҳамкорӣ бо ҚСҚ “Алиф Бонк” имконияти қабули пардохтҳои ғайринақдӣ тавассути қортҳои пардохтии “Корти миллий” аз охири соли 2020 инҷониб таъмин карда шудааст.

Бо мақсади рушди инфрасохтори низоми пардохтии Бонки миллии Тоҷикистон, беҳтар намудани сифати хизматрасонӣ ва ҷавобгӯ намудани низоми пардохтӣ ба стандартҳои байналмилалӣ дар доираи лоиҳаи грантии Бонки ҷаҳонӣ “Баланд бардоштани рақобатнокии бахши хусусӣ” моҳи июли соли 2019 Низоми автоматишудаи байнибонкии интиқоли маблағҳо ба фаъолият шурӯъ намуд.

Маблағи андозҳо, бочҳои гумрукӣ ва дигар пардохтҳо дар речаи вақти воқеӣ (онлайн) бо суръати баланд, бетаъхир ва мунтазам тавассути Низоми мазкур ба буҷети давлатӣ интиқол дода мешаванд.

Бояд қайд кард, ки дар охири рӯзи кории моҳҳои ҳисоботӣ барои қабули гузаронидани андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷети давлатӣ низоми мазкур то соати 23:50 фаъолият менамояд. Инчунин, дар рӯзҳои истироҳатии охири моҳҳои ҳисоботӣ баҳри иҷрои нақшаи буҷети давлатӣ, рӯзи қорӣ эълон карда шуда, ҳамаи андозҳо ва дигар пардохтҳои ба онҳо баробар сари вақт ба буҷет интиқол дода мешаванд.

Дар асоси Созишнома “Дар бораи табодули электронии маълумот”, ки байни Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон ва БДА Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбонк” амал менамояд, дар баробари ворид гардидани маблағи андозҳо, бочҳои гумрукӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷети давлатӣ тавассути барномаи табодули электронии маълумоти Сарраёсати хазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомотҳои андоз, гумрук ва дигар сохторҳои давлатӣ сари вақт маълумот ирсол карда мешавад.

Инчунин, бо мақсади коҳиши таъсири омилҳои инсонӣ ва пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ дар самти дуруст ҳисоб кардан ва пурра ситонидани пардохтҳои гумрукӣ, қорӣ намудан ва истифодаи воситаҳои муосири иттилоотӣ коммуникатсионӣ дар мақомоти гумрук ва баҳри татбиқи Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 лоиҳаи Барномаи миёнамуҳлати рушди мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2024 таҳия гардида, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 ноябри соли 2019, №537 тасдиқ карда шудааст.

Тибқи Барномаи мазкур маъмурикунонӣ ва рақамикунонии мақомоти гумрук дар назар дошта шуда, нишондиҳандаҳои асосии рушд ва таҳлилу азнавсозии мақомоти гумрукро барои панҷ соли оянда бо назардошти маҳдудиятҳои мавҷудаи буҷетӣ ва имкониятҳои ҷалби сармоя, содагардонии расмиёти содиротию воридотӣ, барасмиятдарории саривақтию шаффоф ва аз байн бурдани монеаҳо дар гардиши савдои хориҷиро фаро гирифта, тавассути таҳкими инфрасохтори гумрукӣ ва татбиқи технологияҳои муосири иттилоотӣ, тақвият бахшидани ҷамъоварии пардохтҳои гумрукӣ ва дар ин замина ғайи гардонидани буҷети давлатӣ, инчунин баланд бардоштани самаранокии дигар самтҳои фаъолияти мақомоти гумрукро дар назар дорад.

Баҳри сода гардонидани пардохти андозҳо ва сарфа намудани вақти субъектҳои хоҷагидор дар сомонаи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон шакли нави хизматрасонӣ қорӣ карда шудааст, ки бо истифода аз он шаҳрвандон ва андозсупорандагон имконият доранд бе ташриф овардан ба нуқтаҳои хизматрасонии “Амонатбанк” маблағи андоз аз объектҳои ғайриманқул, андози замин ва андоз аз воситаҳои нақлиётро бо истифодаи картҳои пардохтии бонкӣ (“Visa”, “MasterCard” ва “Корти милли”) пардохт намоянд. Мақомоти андоз барои бештар намудани шумораи истифодабарандагони ин хизматрасонӣ чораҳои иловагӣ андешида истодааст.

Қиҳати бештар ва беҳтар намудани хизматрасониҳои электронӣ аз ҷониби Кумитаи андоз портали хизматрасониҳои электронӣ васеъ карда шуда, дар айни замон барои андозсупорандагон 70 адад модулҳои хизматрасонӣ ба роҳ монда шудааст, ки истифодаи онҳо барои сода гардонидани иҷрои уҳдадорихи андозӣ мусоидат менамоянд.

Бояд қайд намуд, ки муҳлати амали чорабиниҳои мазкур дар соли 2022 ба итмом расида, талаботи ин банд пурра иҷро гардидааст.

Бандҳои 37 ва 38 “Андешидани чораҳо қиҳати шаффоф намудани фаъолияти мақомоти гумрук ҳангоми барасмиятдарории гумрукӣ. Тақвият додани низоми электронии барасмиятдарории гумрукии мол ва воситаҳои нақлиёт ва ба меъёрҳои байналмилалӣ мутобиқ намудани фаъолият дар ин соҳа”-ро муқарар намудаанд (муҳлати иҷро мунтазам).

Бо мақсади дуруст ба роҳ мондани ҷамъоварӣ, мониторинг ва баҳисобгирии пардохтҳои гумрукӣ, бо фармоиши Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 декабри соли 2022, №254-ф “Тартиби баҳисобгирии воридшавии пардохтҳои гумрукӣ, ғоизҳо ва ҷаримаҳо ба буҷети давлатӣ, ҳангоми интиқоли мол тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон” тасдиқ карда шудааст.

Ҳамчунин, шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ пардохти маблағҳоро ба мақомоти гумрук тавассути воситаҳои электронии пардохтӣ (кортҳои пардохтӣ,

терминалҳои хизматрасонӣ, замимаҳои мобилӣ - ҳамёнҳои электронӣ ва ғайра), ки дар онҳо нишони алоҳида барои пардохтҳои гумрукӣ ҷойгир карда шудааст, амалӣ мекунанд. Аз ҷумла, дар замимаи мобилии ҚСҚ “Алиф Бонк-alif.mobi” дар қисмати “Пардохти хизматрасониҳои давлатӣ” нишонаи “Равзанаи ягона”-и Хадамоти гумрук ҷойгир карда шудааст, ки бо пахши он ва ворид кардани РМА ва маблағи пардохт шахс метавонад пардохтҳои гумрукиро пардохт намояд. Чунин имконияти пардохти ғайринақдӣ дар замимаи мобилии ҚСП “Душанбе Сити Бонк - DC Wallet” ҷойгир карда шудааст, ки бо ворид шудан ба банди “Пардохтҳо” нишонаи “Пардохтҳои гумрукӣ” пайдо мешавад. Ҳамчунин дар замимаи мобилии БДА ҚТ “Амонатбонк - Амонат мобайл”, бо ворид шудан ба “Пардохтҳо” - “Хизматрасониҳои давлатӣ” - “Хизматрасониҳои гумрукӣ” имкони пардохти пардохтҳои гумрукӣ пайдо мешавад. Хулоса, ба таври ғайринақдӣ пардохт намудани пардохтҳои гумрукӣ тавассути аксари замимаҳои мобилии ташкилотҳои қарзӣ имконпазир гардонида шудааст.

Бо мақсади осон намудани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ, дар сомонаи расмии Хадамоти гумрук - www.gumruk.tj банди “Оид ба гумрук” ва зербанди “Пардохти боҷи гумрукӣ-пардохти онлайн бо чанд клик” ҷойгир карда шудааст, ки бо пахш намудани он ва ворид намудани РМА шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ метавонанд пардохтҳои гумрукиро ворид намоянд. Инчунин шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ метавонанд бо ворид шудан ба сомонаи erau.dc.tj, ки маҳз барои пардохти маблағи пардохтҳои гумрукӣ пешбинӣ гардида, бисёр сода мебошад, амалиёти ҳисоббаробаркуниро ба тариқи ғайринақдӣ анҷом диҳанд.

Бо мақсади иҷрои талаботи Созишномаи Созмони Умумиҷаҳонии Савдо оид ба содагардонии расмиёти савдо, дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 январи соли 2020, №1678 ба Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тағйиру иловаҳо ворид гардида, ба Кодекси гумрук боби нав 8¹ оид ба ҷорӣ намудани концепсияи «Танзимгари ваколатдори иқтисодӣ» (Иштирокчии бозътимоди фаъолияти иқтисодии хориҷӣ) илова карда шуд.

Меъёри мазкур ба талаботҳои Созмони Умумиҷаҳонии Савдо ва Конвенсияи байналмилалӣ оид ба ҳамоҳангсозӣ ва содагардонии расмиёти гумрукӣ (Конвенсияи Киото аз 18 майи соли 1973) мутобиқ буда, ҷиҳати кам кардани монеаҳои маъмурию техникӣ ҳангоми интиқоли мол, дастгирии субъектони фаъолияти иқтисоди хориҷӣ, содагардонии барасмиятдарорӣ ва афзоиши гардиши молӣ, заминаи мусоид фароҳам меорад.

Ҷиҳати кам намудани робитаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо кормандони мақомоти гумрук аз соли 2012 инҷониб Системаи иттилоотии автоматонидашудаи ягона барои анҷом додани амалиётҳои гумрукӣ дар шакли электронӣ ва аз соли 2020 инҷониб низоми “Равзанаи ягона”-и барасмиятдарории амалиёти содиротӣ, воридотӣ ва транзитӣ ҷорӣ гардида, пешниҳоди дархост ва дастрас кардани иҷозатнома ва сертификатҳоро дар самти савдои хориҷӣ тариқи электронӣ пешбинӣ намудааст.

Инчунин, дар доираи лоиҳаи “Рушди роҳҳои алоқа дар Осиёи Марказӣ марҳилаи 4”-и Бонки умумиҷаҳонӣ, азнавсозии системаи иттилоотии мақомоти гумрукро ба назар гирифта, қисмати 3 лоиҳа ба “Содагардонии интиқоли байнисарҳадии мол ва мусофирон” бахшида шуда, маблағи умумии он 20 млн. доллари ИМА-ро ташкил медиҳад.

Системаи мазкур ҳамгироии якчанд системаҳои алоҳидаро дар бар мегирад

ва қисматҳои зиёди система бо таври автоматӣ ва бо истифода аз унсури зеҳни сунӣ ба амал бароварда мешавад. Санаи 26 июли соли 2023 дар шаҳри Душанбе маросими озмоиши Низоми иттилоотии коркарди маълумоти гумрукии АСИКУДА-и ҷаҳонӣ дар мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Маҳзани электронии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи фаъолияти гумрукӣ баргузор шуд.

Бо фармоиши Хадамоти гумрук аз 21 июли соли 2023, №115-ф “Дар бораи роҳандозии санҷиши пилотии системаи иттилоотии коркарди маълумоти гумрукии “АСИКУДА-и ҷаҳонӣ” дар раёсатҳои минтақавии гумрукӣ дар шаҳрҳои Душанбе, Турсунзода, вилоятҳои Суғд ва Хатлон дар шакли пилотӣ роҳандозӣ карда шудааст.

Бандҳои 39 ва 40 Нақша “Дар байни ҳаёати шахсии сарраёсати қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллӣ ва зерсохторҳои он мунтазам ба роҳ мондани омӯзиши қонунгузорӣ дар самти тарзу усули ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ ва намуди дигари ҳуқуқвайронкуниҳо дар Сарҳади давлатӣ инчунин, ҷиҳати риояи мамоният ва маҳдудиятҳо ҳангоми интиқоли мол ва воситаи нақлиёт аз Сарҳади давлатӣ ва ҳимояи манфиатҳои иқтисодии Тоҷикистон, ба роҳ мондани ҳамкориҳои судманд бо Хадамоти гумрук ва мақомоти дигари ҳифзи ҳуқуқ”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Аз ҷониби Сарраёсати қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки иҷрокунандаи асосӣ (бандҳои 39 ва 40) ва Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (банди 40), ки ҳамчирокунандаи ин бандҳо маҳсуб ёфтаанд, маълумотҳои таҳлилӣ оид ба корҳои анҷомдодашуда пешниҳод нагардид.

Бо ба инобат гирифтани банди 39 нақша масъулини Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон миёни сарбозон, афсарон ва ҳаёати роҳбарикунандаи Сарраёсати қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллӣ ва зерсохторҳои он баҳри пешгирии содиршавии амалҳои номатлуби коррупсионӣ ва баланд бардоштани маърифати ҳуқуқиизиддикоррупсионии кормандони ин ниҳод 4 маротиба суҳбату вохӯриҳо анҷом додаанд.

Дар робита ба банди 40 нақша қайд мегардад, ки мақсади ин чорабинӣ пешгирӣ намудани ҳама гуна ҳуқуқвайронкуниҳо дар сарҳади давлатӣ маҳсуб ёфта, аз масъулини иҷро фаъолияти софдилонаю содиқонаро тақозо менамояд. Мутаассифона дар давраи таҳлилӣ содиршавии ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд аз ҷониби масъулини ниҳодҳое, ки баҳри ҳифзи сарҳад ва манфиатҳои иқтисодии давлат фаъолият менамоянд, ба ҷашм мерасад. Аз ҷумла кормандони Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 4 ҷинойт ва 3 ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ, Кумитаи беҳатарии озуқаворӣ назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 1 ҷинойт ва 43 ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ содир намудаанд, ки дар Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст ва ин ин нигаронкунанда мебошад.

Бандҳои 41 ва 42 Нақша “Вусъат додани фаъолият дар самти пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ ва баланд бардоштани масъулияти кормандони

соҳаҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ, идораи нотариалӣ, бозрасии давлатии автомобилӣ, хадамоти шиносномавию бақайдгирӣ ва оташнишонӣ, барқ, хоҷагии манзилию коммуналӣ, корхонаҳои фаръии бақайдгирии молу мулки ғайриманқул ва фаъолияти иҷозатномадиҳӣ ва соҳаҳои, ки хизматрасониҳои дигари давлатиро анҷом медиҳанд, инчунин такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳаҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ, идораи нотариалӣ, бозрасии давлатии автомобилӣ, хадамоти шиносномавию бақайдгирӣ ва оташнишонӣ, барқ, хоҷагии манзилию коммуналӣ, корхонаҳои фаръии бақайдгирии молу мулки ғайриманқул ва фаъолияти иҷозатномадиҳӣ ва соҳаҳои дигаре, ки хизматрасониҳои давлатиро анҷом медиҳанд”-ро пешбинӣ намудааст, ки муҳлати иҷрои банди 41 мунтазам буда, банди 42 бошад то соли 2023 муайян карда шудааст.

Вобаста ба иҷрои **банди 41** дар соли 2023 дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки намоёндагони Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон 2 маротиба вохӯрӣ оид ба омӯзиши “Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои то соли 2030”, ки бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 августи соли 2021, №222 тасдиқ шудааст, баргузор гардид.

Инчунин, як чаласаи корӣ бо иштироки намоёндагони Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бартараф намудани қонунвайронкуниҳо ва сабабу шароитҳои ба содиршавии онҳо мусоидаткунанда дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда шудааст.

Ҳамзамон, дар бинои раёсати сабти асноди ҳолати шаҳрвандии Вазорат ва дигар мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандии шаҳру ноҳияҳо бо мақсади пешгирӣ аз омилҳои коррупсионӣ лавҳаҳо оид ба бақайдгирии ҳар як аснод ва дигар хизматрасониҳои соҳаи сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ, ки аз бачи давлатӣ, хизматрасонии иловагии ҳуқуқии муздноқ ва бланки шаҳодатномаи сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ иборат аст, овезон карда шудааст.

Ҷиҳати қоҳиш додани сатҳи коррупсия дар байни кормандони бозрасии давлатии автомобилӣ, хадамоти шиносномавию бақайдгирӣ ва оташнишонӣ ва соҳаҳои, ки хизматрасониҳои дигари давлатиро анҷом медиҳанд аз ҷониби Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон мунтазам чорабиниҳои профилактикӣ баргузор гардида, барои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии ҳайати шахсии РБДА, ХШБ, СХДО ва дигар ҷузъу томҳои Вазорат, ки хизматрасониҳои давлатиро анҷом медиҳанд, дар асоси нақшаи аз ҷониби роҳбарияти ВКД тасдиқшуда ҳар семоҳа оид ба омӯзиши тағйироту иловаҳои ба қонунҳои амалкунандаи ҷумҳурӣ воридшуда, фармону дастурамалҳои ВКД машғулиятҳо гузаронида мешаванд.

Аз ҷониби раёсати бозрасии назорати давлатии геодезӣ, делимитатсия ва демаркатсияи сарҳади Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати вусъат додани фаъолият дар самти пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ ва баланд бардоштани масъулияти кормандони корхонаҳои фаръии “Бақайдгирии молу мулки ғайриманқул” ва фаъолияти иҷозатномадиҳӣ оид ба масъалаи мазкур кормандони раёсат ба ҳар як корхонаҳои фаръии “Бақайдгирии молу мулки ғайриманқул” сафар намуда, пеш аз оғози фаъолияти санҷиши корхонаҳо корҳои фаҳмондадиҳиро марбут ба

“Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030”, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба коррупсия” ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи иҷозатномадиҳӣ”-ро мегузаронанд.

Дар самти гирифтани иҷозатномадиҳӣ ба ҳар як ҷамъиятҳо, ташкилотҳо, ки аз ҷониби раёсати бозрасии назорати давлатии геодезӣ, делимитатсия ва демаркатсияи сарҳади Кумитаи давлатӣ иҷозатнома мегиранд, баъд аз гирифтани ҳуҷҷати мазкур бо мақсади ташкил ва амалӣ намудани чораҳои маҷмӯии пешгирӣ ва муқовимат ба коррупсия корҳои фаҳмондадиҳӣ гузаронида мешавад.

Вобаста ба иҷрои **банди 42 Нақша** ҷиҳати тақмил додани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии асноди ҳолати шаҳрвандӣ” Вазорати адлия лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии асноди ҳолати шаҳрвандӣ”-ро таҳия намуда, баъди тақлифу пешниҳодҳои вазорату идораҳо қонуни мазкур дар таҳрири нав омода гардид (муҳлати иҷро солҳои 2021-2023).

Инчунин, бо фармоиши вазيري адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 январи соли 2023, №12 “Дар бораи Дастурамали коргузори дар идораҳои нотариалии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” қабул карда шуд.

Ҳамзамон фармоиши вазيري адлия “Дар бораи тасдиқи шаклҳои феҳристҳои сабти амалиёти нотариалӣ, шаҳодатномаҳои тасдиқшудаи нотариалӣ, навиштаҷотҳои тасдиқкунанда дар аҳдҳо, ҳуҷҷатҳои тасдиқшавандаи нотариалӣ ва тартиби барасмиятдарории феҳристҳои сабти амалиёти нотариалӣ, шаҳодатномаҳои нотариалӣ, навиштаҷотҳои тасдиқкунанда дар аҳдҳо ва ҳуҷҷатҳои тасдиқшавандаи нотариалӣ” аз 31 августи соли 2023 тасдиқ гардид.

Илова бар ин, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи боҷи давлатӣ” аз 15 марти соли 2023, №1964 ба тасвиб расид, ки тибқи он андозаи боҷи давлатӣ барои бақайдгирии давлатии якчанд амалиёт зиёд шуда, имтиёзҳо барои бақайдгирӣ тақмил гардид.

Инчунин, дар соли ҷорӣ бо мақсади мутобиқсозии қонунгузори ба талаботи имрӯза, алалхусус бозбинии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи энергетика”, “Дар бораи сарфачӯӣ ва самаранокии энергия” ва ҳуҷҷатҳои зерқонунӣ вобаста ба рушди иқтисоди сабз дар доираи лоиҳаи “Энергетикии Осиёи марказӣ” ва лоиҳаи “Рушди корхонаҳои хурду миёна дар соҳаи энергияи сабз” бо фармоиши Вазيري энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳо Гуруҳи корӣ таъсис дода шуда, аз ҷониби гурӯҳ омӯзиши санадҳои меъёрии ҳуқуқии мазкур идома дорад.

Ҳамзамон, бо дарназардошти равандҳои нави муносибатҳо, ё худ ҷорӣ гардидани низомҳои муосири баҳисобгирии нерӯи барқ (низоми биллинг), дар доираи ислоҳоти соҳа бо дастгирии шарикони рушд «Қоидаҳои баҳисобгирии энергияи барқ дар шабакаҳои тақсимооти барқ таҳия ва бо сохторҳои соҳавӣ аз ҷумла, ҚСК «Барқи Тоҷик», Хадамоти назорати давлатии энергетикӣ, инчунин Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо (Тоҷикстандарт) мувофиқа карда шудааст, ки дар он маҷмӯи муносибатҳо

байни шабакаҳо ва истифодабарандагон танзим гардидааст.

Дар маҷмӯъ, лоиҳаи пешакии санади меъёрии ҳуқуқии зерқонунӣ аз ҷумла, “Қоидаҳои истифодаи энергияи барқ”, “Қоидаҳои сохтори дастгоҳҳои барқӣ” (ПУЭ) ва “Қоидаҳои баҳисобгирии энергияи барқ дар шабакаҳои тақсимоти барқ” омода гардидааст.

Вобаста ба иҷрои **банди 43 Нақша** ҷиҳати тақвият додани низоми электронии пардохти ҳаққи хизматрасониҳои давлатӣ ва ба меъёрҳои байналмилалӣ мутобиқ намудани фаъолият дар ин соҳа аз ҷониби вазорату идораҳо чорабиниҳои зерин ба анҷом расонида шудааст (муҳлати иҷро мунтазам).

Вобаста ба иҷрои банди мазкур лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Номгӯи хизматрасониҳои давлатие, ки бояд муносиб ва автоматӣ гардонида шаванд ва муҳлати ба шакли электронӣ гузаронидани онҳо”, ки аз ҷониби Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия шуд, 2 марти соли 2023, №72 қабул гардид. Тибқи қарори мазкур ба шакли электронӣ гузаштани 70 намуи хизматрасониҳои давлатӣ дар солҳои 2023-2025 дар назар дошта шудааст.

Дар асоси фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 июни соли 2023, №586 «Дар бораи тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ» ҷиҳати амалӣ намудани фармон Вазорати адлия якҷо бо дигар воҳидҳои сохторӣ, ки хизматрасониҳои музднокро ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ мерасонанд, чораандешӣ намуда истодааст.

Фармони мазкур ба ҳамаи шуъбаҳои асноди ҳолати шаҳрвандии раёсатҳои адлияи ВМКБ, вилоятҳои Суғду Хатлон, бахшҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандии шаҳру ноҳияҳои тобеи марказ ва ноҳияҳои шаҳри Душанбе, шуъба-хонаҳои ақди никоҳ таъмин карда шуд. Мақомоти зикргардида фармони мазкурро дар ҷойҳои намоёни идораҳои худ овезон карда, шаҳрвандонро аз пардохти ғайринақдӣ огоҳ намуда истодаанд. Ба мудирони бахшҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандии шаҳру ноҳияҳо супориш дода шуд, ки бо филиалҳои Корхонаи воҳиди давлатии “Бонки амонатгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбанк” дар шаҳру ноҳияҳо дар ин хусус ҳамкорӣ намуда, қори марказҳои хизматрасонии бонкӣ дар ҷамоатҳо, деҳаҳо ва маркази шаҳру ноҳияҳоро ҷоннок намоянд. Илова бар ин, бахшҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ ба роҳбарияти филиалҳо доир ба ин хусус мактубҳои дахлдор низ ирсол намудаанд.

Аз ҷониби Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд “Қоидаҳои сохтори дастгоҳҳои барқӣ” (ПУЭ) дар таҳрири нав таҳия карда шуда, дар мувофиқаи вазорату идораҳои дахлдор қарор дорад.

Бо ба инобат гирифтани равандҳои нави муносибатҳо, ё худ ҷорӣ гардидани низомҳои муносири баҳисобгирии нерӯи барқ (низоми биллинг) дар доираи ислоҳоти соҳа бо дастгирии шарикони рушд “Қоидаҳои баҳисобгирии энергияи барқ дар шабакаҳои тақсимоти барқ” таҳия ва бо сохторҳои соҳавӣ, аз ҷумла ҚСК “Барқи Тоҷик”, Хадамоти назорати давлатии энергетикӣ ва Агентии Тоҷикстандарт мувофиқа гардидааст, ки дар он маҷмӯи муносибатҳо байни шабакаҳо ва истифодабарандагон танзим карда шудааст.

Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади баратараф намудани омилҳои коррупсионӣ тавассути тақвият додани низоми электронии пардохти ҳаққи хизматрасониҳои давлатӣ ва ба меъёрҳои байналмилалӣ мутобиқ намудани фаъолият дар ин соҳа чораҳои зарурӣ амалӣ карда шуда истодааст.

Чунончи, дар Раёсати Бозрасии давлатии автомобилӣ 10 нуқтаи POS-терминали электронӣ насб карда шудааст, ки онҳо мавриди амал қарор доранд.

Дар Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, аз соли 2016 то инҷониб барои пешбурди кор бо барномаи ягонаи автоматикунонидашудаи феҳрасти хизматрасонии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар барномаҳо 7 калиди электронӣ (e - token) дастрас карда шуда, мавриди истифодабарӣ қарор дорад. Дар Вазорат шакли ғайринақдӣ ҳисоббаробаркуниҳои пардохтҳо тавассути терминалҳои электронӣҳои пардохти хизматрасониҳо ба роҳ монда шудааст.

Аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати иҷрои банди мазкур оид ба тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркуниҳои ғайринақдӣ дар ҳамоҳангӣ бо БДА Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбонк” ва “Халиқ бонк” пардохти маблағҳои ғайринақдӣ тариқи POS-терминал ва Интернет-Эквайринг ба роҳ монда шуда, ҳисоботҳо дар шакли ҷадвал ҳармоҳа ба Бонки миллии Тоҷикистон ирсол карда мешавад.

Ҷиҳати тақвият додани низоми электронии пардохти ҳаққи хизматрасониҳои давлатӣ дар Вазорат ҳама самтҳои хизматрасонӣ ба таври ғайринақдӣ сурат гирифта истода, Шабакаи иттилоотии электронӣ барои гирифтани раводиди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорӣ карда шудааст, ки шаҳрвандони хориҷӣ метавонанд мустақиман тавассути сомонаи интернетии www.evvisa.tj раводиди электронии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дастрас намуда, пардохти онро ба таври электронӣ анҷом диҳанд.

Дар Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати тақвият додани низоми электронии пешниҳоди ҳуҷҷатҳо барои гирифтани иҷозатнома ва пардохти ҳаққи хизматрасониҳои давлатӣ, минбаъд дархостҳои шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ тавассути сомона (ijozat.mewt.tj) ба таври онлайн қабул гардида, шахсони ҳуқуқӣ, ки бо фаъолияти вобаста ба Вазорат дахлдошта машғул шудан меҷаҳанд, имкон доранд ба таври онлайн ба сомонаи мазкур пайваст шуда, барои гирифтани иҷозатнома дархости худро пешниҳод намоянд. Ҳамзамон соҳибкорон метавонанд тавассути ин барномаи электронӣ, иҷозатномаҳои худро баъд аз пардохт намудани боҷҳои давлатӣ ба воситаи Бонки давлатии амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбонк”-и маҳалли зисташон дастрас намоянд, ки ин барои баратараф намудани омилҳои инсонӣ мусоидат менамояд.

Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи татбиқи “Стратегияи идоракунии молияи давлатӣ” амалиётҳои молиявиро ба воситаи низоми иттилоотии “SGB.Net” ба роҳ монда, гардиши ҳуҷҷатгузории пардохтҳоро тариқи электронӣ иҷро менамоянд.

Бояд қайд кард, ки ҷиҳати таъмини иҷрои бандҳои зикргардида аз ҷониби КВД “Ҳоҷагии манзилию коммуналӣ”, ЦСК “Барқи тоҷик”, инчунин соҳаҳои

дигаре, ки хизматрасониҳои давлатиро анҷом медиҳанд, ахбороти дахлдор пешниҳод нагардид.

Бандҳои 44 ва 45 “Таҷдиди назар намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳаи бонкӣ, аз ҷумла дар соҳаи низоми қарзӣ ва такмили онҳо, инчунин, баланд бардоштани масъулияти кормандони ташкилотҳои қарзии молиявӣ зимни додани қарзҳои бонкӣ ва дар ин замина такмили низомномаҳои қарзӣ”-ро пешбинӣ намудааст (муҳлати иҷро солҳои 2021-2023).

Бонки миллии Тоҷикистон барои танзиму назорат ва батанзимдарории фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ масъул буда, дар ҳолати рушд ёфтани муносибатҳои гуногуни миёнаравии молиявӣ, ҷиҳати мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи самти мазкур ва кам кардани хавфҳо, ба санадҳои меъёрии амалкунанда тағйиру иловаҳои дахлдор ворид менамояд ва ё онҳоро дар таҳрири нав қабул мекунад. Бинобар он, ки самти қарздиҳӣ дар ҷумҳурӣ то рафт равақ ёфта, он сол аз сол вобастагии зичро аз технологияҳои иттилоотӣ касб намуда истодааст, зарурати қабул намудани дастурамали нав дар самти қарздиҳӣ ба миён омад.

Дар робита ба ин, бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон аз 30 декабри 2022, №157, Дастурамали №255 “Дар бораи тартиби додани қарз ва ҳисоб кардани фоиз дар ташкилотҳои қарзӣ” тасдиқ шуда, дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 09.02.2023, №1213 ба қайд гирифта шудааст.

Дастурамали зикршуда, бо назардошти тақлифу пешниҳодҳои ҳамаи воҳидҳои сохтории Бонки миллии Тоҷикистон, Корпоратсияи байналмилалӣ молиявӣ (IFC), инчунин ташкилотҳои қарзӣ таҳия гардида, дар он меъёрҳои нави қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таҷрибаи пешрафтаи ҷаҳонӣ дар самти ба амал баровардани муносибатҳои қарздиҳӣ ба назар гирифта шудаанд.

Санади мазкур ғайр аз бонкҳо нисбат ба ташкилотҳои маблағгузории хурд низ таъбиқ гардида, тартиби баррасӣ ва пешниҳоди қарз ба муштариёро тариқи фосилавӣ муайян менамояд ва сатҳи хавфҳои дар ҷараёни пешбурди назорати бонкӣ маълумшударо кам мекунад. Ҳамзамон, ду дастурамали амалкунандаи Бонки миллии Тоҷикистон, аз ҷумла Дастурамали №186 “Дар бораи тартиби додани қарз ва ҳисоб кардани фоиз дар ташкилотҳои қарзӣ” ва Дастурамали №199 “Дар бораи тартиби додани қарзи хурд дар ташкилотҳои маблағгузории хурд” аз эътибор соқит карда шуда, барои ҳамаи ташкилоти қарзӣ дар самти қарздиҳӣ як дастурамали умумӣ, яъне Дастурамали №255 “Дар бораи тартиби додани қарз ва ҳисоб кардани фоиз дар ташкилотҳои қарзӣ” аз 30 декабри 2022, №157 мавриди амал қарор дода шуд.

Илова бар ин, ҷиҳати баланд бардоштани масъулияти кормандони ташкилотҳои қарзии молиявӣ зимни додани қарзҳои бонкӣ ва такмили низомномаҳои қарзӣ, аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ба ташкилотҳои қарзии молиявӣ дастуру тавсияҳои дахлдор ирсол карда шудааст.

Дар банди 46 Нақша “Такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ вобаста ба баҳодиҳии воқеии арзиши молу мулки багаравгузошташаванда” пешбинӣ карда шудааст (муҳлати иҷро то солҳои 2021-2023).

Вобаста ба иҷрои банди мазкур қайд намудан лозим аст, ки аз рӯи маълумотҳои пешниҳоднамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ва Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳодиҳии воқеии арзиши молу мулки багаравгузошташаванда бо Қонуни

Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти баҳодихӣ” аз 7 августи соли 2021, №1720 ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Стандартҳои миллии баҳодихии Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 22 октябри соли 2021, №440 ба танзим дароварда шудааст.

Фасли 3 нақшаи стратегия ба иштироки ҷомеаи шаҳрвандӣ ва воситаҳои ахбори омма дар раванди муқовимат ба коррупсия ва баланд бардоштани сатҳи маърифати зиддикоррупсионии аҳоли бахшида шуда, ҳамагӣ аз чор банд, яъне бандҳои 47 - 50 иборат аст.

Банди 47 “Баланд бардоштани самаранокии кори шӯроҳои ҷамъиятӣ, зинаҳои дигари машваратӣ, аз ҷумла комиссияҳои ҷамъиятӣ”-ро пешбинӣ намудааст, ки мақсади он пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ ва ба вучуд овардани фазои тоқатнопазирӣ ба коррупсия мебошад (муҳлати иҷро мунтазам).

Дар мавриди иҷрои ин банд тибқи маълумотномаи пешниҳоднамудан мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо маълум гардид, ки дар заминаи амалишавии Стратегияи болозикр ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва шӯроҳои ҷамъиятӣ доир ба масъалаи пешгирии коррупсия ва тақвият бахшидани дониши ҳуқуқӣ ва маърифатнокии аҳоли дар ин самт қорбарӣ карда истода, оид ба ташкил ва баргузор кардани чорабиниҳо ҷиҳати муайян намудани омилҳои ба коррупсия мусоидаткунанда ва дарки хавфи оқибатҳои номатлуби он аз ҷониби кормандони мақомоти ҳокимияти давлатӣ бо ҷалби ҷомеаи шаҳрвандӣ ва дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳои ғайридавлатӣ мунтазам вохӯриро суҳбатҳо гузаронида истодаанд.

Рафти иҷрои қорҳои табиғотӣ ҷиҳати пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ бо мақсади андешидани чораҳои зарурӣ баҳри истифодаи оқилона ва самараноки замин, бартараф намудани камбудию қонунвайронкуниҳо дар ин самт, пешгирии қабули қарорҳои ғайриқонунӣ дар ҷаласаҳои Шӯрои вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ мутобиқсозӣ бо методӣ оид ба таълим ва тарбияи ҳуқуқии шаҳрвандон дар назди роҳбарияти МИҲД вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо, инчунин маҷлисҳои ҷамъбастиҳои натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодӣ дар онҳо натиҷагирӣ карда шуда, дар ин самт дастуру супоришҳои мушаххас дода мешавад.

Дар вилоят ва шаҳру ноҳияҳои ҳудуди ҷумҳурӣ ҷиҳати пешгирии амалҳои хусусияти коррупсионидошта кумитаҳои иҷроияи ХХДТ, филиалҳои иттифоқҳои ҷавонон, кӯҳансолон ва ҷанговарони Тоҷикистон, инчунин ташкилотҳои ҷамъиятӣ қорбарӣ карда истода, ҷиҳати паст кардани шиддати коррупсия ва ташвиқу табиғи он дар байни ҷомеа дар асоси нақшаҳои қорӣ комиссияҳои ҷамъиятӣ оид ба пешгирии коррупсия дар назди мақомоти иҷроия ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо чорабиниҳои муштарак, мулоқоту вохӯриҳо бо аҳоли ва кормандони соҳаҳои гуногуни иқтисодиёту иҷтимоиёт, семинару конференсҳо, мизҳои мудаввар ва ҳамоишҳо бо ҷалби воситаҳои ахбори омма гузаронида шуда, дар ин самт аз ҷониби масъулин тадбирҳои зарурӣ ба нақша гирифта шудааст.

Дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ шӯроҳои дигари назди Раиси вилоят, шаҳр, ноҳия, комиссияҳои ҷамъиятӣ ва комиссияҳои доимоамалкунандаи зерин дар соҳаҳои гуногуни сиёсӣ ва иҷтимоию иқтисодӣ ташкил карда шудаанд. Аз ҷумла:

- Шӯро оид ҳамоҳангсозӣ ва рушди ҳунармандӣ дар назди МИҲД;
- Шӯрои кор бо ҷавонони назди Раис;
- комиссияи манзили назди МИҲД;
- комиссияи хусусигардонии фонди манзили давлатии назди МИҲД;
- комиссияи тендер (озмун) оид ба иҷора супоридани амволи давлатӣ;
- комиссияи қабули иншооти сохтмонаш анҷомёфта;
- комиссия оид ба интихоби қитъаи замин;
- комиссияи ҷамъияти оид ба тақсимои қитъаи замини наздиҳавлигӣ ба оилаҳои эҳтиёҷманд;
- комиссия оид ба ҳукуқи кӯдак;
- комиссия оид ба ҳифзи иҷтимоии аҳоли;
- комиссияи озмун оид ба ишғоли мансабҳои холии маъмурии хизмати давлатии МИҲД;
- комиссия оид ба амалигардонии қонунгузории забон;
- комиссияи назди МИҲД оид ба таъмини беҳатарии ҳаракат дар роҳ;
- комиссияи ҷамъиятӣ оид ба танзими анъана ва ҷашну маросим;
- комиссия оид ба ҳолатҳои ғавқулӯда ва мудофияи граждани;
- комиссияи ҳудудии муқовимат ба савдои одамон дар назди МИҲД;
- комиссияи номгузорӣ дар назди МИҲД.

Ба ғайр аз комиссияҳои дар боло зикргардида боз дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ барои иҷрои амали муайян ва баррасии муроҷиатҳо комиссияҳои муваққатӣ ва гурӯҳҳои корӣ ташкил карда мешаванд.

Шӯроҳои назди раис ва МИҲД, комиссияҳои доимоамалкунанда, муваққатӣ ва гурӯҳҳои корӣ дар доираи қонунгузорӣ ва низомномаҳои дахлдор фаъолияти худро ба роҳ мондаанд. Ҳамоҳангсозии фаъолияти онҳо аз ҷониби шӯбаю бахшҳои дастгоҳи раисони вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо, инчунин воҳидҳои сохтории он (котибон) амалӣ карда мешаванд.

Баҳри беҳтар намудани фаъолияти комиссияҳо аз ҷониби раис ва котиб, бахусус Комиссияи ҷамъиятӣ оид ба пешгирии коррупсия дар назди МИҲД бо ҷамъбасти ҳар семаҳо ва ё шашмоҳо дар миёни ҳайат ҷиҳати пешгирии ҳукуквайронкуниҳои коррупсионӣ ва роҳ надодан ба омилҳои коррупсионӣ чорабиниҳои фаҳмондадиҳӣ гузаронида мешавад.

Дар бандҳои 48 ва 49 Нақша масъалаи “Амалӣ намудани тарғиби ҳатмии оммавии зиддикоррупсионӣ тавассути воситаҳои ахбори омма, матбуоти даврӣ ва шабакаи интернет, инчунин рушди муназзами сомонҳои расмӣ ва интишори маълумот оид ба пешгирии коррупсия бо мақсади тақвият бахшидани муқовимат ба коррупсия” пешбинӣ гардидааст (муҳлати амал мунтазам).

Тибқи талаботи бандҳои болозикр Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми масъул, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, Вазорати фарҳанг, Хадамоти алоқа, ширкатҳои мобилӣ, вазорату идораҳо ва ташкилоту муассисаҳои дигар ба ҳайси ҳамичроҷӣ пешбинӣ карда шудаанд.

Дар робита ба таъмини иҷрои ин чорабиниҳо Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохторҳои тобеи он дар соли 2023 силсилаи хабару гузориш ва барномаву мизҳои мудавварро бо мақсади тарғибу ташвиқи оммавии зиддикоррупсионӣ тавассути воситаҳои ахбори омма, матбуоти даврӣ ва шабакаи интернет таҳия ва пахш намудааст.

Чунончи, дар соли 2023 аз ҷониби Кумита 258 хабару маълумот ва гузоришҳо оид ба рафти иҷрои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба коррупсия” ва Барномаҳои давлатии зиддикоррупсионӣ бо иштироки кормандони мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва ҳуқуқшиносон тавассути барномаҳои телевизионии кишвар пахш карда шудааст.

Инчунин, 33 роликҳои иҷтимоии таълимотӣ дар самти муқовимат ба коррупсия, ки аз ҷониби мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардидааст, тариқи муассисаҳои телевизионии кишвар пешкаши аҳоли гардонидида шудааст.

Ба ғайр аз ин, дар матбуоти даврии “Бозтоб” аз натиҷаи фаъолияти Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми ваколатдори мубориза бо коррупсия мақола ба нашр расонида шудааст, ки он ҳадафан ҷиҳати ташаккули маърифати зиддикоррупсионии аҳоли равона гардидааст.

Ҳамзамон, бо мақсади амалӣ намудани тарғиби ҳатмии оммавии зиддикоррупсионӣ тавассути шабакаи интернетӣ соли 2023 дар сомонаи расмӣ radiotoj.tj ду матлаб таҳия гардидааст, ки дар он маълумотномаҳо вобаста ба ҷиҳати коррупсионӣ ва иқтисодии хусусияти коррупсионидошта пешбинӣ карда шудаанд.

Ҳамчунин, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати таъмини иҷрои бандҳои мазкур мунтазам тадбирҳо андешида, дар соли 2023 баҳри пешгирии содиршавии амалҳои коррупсионӣ ва таъмини ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар ҳамбастагӣ бо Хадамоти алоқои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ширкатҳои мобилии кишвар ирсолӣ паёмакҳоро ба шаҳрвандон бо мазмуни “Агар бо ҳолатҳои коррупсионӣ рӯ ба рӯ шудед, бо телефонҳои: 224-23-23, 880006377 (Whatsapp ва Viber), рақами ягонаи тамос “1500” ё почтаи «info@anticorruption.tj» ба мақомоти Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муроҷиат намоед” роҳандозӣ намуда, ба 4 975 699 нафар муштариёни ширкатҳои мобилии ҚДММ “Таком”, ҚСП “Вавилон-М”, ҚСП “О-mobile”, ва ҚСП “Индиго Т” паёмак ирсол намудааст.

Вобаста ба таъмини иҷрои бандҳои болозикр аз ҷониби Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон 25 мақолаҳо марбут ба мавзӯҳои муқовимат ба коррупсия, 4 асари саҳнавӣ, 2 озмун ва 5 вохӯриҳо нашр ва ташкил карда шудааст. Ҳамзамон, Вазорат дар сомонаи расмӣ худ таҳти домени “www.vfarhang.tj” ва саҳифаи фејсбукиаш мунтазам ахбороти гуногунро дар самти муқовимат ба коррупсия ҷойгир намудааст.

Банди 50 Нақша “Таҳия ва мавриди амал қарор додани замимаҳои мобилӣ ҷиҳати муқовимат ба коррупсия”-ро пешбинӣ намуда, ҳадафи асосии он пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ ва ба вуҷуд овардани фазои тоқатнопазирӣ ба коррупсия мебошад (муҳлати иҷро то солҳои 2021-2022).

Вобаста ба иҷрои чорабиниҳои мазкур дар муҳлати амали банди мазкур дар соли 2022 ба анҷом расида, вобаста ба иҷрои он қайд кардан бамаврид аст, ки иҷрокунандаи асосӣ Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо

коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, чиҳати пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ ва ба вучуд овардани фазои тоқатнопазирӣ ба коррупсия бо ба инобат гирифтани талаботи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 июли соли 2017, №344 “Дар бораи қоидаҳои ягона барои сомонаҳои расмӣ вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар шабакаи интернет” дар доираи банди 50 Нақшаи болозикр сомонаи расмӣ мақомот бо тарҳи нав ва шакли мобилӣ таҳия гардида, мавриди истифода қарор дода шудааст.

Фасли 4 нақшаи стратегия, ки панҷ банд, яъне бандҳои 51 - 55-ро дарбар мегирад, ба мукамалгардонӣ ва ислоҳоти низоми идоракунии назорати давлатии молиявӣ бахшида шудааст.

Дар банди 51 Нақша “Таҷдиди назар кардани санадҳои меъёрии ҳуқуқии самти идораи молияи давлатӣ бо мақсади таҳти низоми ягонаи назорати давлатӣ ба зиммаи мақомоти ваколатдор вогузор кардани маҷмӯи функсияҳои назоратӣ санҷишии воҳидҳои аудитӣ” (муҳлати иҷро то соли 2025) пешбинӣ шуда, масъулини Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба иҷрои банди мазкур иброз намудааст, ки бо мақсади мавриди омӯзиш қарор додани қонунгузориҳои самти молияи давлатӣ ва омода кардани санади меъёрии ҳуқуқӣ дар ин самт Гурӯҳи корӣ ташкил карда шудааст.

Гурӯҳи корӣ бо мақсади ба зиммаи мақомоти ваколатдор таҳти низоми ягонаи давлатӣ вогузор кардани маҷмӯи функсияҳои назоратӣ санҷишии воҳидҳои аудитӣ омӯзиши санадҳои меъёрии ҳуқуқиро ба роҳ монда, фаъолияти он идома дорад.

Ҳамзамон баҳри дар таҳрири нав таҳия намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар асоси фармоиши директори Агентӣ аз 19 майи соли 2023, №30 аз ҳисоби мутахассисони ботаҷриба аз Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мутахассисони воҳидҳои самти назорати давлатии молиявии Агентӣ гурӯҳи кории байниидоравӣ таъсис дода шуд.

Чиҳати ба талаботи имрӯзаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда мутобиқ намудан, инчунин дақиқ ва мушаххас гардонидани самтҳои фаъолияти назорати давлатии молиявӣ, пешгирии санҷишҳои такрории байниидоравӣ, бо назардошти талаботи қисми 1 моддаи 56 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» гурӯҳи мазкур лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар таҳрири нав таҳия намуд.

Қонуни таҳиягардида аз 30 модда ва 5 боб иборат буда, асосҳои ҳуқуқию иқтисодии ташкил ва амалӣ намудани назорати давлатии молиявиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намуда, барои ба танзим даровардани тафтишу санҷиши воридот ва истифодаи самараноки маблағҳои буҷети давлатӣ ва фондҳои мақсадноки давлатӣ, фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки қисми таркибии захираҳои тиллою асбӯрии давлат мебошанд, амволи давлатӣ, лоиҳаҳои сармоягузорӣ, қарзи аз ҷониби давлат кафолатдодашуда, грантҳо, кӯмаки башардӯстона ва ташкилотҳои қарзии

молиявии давлатӣ дар шароити инкишофи муносибатҳои бозорӣ ва ташаккули бахши хусусӣ нигаронида шудааст.

Лоихаи мазкур тибқи супориши муовини Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 8 декабри соли 2023, №43138 (31-8) барои баррасӣ ва пешниҳоди хулоса расман ба вазоратҳои адлия, молия, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Кумитаи андоз и назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол карда шуд.

Айни замон таклифу пешниҳодҳои вазорату идораҳои номбурда нисбати лоихаи таҳияшуда аз ҷониби Агентӣ мавриди омӯзиш қарор дошта, дар назар аст, ки он дар рӯзҳои наздик дар доираи гурӯҳи кории байниидоравӣ баррасӣ карда мешавад.

Банди 52 Нақша масъалаи “Андешидани чораҳои муассир ҷиҳати пешгирӣ намудани тасарруф ва ҳолатҳои дигари коррупсионӣ ҳангоми истифодаи маблағҳои буҷетӣ ва ғайрибуҷетӣ ва дар ин замина таъмини шаффофият дар раванди иҷрои он”-ро пешбинӣ намудааст, ки масъули татбиқ вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар новобаста аз шакли моликият мебошанд (муҳлати иҷро мунтазам).

Бо мақсади пешгирии хароҷоти ғайриқонунии маблағҳо, вайронкунии интизоми молиявӣ дар ҳамаи сатҳҳо ва пешгирии коррупсия дар соҳаи молия низоми пардохтҳои электронӣ дар сатҳи буҷети ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ қорӣ карда шуда, он марҳила ба марҳила густариш ёфта истодааст.

Ҳамзамон, маблағгузориҳои хароҷоти буҷети давлатӣ тибқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2023” дар доираи маблағҳои дар сметаи хароҷоти ташкилотҳои буҷетӣ тасдиқшуда бо назардошти иҷрои воқеии қисми даромади буҷет амалӣ карда шудааст.

Низоми нави банақшагирӣ ва иҷроиши Буҷети давлатӣ ба воситаи барномаи нави иттилоотӣ (TFMIS SGB.net) қорӣ гардида, дар барномаи мазкур баҳисобгирии муҳосибӣ ба воситаи нақшаи ягонаи ҳисобҳо дар низоми хазинадорӣ ба қайд гирифта шуда, чорабиниҳои мазкур имконият медиҳанд, ки ҳама гуна хароҷоти бесамар ва амалҳои номатлуб пешгирӣ карда шаванд.

Тибқи банди 1 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2021, №553 “Дар хусуси тадбирҳои иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2021” тамоми ташкилоту муассисаҳои буҷетӣ вазифадор карда шудаанд, ки ҷиҳати пардохти музди меҳнати кормандони мақомоти давлатӣ ва муассисаю ташкилотҳои буҷетӣ бо қорҳои электронӣ тавассути КВД «Бонки амонатгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк»» ва дигар бонкҳои эътимодноки ҷумҳурӣ чораҷӯӣ намоянд.

Илова бар ин, бо фармоиши Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 сентябри соли 2020, №108 “Дастури методӣ оид ба таъмини шаффофият ва дастрасии ҷомеа ба иттилооти раванди буҷетӣ ва рӯйхати маълумоти дар сомонаи интернетии Вазорати молия ҷойгиршаванда” тасдиқ карда шудааст, ки дар он номгӯии маълумот ва муҳлати нашр муайян гардидааст.

Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон чихати баланд бардоштани шаффофият ва таъмини дастрасии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумотҳои буҷетӣ бо фармоиши худ аз 29 сентябри соли 2020, №106 дастурҳои методӣ “Оид ба таҳияи шарҳи иҷрои нимсолаи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва “Оид ба таҳия ва ҷойгиркунии буҷети шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон”-ро тасдиқ намудааст, ки мутобиқи он буҷети шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2024 омода гардида, он дар сомонаи расмӣ Вазорат таҳти доменӣ www.moliya.tj ҷойгир карда шудааст.

Дар як вақт чихати таъмини истифодаи дуруст ва мақсадноки маблағҳои буҷетӣ ва молу мулки давлатӣ мутахассисони Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон давраи таҳлилӣ 248 тафтишу санҷишҳои молиявиро дар фаъолияти субъектҳои хоҷагидор гузаронида, ба маблағи 265,9 млн. сомонӣ зарари молиявӣ ошкор намуданд.

Аз ҷумла, зимни тафтишу санҷишҳои молиявии дастгоҳи марказӣ ва зерсохторҳои вазорату идораҳо ва дигар субъектҳои хоҷагидорӣ давлатӣ 137,5 млн. сомонӣ зарари молиявӣ ошкор карда шуда, 134,4 млн. сомонӣ ё 97 фоиз барқарор гардидааст. (ба буҷет - 111,7 млн. ва ташкилоту корхонаҳо - 22,7 млн. сомонӣ)

Бо натиҷаи тафтиши 9 марказу гурӯҳҳои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорӣ ва 22 лоиҳаи дигари соҳавӣ 16,2 млн. сомонӣ зарари молиявӣ ошкор ва пурра ба манфиати давлат барқарор карда шуд. (ба буҷет - 6,2 млн. ва марказу лоиҳаҳо - 10 млн. сомонӣ)

Инчунин, дар рафти тафтиши маҷмӯи ташаккул ва иҷроиши буҷетҳои маҳаллии 19 шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ 49,4 млн. сомонӣ зарари молиявӣ ошкор гардида, 49,2 млн. сомонӣ ё 99,6 фоизи он ба давлат барқарор карда шудааст. (ба буҷет - 43 млн. ва ташкилотҳо - 6,2 млн. сомонӣ)

Аз маблағҳои ошкоршуда хароҷотҳои ғайриқонунии пулӣ 28,4 млн. сомонӣ, камомад ва тасарруф 42,7 млн. сомонӣ, изофанависӣ дар корҳои таъмиру сохтмонӣ 65,5 млн. сомонӣ, зарар аз фурӯш ва иҷораи амволи давлатӣ 6,9 млн. сомонӣ, талафи воситаҳои пулию молӣ 51 млн. сомонӣ, маблағи кам ҳисобшуда ва рӯйпӯшгардидаи андозу пардохтҳои ҳатмӣ 71,4 млн. сомонино ташкил медиҳад.

Дар умум бо натиҷаи тафтишу санҷишҳои молиявӣ 170 парвандаи ҷиноятӣ нисбати 179 нафар оғоз ва мавриди тафтиши пешакӣ қарор дода шуда, дар асоси санадҳои эътиноии Агентӣ 80 нафар шахсони аз чихати моддӣ масъул аз вазифаи ишғолнамудаашон озод ва нисбати 1008 нафар ҷазоҳои интизомӣ татбиқ карда шудааст.

Нишондиҳандаҳои боло аз он шаҳодат медиҳад, ки дар вазорату идораҳо, муассисаю ташкилотҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ фаъолият оид ба истифодаи мақсадноки маблағҳои буҷетӣ ва ғайрибуҷетӣ беҳбудӣ ва назорати қатъиро тақозо менамояд.

Дар бандҳои 53, 54 ва 55 Нақша масъалаи “Марҳила ба марҳила мукамал гардонидани шаклу усулҳои гузаронидани чорабиниҳои назорати давлатии молиявӣ бо ҷорӣ намудани таҷрибаи пешқадами мақомоти назорати давлатии молиявии давлатҳои муваффақ дар ин самт, ба нашр расонидани натиҷаи тафтишу санҷишҳои молиявӣ тавассути воситаҳои ахбори омма ва сомонаҳои интернетӣ, пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ ва баланд

бардоштани масъулияти кормандони соҳаи назорати давлатии молиявӣ” пешбинӣ гардидааст, ки дар он иҷрокунандаи асосӣ Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шуда, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар вазорату идораҳо дахлдор ба ҳайси ҳамичрокунанда муқаррар гардидаанд (муҳлати иҷро мунтазам).

Дар иртиботи иҷрои бандҳои болозикр мутахассисони Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҷрибаи пешқадами мақомотҳои назорати давлатии молиявии давлатҳои муваффақро мунтазам мавриди омӯзиш қарор дода истодаанд. Ҳамзамон, мақомоти Агентӣ аз натиҷаи тафтишу санҷишҳои молиявии анҷомдодашуда давра ба давра тавассути сомонаи интернетии худ, хабару маълумотҳоро ҷойгир менамояд, ки чунин тадбир ҷиҳати пешгирӣ намудани омилҳои коррупсионӣ ва баланд бардоштани масъулияти кормандони соҳаи назорати давлатии молиявӣ мусоидат менамояд.

Фасли 5 Нақшаи Стратегия, муқовимат ба коррупсияро тавассути татбиқи чораҳои ҷиноятӣ, маъмурӣ ва интизомӣ ташкил медиҳад. Дар Нақша вобаста ба самти болозикр 8 намуд чорабинӣ пешбинӣ карда шудааст, ки онҳо дар бандҳои 56-63 муқаррар карда шудаанд.

Банди 56 Нақша масъалаи “Такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар самти муқовимат ба коррупсия, аз ҷумла қонунгузории ҷиноятӣ, маъмурӣ, интизомӣ ва ҷавобгарӣ барои кирдорҳои коррупсионӣ”-ро пешбинӣ намудааст, ки муҳлати иҷрои он то соли 2025 муқаррар гардидааст.

Вобаста ба амалӣ гардонидани талаботи банди мазкур ба иҷрои уҳдадорихои байналмилалӣ кишвар дар Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо фармоиш аз 16 ноябри соли 2023, №52 гурӯҳи кории байниидоравӣ ва бо фармоиш аз 26 ноябри соли 2023, №57 гурӯҳи кории дохилиидоравӣ таъсис дода шудааст, ки фаъолияти онҳо дар ин самт идома дорад.

Дар банди 57 Нақша “Мукаммалгардонии санадҳои меъёрии ҳуқуқии батанзимдароварандаи соҳаи фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ” пешбинӣ карда шудааст (муҳлати иҷро мунтазам). Масъули иҷрои банди мазкур Бонки милли буда, Вазорати адлия, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, Маркази миллии қонунгузорӣ, БДА ҚТ “Амонатбонк” ва ташкилотҳо қарзӣ ҳамичрокунанда мебошанд.

Ҷиҳати таъмини иҷрои банди мазкур соли 2023 аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон чорабиниҳои дахлдор ба роҳ монда шудааст.

Дар ин давра як қатор санадҳои меъёрии ҳуқуқии нав қабул гардида, санадҳои меъёрии ҳуқуқии дигари соҳа мавриди такмил қарор дода шудаанд.

Ба ин қабил санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ Дастурамали №253 “Оид ба талаботҳои таҳассусии муассисон ва роҳбарони Бюрои таърихи қарз”, Дастурамали №255 “Дар бораи тартиби додани қарз ва ҳисоб кардани фоиз дар ташкилотҳои қарзӣ”, Дастурамали №256 “Оид ба тартиб, муҳлат ва ҳаҷми иттилооту маълумоте, ки аз ҷониби Бюрои таърихи қарз ба Бонки миллии Тоҷикистон пешниҳод мегарданд” ва “Талабот оид ба таҳияи нақшаи барқарорсозии фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ” баромад менамоянд, ки онҳо аз ҷониби Бонки милли дар таҳрири нав қабул гардида, ба Дастурамали

№150 “Дар бораи тартиби гузаронидани амалиёти сейфӣ аз ҷониби бонкҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон” тағйиру иловаҳо ворид карда шудааст

Ҳамзамон, лоиҳаҳои Роҳнамо оид ба идоракунии хавфи пардохтпазирӣ дар ташкилотҳои қарзӣ, Роҳнамои дохилӣ оид ба чораҳои эътиноии назоратӣ барои ташкилотҳои қарзӣ ва Роҳнамо барои амалӣ намудани амалиётҳои бонкии исломӣ дар раванди таҳия ва баррасӣ қарор доранд, ки дар сурати мавриди амал қарор гирифтани бевосита ҷиҳати паст кардани хавфҳои бонкӣ ва баланд бардоштани эътимоди аҳоли ба низомии бонкӣ метавонанд заминаи мусоид фароҳам оранд.

Бо мақсади ташкили низомии самарабахши идоракунии хавфи амалиётӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ Дастурамали №240 “Дар бораи ташкили низомии идоракунии хавфи амалиётӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ” таҳия ва тасдиқ шуд, ки ҳуҷҷати мазкур талаботи ҳадди ақалро барои ташкили фаъолияти низомии идоракунии хавфи амалиётӣ, усулҳои идоракунӣ ва назорати фаъолияти низомии мазкурро дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ муайян менамояд.

Дар баробари ин, бо мақсади ташкили низомии самарабахши идоракунии хавфҳо ва назорати дохилӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ Дастурамали №247 “Дар бораи ташкили низомии идоракунии хавфҳо ва назорати дохилӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ” бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон аз санаи 19 ноябри соли 2021, №168 тасдиқ шуда, дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2021, №111 ба қайд гирифта шудааст.

Мавриди зикр аст, ки бинобар самти нави фаъолият будани танзим ва назорати фаъолияти ташкилотҳои қарзии исломӣ, аз ҷониби Бонки милли мунтазам бо таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқии нав, инчунин такмил додани санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунандаи самти мазкур дар заминаи таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ мавриди такмилу таҷдид қарор дода шуда истодааст.

Бандҳои 58, 59, 60 ва 61 Нақша “Такмили қонунгузорию ҷиноятӣ ва маъмурӣ бо мақсади таъмин намудани татбиқи дурусти меъёрҳо оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ва ҷиноятӣ ба коррупсия алоқаманд, омӯзиши масъалаҳои дар Кодекси ҷиноятӣ ба ҷабр ё боби алоҳида ҷудо намудани ҷиноятҳои коррупсионӣ, иқтисодии хусусияти коррупсионидошта (аз ҷумла ҳама гуна шакли тасарруфи молу мулкӣ ғайр) ва ба андоз алоқаманд, криминализатсия ва декриминализатсия баъзе ҷиноятҳои коррупсионӣ ва муқаррар намудани намуди дигари ҷавобгарӣ барои онҳо, инчунин пешбинӣ намудани ҷавобгарии ҷиноятӣ барои рӯйпӯш намудани ҳолатҳои тасарруфи маблағҳои буҷети давлатӣ, андоз, пардохтҳои гумрукӣ ва дигари ҳатмӣ, кам ё зиёд нишон додани онҳо”-ро муқаррар намудааст, ки муҳлати иҷрои онҳо солҳои 2021-2022 ва 2025 мебошад.

Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба иҷрои бандҳои мазкур ҳамчун мақоми иҷрокунандаи асосӣ, Прокуратураи генералӣ, Вазорати адлия, Маркази миллии қонунгузорӣ ва вазорату идораҳои дигари дахлдор ба ҳайси ҳамичрокунанда муқаррар карда шудаанд.

Агентӣ масъалаи ворид намудани тағйиру иловаҳоро ба Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ба инобат гирифтани фаъолияти гурӯҳи кории байниидоравӣ вобаста ба таҳия ва қабули Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав имконнопазир мешуморад.

Новобаста аз ин, Агентӣ масъалаҳои болозикрро мавриди таҳлил ва омӯзиш қарор дода, мавқеи худро вобаста ба зарурати ворид намудани меъёри нав ба Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон унвонии Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон (бинобар сабаби фаъолияти гурӯҳи корӣ вобаста ба таҳияи Кодекси нави ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди мақомот) манзур намудааст.

Тибқи таклифи мазкур пешниҳод гардид, ки дар Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон меъёри нав, яъне моддаи 253¹ барои вайрон кардани қоидаи меъёрҳои истифодаи қувваи барқ ё назорати истифодаи қувваи барқ, пайвастании барқ ё ҷамъовариҳои маблағи он ворид карда шавад.

Зарурати пешниҳоди лоиҳаи мазкур дар он мебошад, ки таҷрибаи тафтиши пешакии парвандаҳои ҷиноятӣ солҳои охир нишон дод, ки кормандон ва шахсони масъули соҳаи барқ зимни фаъолият бо мақсади рӯйпӯш намудани талафоти аз меъёри муқарраршуда зиёди қувваи барқи дар минтақаи назоратиашон баамаломадаро бидуни муайян намудани сабабҳои пайдоиши он, ки баръало аз ҷой доштани аломатҳои тасарруфи қувваи барқ шаҳодат медиҳад, бе ҷорачӯии дахлдор қувваи барқро ба суратҳисобҳои қалбакии дар асл мавҷуднабудаи муштариён ворид карда, бо ин роҳ қувваи барқи масрафшударо рӯйпӯш ва дар ин замина манфиатҳои қонунан ҳифзшудаи давлатро поймол менамоянд.

Ғайр аз ин, кормандон ва шахсони масъули шабакаҳои барқӣ аз рӯйи сохтор ва вазифаи ишғолнамудашон ба шумули хизматчиёни давлатӣ ва шахсони мансабдор дохил набуда, зимни таҳқиқ ва тафтиши пешакӣ кирдорҳои онҳоро бо моддаҳои 245, 295, 314, 316 ва 322 Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст кардан нодуруст ва ғайриимкон мебошад.

Дар заминаи муаммоҳои ҷойдошта ба Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид кардани моддаи иловагӣ вобаста ба ҷавобгарии пурраи шахсони мутасадди шабакаҳои барқ, имконияти давра ба давра баланд шудани масъулияти назоратчиёну нозирон оид ба назорати истифода ва ҷамъовариҳои ҳаққи истифодаи қувваи барқ тақдирӣ бахшида, омили таъсиррасонандаи пешгирии ҳолатҳои тасарруфи қувваи барқ хоҳад шуд.

Вобаста ба таҳия ва қабули санадҳои ҳуқуқии соҳавӣ оид ба муайян намудани механизмҳои муосири ошкор ва тафтиши бархе аз ҷиноятҳои коррупсионӣ, баҳусус ҷиноятҳо марбут ба қонунигардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, **ки аз талаботи банди 62 Нақша бармеояд** (муҳлати иҷро то солҳои 2021-2022), қайд кардан ба маврид аст, ки бо фармоиши директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2022, №07 Дастурамали илмӣ-амалӣ оид ба тарзу усули ошкор ва тафтиши парвандаҳои ҷиноятӣ марбут ба қаллобӣ бо истифодаи мақоми хизматӣ (моддаи 247 қисми 2 банди “г” ҚҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва қаблан Дастурамалҳои илмӣ-амалӣ оид ба тарзу усули ошкор ва тафтиши пешакии ҷиноятҳои марбут ба гирифтани додани пора ва ришвадихии тижоратӣ, оид ба тарзу усули ошкор ва тафтиши пешакии ҷиноятҳо марбут ба азониҳудкунӣ ва исрофкорӣ тасдиқ ва мавриди истифодабарӣ қарор дорад, ки дар онҳо хусусиятҳои хоси тарзу усули ошкор ва тафтиши пешакии ин қабил ҷиноятҳо шарҳу тавзеҳ дода шудааст.

Бояд қайд кард, ки яке аз чанбаҳои муҳими Дастурамалҳои болозикр, ин зимни тафтиши пешакии ҷиноятҳои қайдгардида бо роҳи тафтишотӣ ошкор намудани ҷиноятҳо марбут ба қонунигардонӣ (расмикунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастомада (моддаи 262 КҶ Ҷумҳурии Тоҷикистон) ба ҳисоб меравад. Зеро ҷинояти дар моддаи 262 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда ҳамчун ҷинояти асосӣ ба ҳисоб нарафта, он натиҷаи содир намудани дигар кирдорҳои ҷиноятӣ, аз қабili гирифтани пора ва ришвагирии тичоратӣ, азониҳудкунию исрофкорӣ, қаллобӣ ва ғайра мебошад.

Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади таҳкими низоми миллии муқовимат ба қонунигардонӣ (расмикунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузорию терроризм ва маблағгузорию паҳнкунии силоҳи қатли ом ва мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳукукии самти мазкур ба талаботи тавсияҳои ФАТФ дар соли 2023 корҳои зерин анҷом дода шуданд:

- дар ҳамкорӣ ва бо кӯмаки техникии Хазиная байналмилалӣ асҳор (ХБА) лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба қонунигардонӣ (расмикунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузорию терроризм, маблағгузорию паҳнкунии силоҳи қатли ом”-ро дар таҳрири нав таҳия гардида, он аз 15 март соли 2023, №1950 қабул шуд;

- дар ҳамкорӣ ва бо кӯмаки техникии ХБА лоиҳаи Дастурамал дар бораи санҷиши дахлдори муштарӣ таҳия гардида, он бо қарори Раёсати Бонки миллии Тоҷикистон аз 2 августи соли 2023, №85 тасдиқ шуда, дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 сентябри соли 2023, №1254 ба қайди давлатӣ гирифта шуд;

- лоиҳаи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тағйирот ва илова ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 октябри соли 2013, №443 “Дар бораи таъсиси Комиссияи доимоамалкунандаи байниидоравӣ оид ба даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузорию терроризм ва маблағгузорию паҳнкунии силоҳи қатли ом” таҳия гардид, ки он айни замон дар раванди мувофиқасозӣ бо вазорату идораҳо қарор дорад;

- бо мақсади гузарондани расмиёти дохилидавлатӣ барои эътибор пайдо намудани Шартномаи давлатҳои иштирокдори Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар бораи даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузорию терроризм ва маблағгузорию паҳнкунии силоҳи қатли ом, ки 15 октябри соли 2021 ба имзо расидааст, лоиҳаҳои пешниҳоди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси тасдиқи Шартномаи зикргардида, инчунин лоиҳаи фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи номгӯӣ мақомоти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои амалӣ намудани Шартнома масъуланд” таҳия гардид. Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси тасдиқи Шартномаи зикргардида қабул гардида, лоиҳаи фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи номгӯӣ мақомоти Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ки барои амалӣ намудани Шартнома масъуланд дар раванди мувофиқасозӣ бо вазорату идораҳо қарор дорад;

- лоиҳаи фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси лоиҳаи Созишнома дар бораи таъсиси Маркази байналмилалӣ баҳодиҳии хавфҳои

даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузори терроризм ва маблағгузори паҳнкунии силоҳи қатли ом таҳия гардид, ки он 4 сентябри соли 2023, №623 қабул карда шуд;

- лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани тағйироту илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба терроризм” таҳия гардид, ки он айни замон дар раванди мувофиқасозӣ бо вазорату идораҳо қарор дорад;

- лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба ворид намудани илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор” таҳия гардид, ки он айни замон дар раванди мувофиқасозӣ бо вазорату идораҳо қарор дорад. Ҳамзамон, боиси зикр аст, ки бо қабул гардидани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба қонунигардонӣ (расмикунонӣ)-и даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузори терроризм маблағгузори паҳнкунии силоҳи қатли ом” зарурати ворид намудани тағйироту иловаҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда ваё қабул намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии нав ба миён омад, ки ҳамкорӣ дар ин самт бо ХБА идома дорад.

Банди 63 Нақша (муҳлати иҷро то соли 2025), ки тақвият додани фаъолияти Шӯрои ҳамоҳангсозии мақомоти муборизабаранда бар зидди коррупсия ва дар ин замина муайян намудани роҳу усулҳои муосир оид ба ошкор ва тафтиши ҳуқуқвайронкуниҳои мураккаби коррупсиониро дарбар мегирад, ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии мубориза бар зидди коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти мақомоти прокуратура, корҳои дохилӣ, мудофия, амнияти миллӣ, назорати маводи нашъаовар, гвардияи миллӣ, гумрук ва судро ҷиҳати пешбурди кори таҳлилӣ, пешгирӣ, сари вақт ошкор намудану тафтиш кардани ҷиноятҳои коррупсионӣ, иқтисодии хусусияти ба коррупсия алоқаманд, бартараф намудани сабабу шароитҳои ба онҳо мусоидаткунанда ҳамоҳанг месозад ва дар асоси нақшаҳои ҳамазола фаъолияти муназзамро ба роҳ меонад.

Дар ин зимн, баҳри бартараф намудани ихтилофҳои меъёрӣ, мукамалгардонӣ ва мутобиқсозии Низомномаи Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти мубориза бар зидди коррупсия аз ҷониби Агентӣ ба лоиҳаи фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 ноябри соли 2015, №587” аз 18 августи соли 2023, №617 тағйиру илова ворид карда шуд.

Фасли 6 Нақшаи Стратегия экспертизаи давлатии зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои онҳо унвон дошта, аз ду банд, яъне бандҳои 64 ва 65 иборат мебошад.

Бандҳои зикргардидаи Нақша масъалаи “Тақвият бахшидани фаъолият дар самти экспертизаи давлатии зиддикоррупсионӣ ва ҷамъиятии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои онҳо, аз ҷумла ҳатмӣ гардонидани иҷрои талаботи ҳулосаҳои экспертизаи зиддикоррупсионӣ ва гузаронидани мониторинги татбиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ”-ро муқаррар менамоянд. Таъмини иҷрои бандҳои нақша мунтазам муайян шуда, мақоми иҷрокунандаи асосӣ Агентии

назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳамчирокунандагон Вазорати адлия, вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳо новобаста аз шакли моликият муқаррар гардидаанд.

Қиҳати таъмини иҷрои **банди 64 Нақша** ва баланд бардоштани сатҳу сифати қонунҳо, тақмили механизми иҷрои онҳо ва муайян намудани ҳолати мутобикати қонунгузории мамлакат ба ҳадафҳои сиёсии пешбинигардида Агентии нazorати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва қонунҳои амалкунандаро мунтазам бо роҳи гузаронидани экспертизаи давлатии зиддикоррупсионӣ мавриди омӯзишу таҳлил қарор медиҳад.

Дар ин замина, аз ҷониби Агентӣ соли 2023 дар маҷмӯъ 1260 адад лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ мавриди экспертизаи давлатии зиддикоррупсионӣ қарор дода шуда дар 286 лоиҳа омилҳои бавучудоварандаи коррупсия ошкор карда шуд ва оиди 60 лоиҳаи дигар унвонии субъектони ҳуқуқэҷодкунанда қиҳати бартараф намудани камбудии ошкоргардида, ки хавфу омилҳои коррупсионӣ махсуб намеёбанд, эроду пешниҳодҳои дахлдор ирсол гардидааст.

Аз лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқии дар ин давра воридгардида 74 адади он вобаста ба гирифтани ва ба шахсони воқеию ҳуқуқӣ додани қитъаҳои замин алоқамандӣ дошта, аз ин теъдод дар раванди гузаронидани экспертизаи давлатии зиддикоррупсионӣ дар 26 лоиҳа омилҳои бавучудоварандаи коррупсия ошкор карда шуда, дар натиҷа ҳолати хилофи муқаррароти қонунгузорӣ додан ва вобаста карда шудани микдори 948,01 гектар замин пешгирӣ карда шудаанд.

Ҳолатҳои мавҷудияти омилҳои бавучудоварандаи коррупсия дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои онҳо вобаста ба соҳаҳо, ки барои гузаронидани экспертизаи давлатӣ пешниҳод гардидаанд, муайян намуд, ки аз шумораи умумии 286 (278) лоиҳаи дар онҳо омилҳои бавучудоварандаи коррупсия ошкоркардашуда ба лоиҳаҳои тавассути Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсолшуда - 10 лоиҳа, Сарвазир - 5, муовини Сарвазир - 3, Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олӣ - 24, , ҳамзамон ба лоиҳаҳои вазоратҳои корҳои хориҷӣ - 4, корҳои дохилӣ - 17, адлия - 7, молия - 24, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли - 13, фарҳанг - 1, энергетика ва захираҳои об - 1, мудофия - 5, саноат ва технологияҳои нав - 6, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли - 12, маориф ва илм - 24, рушди иқтисод ва савдо - 7, нақлиёт - 7, кишоварзӣ - 5, прокуратураи генералӣ - 1, кумитаҳои давлатии амнияти миллӣ - 1, идораи замин ва геодезӣ - 32, сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ - 9, кумитаҳои андоз - 2, меъморӣ ва сохтмон - 3, ҳолатҳои ғавқуллода ва мудофияи гражданин - 2, кор бо ҷавонон ва варзиш - 2, ҳифзи муҳити зист - 3, забон ва истилоҳот - 1, телевизион ва радио - 1, агентҳои стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо - 3, назорат дар соҳаи маориф ва илм - 5, беҳдошти замин ва обёрӣ - 2, авиатсияи гражданин - 1, хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ - 6, суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа - 2, таъмини амволи махсус - 1, омор - 4, захираҳои моддии давлатӣ - 3, ҳадамотҳои зиддиинҳисорӣ - 5, гумрук - 2, иҷро - 1, алоқа - 8, Саридораи ҳифзи сирри давлатӣ - 1, марказҳои миллии қонунгузорӣ - 3, тадқиқоти стратегӣ - 1,

Бонки миллии Тоҷикистон - 2, Академияи миллии илмҳо - 2, Федератсияи иттифоқҳои касаба - 1 ва ба мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Рӯдакӣ - 1 лоиҳа мансуб мебошанд.

Банди 65 Нақша Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистонро вазифадор намудааст, ки чиҳати бартараф намудани омилҳои бавучудоварандаи коррупсия дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда мониторинги татбиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқиро мунтазам анҷом диҳад.

Зимнан дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Саридораи бойгонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Ваҳдат, Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мониторинги санадҳои меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумихатмидоштаи амалкунанда гузаронида шуда, дар раванди он дар умум 256 санади меъёрии ҳуқуқии хусусияти умумихатмидоштаи амалкунанда мавриди мониторинги татбиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва экспертизаи давлатии зиддикоррупсионӣ қарор дода шуда, дар 145 адади он 331 омили бавучудоварандаи коррупсия ошкор гардид.

Аз натиҷаи мониторинг унвонии роҳбарияти вазорату идораҳои тахти мониторинг қарордодашуда дар маҷмӯъ 36 ҳулоса ва 25 санади эътиноӣ, аз ҷумла 7 пешниҳод ва 20 дастури хаттӣ ирсол карда шудаанд.

Фасли 7 Нақшаи чорабиниҳои татбиқи Стратегия, чиҳати тақвият бахшидани таҳлили хавфҳои коррупсионӣ бахшида шуда, ҳамагӣ як банд (банди 66)-ро фаро гирифтааст.

Аз ҷумла, **банди 66 Нақша** “Мунтазам гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) ва татбиқи амалии нақшаҳои мукамал тибқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)”-ро пешбинӣ намудааст.

Таъмини иҷрои бандҳои Нақша мунтазам муайян шуда, ҳадафи он ошкор намудани хавфҳои идоравӣ ва андешидани чораҳо чиҳати бартараф намудани онҳо мебошад. Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи талаботи банди 3 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тасдиқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)” (минбаъд Методология) аз 28 октябри соли 2016, №465 ҳолати дар амал татбиқ намудани Методологияи мазкурро аз ҷониби вазоратҳо, ташкилотҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоту ташкилоти давлатӣ дар давраи соли 2023 мавриди таҳлилу ҷамъбасти қарор дод.

Чунончи, оғози соли 2023 Агентӣ мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияҳои Хуросон, Бобочон Ғафуров, шаҳрҳои Ваҳдат ва Панҷакент, агентҳои хизмати давлатӣ, назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, агентҳои содирот ва авиатсияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи идоракунии давлатии назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, донишгоҳҳои байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ, аграрӣ ва тиббии Тоҷикистонро барои гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) интихоб намуда, бо расман хабардор кардани идораҳои номбурда, иттилооти мазкур ба самъи ҷомеаи шаҳрвандӣ тариқи сомонаи Агентӣ (www anticorruption.tj) расонида шуд.

Бо мақсади ба роҳ мондани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) аз ҳисоби масъулини мақомоти болозир дар ҳайати аз 5 то 7 нафар гурӯҳҳо оид ба баҳодиҳӣ таъсис дода шуда, ба ҳар як гурӯҳ як намоянда аз ҳисоби кормандони дастгоҳи марказии Агентӣ ба ҳайси машваратчӣ шомил гардид.

Дар ниҳодҳои зикргардида таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) дар се давра, аз ҷумла таҳлили шароити пешакӣ, таҳлили хавфҳои коррупсионии бевосита ҷойдошта, инчунин баҳодиҳӣ ва таҳияи тавсияномаҳо ҷиҳати бартараф намудани омилҳои номатлуб гузаронида шуд.

Дар раванди таҳлилу омӯзиши қонунҳо, низомномаҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии дохилийдоравӣ ва берунии ин ташкилотҳо ҳар як ҳолати осебпазирии фаъолият ҳамчун хавфҳои коррупсионӣ барои ворид намудан ба нақшаи мукамал ҷудо карда шуда, бо гузаронидани пурсиши кормандон эҳтимолияти пайдошавӣ ва мавҷудияти воқеии хавфҳо тибқи замимаи 3 Методология шарҳу тавзеҳ гардид.

Баъди ба анҷом расонидани давраи шароити пешакӣ ва таҳлили хавфҳои бевосита ҷойдошта вобаста ба таъсирнокӣ ва эҳтимолияти падид омаданашон хавфҳо таҳлилу таҷзия ва баҳогузорӣ гардида, аз натиҷаи фаъолияти ҳар як гурӯҳ дар алоҳидагӣ ҳисобот омода карда шуд.

Таҳлили фаъолият яке аз усулҳои самаранок ва натиҷабахши муқовимат ба коррупсия маҳсуб ёфта, субъектони татбиқкунандаи онро водор менамояд, ки эҳтимолии падид омадан ва дар минбаъда таъсирнокии хавфҳои коррупсиониро ба пешрафти фаъолияти ташкилот ба инобат гирифта, корро дар ин самт тақвият диҳанд.

Ҳамин тариқ, дар натиҷаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) аз ҷониби гурӯҳҳои баҳодиҳии ташкилотҳои интихобгардида, аз ҷумла дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияҳои Хуросон - 9 адад, Бобочон Ғафуров - 10 адад, шаҳрҳои Ваҳдат - 10 адад, Панҷакент - 11 адад, Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - 11 адад, Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - 8 адад, Агентии содироти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон - 12 адад, Агентии авиатсияи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон - 10 адад, Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - 29 адад, Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон - 11 адад, Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон - 8 адад ва Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон - 18 адад, дар маҷмӯъ 110 адад хавфҳои коррупсионӣ ошкор карда шуд. Хавфҳои ошкоргардида шароит ё амале мебошанд, ки сари вақт бартараф накардани онҳо ба ҳолатҳои коррупсионӣ оварда мерасонанд.

Аз ҷумла, норавшанӣ дар уҳдадорию ваколатҳо, тавачҷуҳи нокифоя ба ҷанбаҳои осебпазирӣ мансабҳо, фишори аз ҳад зиёд ба дарки шахсии комилӣ, тавачҷуҳи нокифоя ба манфиатҳои умумӣ, рафтори беодобона, пинҳон намудани камбудиву норасоиҳо, набудани алоқа байни роҳбарият ва зердастон,

дақиқӣ дар муносибатҳои фаъолияти ҳамкорон, назорати нокифояи зердастон ва омилҳои дигаре, ки метавонанд ба коррупсия мусоидат намојанд.

Дар охир ҷиҳати бартараф намудани хавфҳои коррупсионии дар даврони таҳлили фаъолият ошкоргардида тибқи талаботи банди 41 Методология аз ҷониби ҳар як гурӯҳ дар алоҳидагӣ нақшаҳои мукамал ва муфассали амал оид ба пешгирӣ намудан, бартараф кардан ва коҳиш додани хавфҳои коррупсионӣ дар ташкилотҳои интихобгардида таҳия ва тасдиқ карда шуданд.

Дар баробари ин, бо мақсади амалисозии талаботи банди 44 боби 6 Методология дар Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии захираҳои моддии давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбанк”, Хадамоти зиддиинҳисории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Синои шаҳри Душанбе, шаҳри Турсунзода, вилояти Суғд, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон, Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳии фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) гузаронида шуд.

Зимни азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳӣ собит гардид, ки дар ниҳодҳои зерин раванди татбиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 октябри соли 2016, №465 “Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)” беҳбудиро тақозо менамояд. Аз ҷумла:

- дар Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо фармоиши вазир аз 24 июли соли 2019, №530 гурӯҳи корӣ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия таъсис дода шуда, барои ду соли минбаъда, яъне солҳои 2020-2021 дар 11 банд нақшаи мукамал таҳия ва тасдиқ гардидааст;

- дар Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи фармоиш аз 9 июли соли 2018, №87 гурӯҳ оид ба баҳодиҳии фаъолият ва баъдан нақшаи мукамал барои солҳои 2019-2021 тасдиқ карда шудааст;

- дар Агентии захираҳои моддии давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳ оид ба баҳодиҳии фаъолият тибқи фармоиши №44 аз 8 июли соли 2019 амал карда, дар доираи ҳисобот ҷиҳати коҳиш додан ва бартараф намудани хавфҳои ошкоргардида барои ду сол, яъне солҳои 2019-2020 дар 10 банд нақшаи мукамал қабул намудааст;

- дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо фармоиши ректор аз 16 феввали соли 2019, №80-09 гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия таъсис дода шуда, барои солҳои 2019-2020 дар 18 банд нақшаи мукамал таҳия ва тасдиқ гардидааст;

- дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бошад, дар асоси фармоиши ректор аз 12 феввали соли 2020, №14 бо таъсис додани чунин гурӯҳ дар 12 банд нақшаи мукамал ҷиҳати коҳиш додани хавфҳои ошкоргардида ва бартараф намудани онҳо барои солҳои 2021-2022 таҳия ва тасдиқ карда шудааст;

- дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Синои шаҳри Душанбе низ гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия бо қарори раиси ноҳия аз 6 феввали соли 2019, №31 фаъолияти ҳудро оғоз ва баҳри коҳиш

додану бартараф намудани хавфҳои ошкоргардида барои солҳои 2019-2020 дар 8 банд нақшаи мукамал таҳия ва тасдиқ кардааст.

Дар рафти гузаронидани азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳӣ муайян карда шуд, ки дар ташкилотҳои болозикр ҳарчанд гурӯҳҳои корӣ оид ба баҳодиҳии фаъолият таъсис дода шудаанд ва нақшаҳои мукамал ҷиҳати коҳишу бартараф намудани хавфҳои ошкоргардида ба тасвиб расидаанд, вале гурӯҳҳои мазкур ҳангоми таҳияи ҳисобот талаботи бандҳои 38 ва 39 Методология, аз ҷумла ба таври алоқамандии мантиқӣ ва шакли асоснок навиштани ҳисобот, таъмин намудани саҳеҳият ва дурустии тавсияҳоро ба инобат нагирифтаанд.

Инчунин, аз муҳтавои чорабиниҳои банақшагирифташуда бармеояд, ки гурӯҳҳо оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавиро таҳлили амиқ накарда, дар нақша баъзе чорабиниҳое, ки ба фаъолияти ҳамаарӯзаи мақомоти дахлдор алоқаманд аст, ҷойгир кардаанд. Ҳолати мазкур боис гардидааст, ки масъулин дар иҷрои чорабиниҳои ғайрмақсадноки тарҳрезикардаи худ дар монда, натавонистаанд онҳоро ба пуррагӣ иҷро намоянд.

Натиҷаи азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳии хавфҳои коррупсионӣ дар дигар ташкилотҳои интиҳобшуда шаҳодат медиҳад, ки масъулини ин ниҳодҳо дар амалигардонии Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) нисбатан фаъолияти худро беҳтар ба роҳ мондаанд.

Чунончи, дар Корхонаи воҳиди давлатии Бонки амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон “Амонатбонк” аз 18 апрели соли 2023 гурӯҳи корӣ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия дар ҳаёти нав таъсис дода шуда, аз ҷониби гурӯҳ хавфҳои коррупсионии бевосита ҷойдошта ва падида омаданашон эҳтимоли ошкор гардида, дар ин хусус ҳисоботи пурра омода карда шудааст. Минбаъд ҷиҳати коҳишу бартараф намудани ин хавфҳо барои ду сол, яъне солҳои 2024 - 2025 дар 13 банд нақшаи мукамал таҳия ва тасдиқ гардида, корбарии гурӯҳ дар ин самт идома дорад.

Дар Хадамоти зиддиинҳисории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия тибқи фармоиш аз 30 январи соли 2018, №14 амал мекунад. Гурӯҳи мазкур бо ҷамъбаст намудани нақшаи мукаммали қаблан ба тасвирасида, дар доираи азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодӣ нақшаи мукамал барои солҳои 2023-2024 тасдиқ намуданд, ки вобаста ба иҷрои бандҳои он гурӯҳ чораҳои дахлдорро андешида истодааст.

Ба ҳамин монанд, дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Турсунзода бо қарори раиси шаҳр аз 5 августи соли 2019, №960 гурӯҳи корӣ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия таъсис дода шуда, ҷиҳати бартараф ва коҳиш додани хавфҳои коррупсионӣ аз ҷониби гурӯҳ ҳисобот ва нақшаи мукамал барои солҳои 2019-2021 иборат аз 6 банд таҳия ва тасдиқ карда шудааст. Роҳбарияти мақомот дар рафти азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодӣ нақшаи мукамал барои солҳои 2023-2024 тасдиқ намуданд ва фаъолияти гурӯҳ вобаста ба иҷрои бандҳои нақшаи мазкур идома дорад.

Дар мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Суғд гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия бо қарори раиси вилоят аз 30 январи соли 2020, №47 таъсис ёфта, он дар доираи фаъолияти худ ҷиҳати бартараф ва коҳиш додани хавфҳои коррупсионии ошкоргардида нақшаи мукамалро барои

солҳои 2020-2021 иборат аз 26 банд тасдиқ намудааст. Бо гузаронидани азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳии фаъолият дар ин самт дар мақомот барои солҳои 2024-2025 нақшаи мукамал ба тасвиб расида, фаъолияти гурӯҳ тақвият бахшида шуд.

Азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳӣ дар Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон нишон дод, ки бо қарори раиси Кумита аз 14 январи соли 2019, таҳти №08 гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия таъсис дода шудааст. Аз ҷониби гурӯҳ ҳисобот дар бораи баҳодиҳӣ таҳия гардида, ҷиҳати бартараф ва коҳиш додани хавфҳои коррупсионӣ нақшаи мукамал барои солҳои 2022-2023 иборат аз 15 банд таҳия ва тасдиқ карда шудааст. Омӯзиши ахбороти ба Агентӣ воридгардида нишон дод, ки масъулини Кумита вобаста ба татбиқи нақшаи мукамал корбарӣ намуда истодаанд.

Вобаста ба фаъолияти гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия дар Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон қайд мегардад, ки бо фармоиш аз 31 августи соли 2018, №6 гурӯҳи дохилиидоравӣ таъсис ёфта, иловатан барои солҳои 2023-2024 дар доираи 17 банд нақшаи мукамал таҳия ва тасдиқ карда шудааст. Ҳамзамон оид ба амалигардонии чорабиниҳои дар нақшаи мукамал пешбинишуда дар ахбороти пешниҳоднамудаи Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумоти муфассал дарҷ карда шудааст.

Дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон азнавтаҳлилкунӣ ва азнавбаҳодиҳии хавфҳои коррупсионӣ собит намуд, ки бо фармоиш аз 17 январи соли 2020, №15 дар Вазорат гурӯҳ оид ба баҳодиҳии хавфҳои коррупсия таъсис дода шуда, фаъолияти он дар мавриди татбиқи нақшаи мукамал идома дорад.

Тибқи талаботи банди 2 Нақшаи кории Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон вазорату идораҳои дахлдор вазифадор гардидаанд, ки мунтазам таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) ва азнавтаҳлилкунӣ азнавбаҳодиҳиро дар асоси муқаррароти Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 октябри соли 2016, №465 “Дар бораи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)” гузаронида, ба Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот пешниҳод намоянд. Дар ин замина Агентӣ бояд тибқи иттилооти вазорату идораҳо бо ҷамъбасти натиҷаи иҷрои Методология ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот манзур гардонад.

Ҷиҳати иҷрои саривақтӣ ва босифати ин талабот аз ҷониби Агентӣ бо ирсоли мактуби хотиррасонӣ аз 23 сентябри соли 2023, №11-2875 унвонии вазорату идораҳо ва ташкилоту муассисаҳои дахлдор хоҳиш карда шуд, ки вобаста ба татбиқи қарори мазкур то санаи 20 октябри соли 2023 ахбороти муфассал манзур намоянд. Вале аз ахбороти пешниҳодгардидаи вазорату идораҳо бармеояд, ки мутаассифона бархе аз масъулини иҷро бо гузаштани зиёда аз 7 сол аз қабули қарори болозикр то ҳол доир ба татбиқи воқеъ ва самараноки он кӯшиш ба харҷ намедиханд. Як қатор мақомот ва ташкилотҳои давлатӣ бошанд, вобаста ба татбиқи Методологияи мазкур ба Агентӣ маълумот манзур накардаанд.

Ҳол он ки барои чораҷӯӣ вобаста ба бартараф намудани камбудии ҷойдошта дар татбиқи саривақтӣ ва самараноки қарори болозикр унвонии

вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ супориши Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 20 январи соли 2023, №31/10-23 (8) ирсол карда шудааст.

Тибқи талаботи банди 2 Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, таҳти №465 аз 28 октябри соли 2016 “Дар бораи тасдиқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)” вазоратҳо, ташкилотҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар мақомоти идоракунии давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот баҳри дар амал татбиқ намудани Методология бояд чораҳои зарурӣ андешида, аз натиҷаи корҳои анҷомдода бо ҷамъбасти сол ба Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ахборот манзур намоянд.

Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) асосҳои ташкилӣ ва методии раванди таҳлили хавфҳои коррупсияро дар тамоми шохаҳои ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳои ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намуда, мақсади он ошкор кардани омилҳои хоси ташкилот, ки ба коррупсия мусоидат менамоянд ё метавонанд ба он замина гузоранд ва ҳамчунин таҳияи тавсияномаҳо ҷиҳати аз байн бурдани натиҷаҳои таъсири онҳо мебошад.

Илова бар ин, дар бисёр маврид ташкилотҳое, ки барои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсионӣ аз ҷониби Агентӣ интихоб карда мешаванд, дар дохили худ танҳо гурӯҳ оид ба баҳодихиро бо шомил намудани намояндаи Агентӣ таъсис дода, бо ҳамин роҳбарияти ин ниҳодҳо атрофи натиҷагирӣ фаъолияти ин гурӯҳ ягон иқдом намеkunанд. Дар натиҷа гурӯҳ оид ба баҳодихӣ бо дархости пайваста ва такрории масъулини Агентӣ дар муҳлатҳои тӯлонӣ хавфҳои мавҷудаи коррупсиониро дар ташкилотҳои худ ба таври зарурӣ ошкор ва бартараф накарда, бо тартиб додани ҳисоботи номукамал нақшаҳои бармаҳал ва қолабӣ қабул мекунанд. Ҳолатҳои мазкур боис мегардад, ки бинобар дар ҳисобот ва нақшаҳо ба инобат гирифта нашудани бартарияти хавфҳои ошкоргардида ё пешбинии масоили рӯзмарае, ки дар он хавфҳои ба ташкилот хос дида намешавад, чунин ҳисобот ва нақшаҳо аз ҷониби масъулини Агентӣ барои такмил ба гурӯҳ оид ба баҳодихӣ бозпас гардонида мешаванд. Бо ҳамин тартиб ба роҳ мондани фаъолияти гурӯҳҳо оид ба баҳодихии хавфҳои коррупсионӣ аз назорати нокифояи роҳбарияти ташкилотҳо шаҳодат дода, дар мавриди таҳияи ахбороти ҷамъбасти унвонии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мушкilotи зиёдро ба бор меорад.

Бояд ёдовар шуд, ки бандҳои 37, 41 ва 42 Методология пешбинӣ намудааст, ки таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) бо таҳияи ҳисобот дар бораи баҳодихӣ ба охир расида, дар асоси он гурӯҳ оид ба баҳодихӣ лоиҳаи нақшаи мукамалро таҳия менамояд, ки он нақшаи муфассали амал оид ба пешгирӣ намудани коррупсия дар ташкилот ба ҳисоб меравад. Ҳангоми таҳияи нақша бартарияти хавфҳо ба ҳисоб гирифта шуда, баъд аз мувофиқа бо ҳамаи воҳидҳои сохтории манфиатдори ташкилот он аз тарафи роҳбари ташкилот тасдиқ карда мешавад ва муҳлати татбиқи он наметавонад аз 2 сол зиёд бошад. Ташкилоте, ки ба баҳодихӣ фаро гирифта мешавад, ба Агентӣ ҳисобот дар бораи татбиқи нақшаҳои мукамалро пешниҳод менамояд.

Ҳисоботи гурӯҳ оид ба таҳлил ва баҳодихӣ бояд дақиқу холисона, шаклан ва мантиқан асоснок навишта шуда, тавсияҳое, ки барои бартараф намудани

хавфҳои коррупсионии дар рафти таҳлил ошкоршуда таҳия карда мешаванд, бояд саҳеҳ ва равшан буда, ба талаботҳои муқарраргардидаи Методология мутабиқат намояд ва дар он сана, ҷойи тартиб дода шудани ҳисобот, вазифа, ному насаби аъзои гурӯҳ, ки ҳисоботро тартиб медиҳанд, бояд қайд карда шавад. Инчунин, дар аснои тартиб додани ҳисобот набояд истилоҳоти монанд, ки мазмунҳои гуногунро ифода мекунанд, истифода бурда шаванд ва дар қисмати поёни аъзои гурӯҳ бояд дурустии маълумотҳои дар ҳисобот мавҷудбударо бо имзоҳои худ тасдиқ намоянд.

Тазаккур бояд дод, ки нодида гирифтани хавфҳои коррупсионии дар фаъолияти ташкилотҳо мавҷудбуда ё дуруст дарк накардани муҳимияти гузаронидани таҳлили фаъолият дар оянда боиси сар задани оқибатҳои ногувор мегардад.

Тибқи талаботи банди 3 Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, таҳти №465 аз 28 октябри соли 2016 “Дар бораи тасдиқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)” унвонии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол гардида, дар асоси супориши №31/10-29 (8) аз 31 январи соли 2024 роҳбарони аввали вазорату кумитаҳо, мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти дигари идоракунии давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи сармояи оинномавии онҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди кишвар фаъолият мекунанд, ҷиҳати дар муҳлати кутоҳтарин бартараф намудани камбудҳои дар раванди татбиқи Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ) ҷойдошта вазифагузорӣ карда шуданд.

Фасли 8 Нақшаи Стратегия мукамалгардонии қонунгузории миллӣ ба талаботи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ ва тақвияти ҳамкориҳои байналмилалӣ дар раванди пешгирӣ ва муқовимат ба коррупсия маҳсуб ёфта, бандҳои 67 ва 68-ро дарбар гирифтааст.

Ҷунончи, масъалаи “Чораҷӯӣ кардан ҷиҳати таъмини иҷрои тавсияҳои нави Созмони Ҳамкории Иқтисодӣ ва Рушд (СҲИР) барои Тоҷикистон дар доираи Нақшаи Истамбулии амалҳои Шабакаи мубориза бо коррупсия барои кишварҳои Аврупои Шарқӣ ва Осиёи Марказӣ” аз **банди 67 Нақша** бармеояд (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025).

Бо мақсади таъмини иҷрои тавсияҳои даври 5-уми мониторинги Шабакаи зиддикоррупсионии Созмони Ҳамкории Иқтисодӣ ва Рушд дар доираи Нақшаи амалҳои Истамбулии мубориза бо коррупсия ва минбаъд таҳияи ҳисоботи давлатӣ, инчунин, ворид намудани тағйири иловаҳо ба қонунгузорӣ ё қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқии нав дар ин самт Гурӯҳи кории байниидоравӣ аз ҳисоби роҳбарият ва намояндагони вазорату идораҳои дахлдор бо фармоиши директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 16 ноябри соли 2023, №52 таъсис дода шуд.

Дар ин замина ҳайати гурӯҳ моҳи январи соли 2024 вобаста ба 9 самти баҳодиҳӣ ба саволномаи пешниҳоднамудаи Созмони мазкур ҷавоб таҳия ва ирсол намуданд.

Дар назар аст, ки коршиносони ин Созмон моҳи апрели соли 2024 барои гузаронидани мониторинги ҳузурӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ташриф оварда, саҳеҳияти ҷавобҳои пешниҳодгардидааро арзёбӣ менамоянд.

Ҳамчунин дар **банди 68 Нақша** (муҳлати иҷро солҳои 2021-2025) масъалаи “Мутобиқнамоии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба меъёрҳои Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия” пешбинӣ гардидааст.

Қобили қайд аст, ки Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия 31 октябри соли 2003 қабул гардида, ҳамчун санади меъёрии ҳуқуқии байналмилалӣ принципҳои асосии мубориза бо коррупсия, номгӯи чорабиниҳои муҳими зиддикоррупсионӣ ва чораҳои пешгирии коррупсияро барои давлатҳои аъзо муқаррар намудааст. То ба имрӯз 140 давлати дунё ба зерин санади муҳими байналмилалӣ имзо гузошта, марҳила ба марҳила низоми ҳуқуқии дохилии худро ба он мутобиқ намуда истодаанд.

Бо дарки саривақтии оқибатҳои ноговории хатари коррупсия аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон баъди омӯзиш ва мувофиқаи дохилидавлатӣ меъёрҳои Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия бо қайду шартҳои дахлдор маъқул дониста шуда, 10 сентябри соли 2005, №1601 фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия» ба тасвиб расида, он 25 сентябри соли 2006 дар шаҳри Нью-Йорк ИМА имзо гардид.

Бо мақсади таъмини иҷрои уҳдадорӣ байналмилалӣ дар самти муқовимат ба коррупсия бо қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия 16 апрели соли 2008, №952 тасдиқ (ратификатсия) гардида, тибқи талаботи қисми 3 моддаи 10 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун қисми таркибии низоми ҳуқуқии ҷумҳурӣ эътироф карда шуд.

Конвенсия аз 8 боб ва 71 модда иборат буда, ҷанбаҳои гуногуни муқовимат ба коррупсияро дарбар мегирад ва муқаррароти он ба ҳамаи шохҳои ҳокимияти давлатӣ паҳн мегардад. Бинобар ин, раванди иҷрои меъёрҳои Конвенсия на танҳо аз ҷиҳати мақомоти Агентӣ, балки анқариб ҳамаи ниҳодҳои давлатӣ, бахши хусусӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ вобастагӣ дорад.

Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷроқунандаи асосии банди 68 нақша маҳсуб ёфта, дар маълумоти пешниҳоднамудаи худ роҷеъ ба иҷрои масъалаи мазкур, инчунин баҳри тақмили қонунгузории миллӣ дар самти муқовимат ба коррупсия дар ҳамкорӣ бо мақомотҳои марбутатаи кишвар омодагии хешро ҷиҳати мусоидат дар ҳамоҳангсозӣ ва ё пешниҳоди лоиҳаи санадҳои дахлдор ба кишварҳои хориҷӣ ва баръакс изҳор намудааст.

Баҳри татбиқи воқеии чорабиниҳои мазкур дар банди 1 Нақшаи кории Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2023 гузаронидани мониторинги татбиқи Конвенсияи Созмони Миллали Муттаҳид зидди коррупсия аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар ҳамбастагӣ бо вазорату идораҳои дахлдор андешидани чораҳои зарурӣ бо натиҷаи он пешбинӣ гардидааст. Ҳадаф аз пешбинӣ намудани мониторинги татбиқи Конвенсияи мазкур дар Нақшаи кории Шӯро, ин ҷамъоварӣ намудани маълумоти муфасссал оид ба рафти иҷрои он дар кишвар маҳсуб ёфта, бо ин мақсад Агентӣ аз вазорату идораҳои дахлдор маълумоти хаттиро дастрас

намудааст, ки баъди омӯзиш ва таҳлил тасмим гирифта шудааст, ки чиҳати қабули нақшаи миллии амалҳо дар ин самт унвонии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақлиф манзур мегардад.

Дар фасли 9 Нақшаи Стратегия, бо ба инобат гирифтани мониторинг ва баҳодиҳии “Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегияи мазкур барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025)” дар 2 банд (69-70) чорабиниҳо пешбинӣ гардидааст.

Банди 69 Нақша “Бо мақсади муқаррар намудани сатҳи коррупсия дар ҳамаи шохаҳои ҳокимияти давлатӣ на камтар аз як маротиба баргузор намудани тадқиқоти сотсиологӣ умумӣ оид ба коррупсия ва тибқи таҳлилҳои асоснок ҳар сол тариқи интихобӣ гузаронидани тадқиқоти сотсиологӣ соҳавӣ дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ, намояндагони ташкилотҳои байналмилалӣ чамъиятӣ ва истифодаи натиҷаи тадқиқот чиҳати муқаррар намудани сиёсати зиддикоррупсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”-ро дар бар гирифтааст.

Вобаста ба иҷрои ин банд Маркази тадқиқоти стратегияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоъ дод, ки бинобар дарёфт нагардидани маблағгузорӣ барои баргузор намудани таҳқиқот, иҷроиши он ба таъхир гузошта шудааст.

Дар банди 70 Нақша “Мониторинги иҷрои Стратегия ва баррасии натиҷаҳои он дар чаласаҳои Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсия” пешбинӣ карда шудааст.

Вобаста ба иҷрои ин банд мониторинги ҳолати иҷрои Стратегия аз ҷониби Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023 гузаронида шуд, ки натиҷаи он чунин арзёбӣ мегардад.

Н А Т И Ҷ А И

иҷрои бандҳои Нақшаи чорабиниҳои амалисозии “Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030” дар давраи соли 2023 дар шакли ҷадвал

Бандҳои Нақшаи Стратегия	Иҷрокунандагони асосӣ	Мухлати иҷро	Қайд оиди иҷро
Банди 1	Вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳраку деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар, новобаста аз шакли моликият	Соли 2021	иҷро
Банди 2	Вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳраку деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар, новобаста аз шакли моликият	Соли 2021	иҷро

Банди 3	Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсия	Мунтазам	ичро
Банди 4	Вазорати молия	Мунтазам	ичро
Банди 5	Агентии хизмати давлатӣ	Мунтазам	ичро
Банди 6	Вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, Бонки миллий, мақомоти худидоракунии шаҳраку деҳот, ташкилоту муассисаҳои дигари давлатӣ	Мунтазам	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 7	Агентии хизмати давлатӣ	Солҳои 2021-2024	ноичро
Банди 8	Прокуратураи генералӣ	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 9	Агентии хизмати давлатӣ	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 10	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 11	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ	Солҳои 2021-2022	қисман иҷро
Банди 12	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ	Солҳои 2021-2025	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 13	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 14	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 15	Хадамоти зиддиинҳисорӣ	Мунтазам	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 16	Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 17	Мақомоти судӣ	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 18	Мақомоти судӣ	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 19	Суди Олӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 20	Академияи идоракунии давлатӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 21	Вазорати маориф ва илм	Солҳои 2022-2024	ноичро
Банди 22	Вазорати маориф ва илм	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 23	Вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро

	шаҳрак ва деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар, новобаста аз шакли моликият		
Банди 24	Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 25	Вазорати қорҳои дохилӣ	Солҳои 2021-2025	ноичро
Банди 26	Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли	Солҳои 2021-2022	қисман иҷро
Банди 27	Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 28	Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли	Мунтазам	ноичро
Банди 29	Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли	Солҳои 2021-2025	ичро
Банди 30	Кумитаи андоз	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 31	Вазорати молия	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 32	Кумитаи андоз	Солҳои 2021-2023	қисман иҷро
Банди 33	Кумитаи андоз	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 34	Кумитаи андоз	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 35	Хадамоти гумрук	Солҳои 2021-2025	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 қорҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 36	Хадамоти гумрук	Солҳои 2021-2022	ичро
Банди 37	Хадамоти гумрук	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 38	Хадамотҳои гумрук	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 39	Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллӣ	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 40	Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллӣ	Мунтазам	ноичро
Банди 41	Вазорати адлия	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 42	Вазорати адлия	Солҳои 2021-2023	қисман иҷро
Банди 43	Вазорати адлия	Мунтазам	ичро
Банди 44	Бонки миллӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 45	Бонки миллӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 46	Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ	Солҳои 2021-2023	ичро
Банди 47	Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ	Мунтазам	ичро
Банди 48	Кумитаи телевизион ва радио	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 49	Вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти	Мунтазам	қисман иҷро

	давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳраку деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар, новобаста аз шакли моликият		
Банди 50	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Солҳои 2021-2022	ичро
Банди 51	Вазорати молия	То соли 2025	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 52	Вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, корхона, муассиса ва ташкилотҳои дигар новобаста аз шакли моликият	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 53	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 54	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 55	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	қисман иҷро
Банди 56	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	То соли 2025	қисман иҷро
Банди 57	Бонки миллӣ	Мунтазам	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 58	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 59	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 60	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Солҳои 2021-2023	қисман иҷро
Банди 61	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Солҳои 2021-2022	қисман иҷро
Банди 62	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Солҳои 2021-2022	ичро
Банди 63	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	То соли 2025	Мухлати татбиқи ин чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 64	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	ичро
Банди 65	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	ичро
Банди 66	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Мунтазам	ичро
Банди 67	Агентии назорати давлатии	Солҳои 2021-2025	Мухлати татбиқи ин

	молиявӣ ва мубориза бо коррупсия		чорабинӣ то соли 2025 идома дошта, дар соли 2023 корҳои зиёд анҷом дода шудааст
Банди 68	Вазорати корҳои хориҷӣ	Солҳои 2021-2025	қисман иҷро
Банди 69	Маркази тадқиқоти стратегӣ	Солҳои 2021-2025	ноиҷро
Банди 70	Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия	Феврари соли 2024 барои соли 2023 ҷамъбасти Стратегия	иҷро

Аз натиҷаи мониторинги ҳолати иҷрои Стратегия ва Нақшаи чорабиниҳои амалисозии он дар соли 2023 бармеояд, ки муҳлати иҷрои 20 банди Нақшаи чорабиниҳои амалисозии Стратегия барои марҳилаи якум (солҳои 2021-2025) дар солҳои 2021 ва 2023 пешбинӣ гардида, аз ин ҳисоб 15 банд (1, 2, 16, 19, 20, 24, 32, 33, 34, 36, 44, 45, 46, 50, 62) иҷро ва 5 банди дигар (11, 26, 42, 60, 61) қисман амалӣ карда шудааст.

Таҳлилҳо собит сохт, ки дар муҳлати муқарраршуда таъмин нагаштани чорабиниҳое, ки дар бандҳои 11, 26, 42, 60 ва 61 Нақшаи Стратегия пешбинӣ гардидаанд ва иҷрокунандагони асосии онҳо Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати адлия ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб меёбанд, бинобар дар баррасӣ қарор доштани лоиҳаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии таҳиянамуда, мавқуф гузошта шудани такмили қонунгузорӣ дар баъзе самтҳо мебошад.

Ҳамин тариқ, натиҷаи мониторинги ҳолати иҷрои Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 нишон дод, ки аз 70 банди Нақшаи Стратегия, ки муҳлати иҷрои 20 банд ба итмом расида, 50 банди дигар то солҳои 2024-2025 муҳлати татбиқ доранд, дар маҷмӯъ иҷрои 25 банд ё ин ки 35,7% пурра таъмин гардида, 39 банд ё худ 55,7% қисман иҷро ва 6 банди он, ки 8,6%-ро ташкил медиҳад, ба иҷро расонида нашудааст.

Аз ин рӯ, барои татбиқи бомуваффақонаи Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ва натиҷагирӣ аз он вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатиро зарур аст, ки ҳамасола дар сохтори худ нақшаҳои дохилиидоравии зиддикоррупсионии мукамалро ба тасвиб расонида, иҷрои саривақтӣ ва пурраи чорабиниҳои тарҳрезигардидаро таъмин намоянд.

Дар ин асно, амали ин барномаи давлатии зиддикоррупсионӣ ҳадафҳои дурнамо ва нишондодҳои асосии сиёсати зиддикоррупсионии давлат дар ҳалли вазифаҳо афзалиятнок маҳсуб ёфта, фарогири ноил гардидан ба дастовардҳои мушаххас дар заминаи истифодаи оқилонаи иқтидорҳо дар самти муқовимат ба коррупсия мебошад.

Агенти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза
бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон